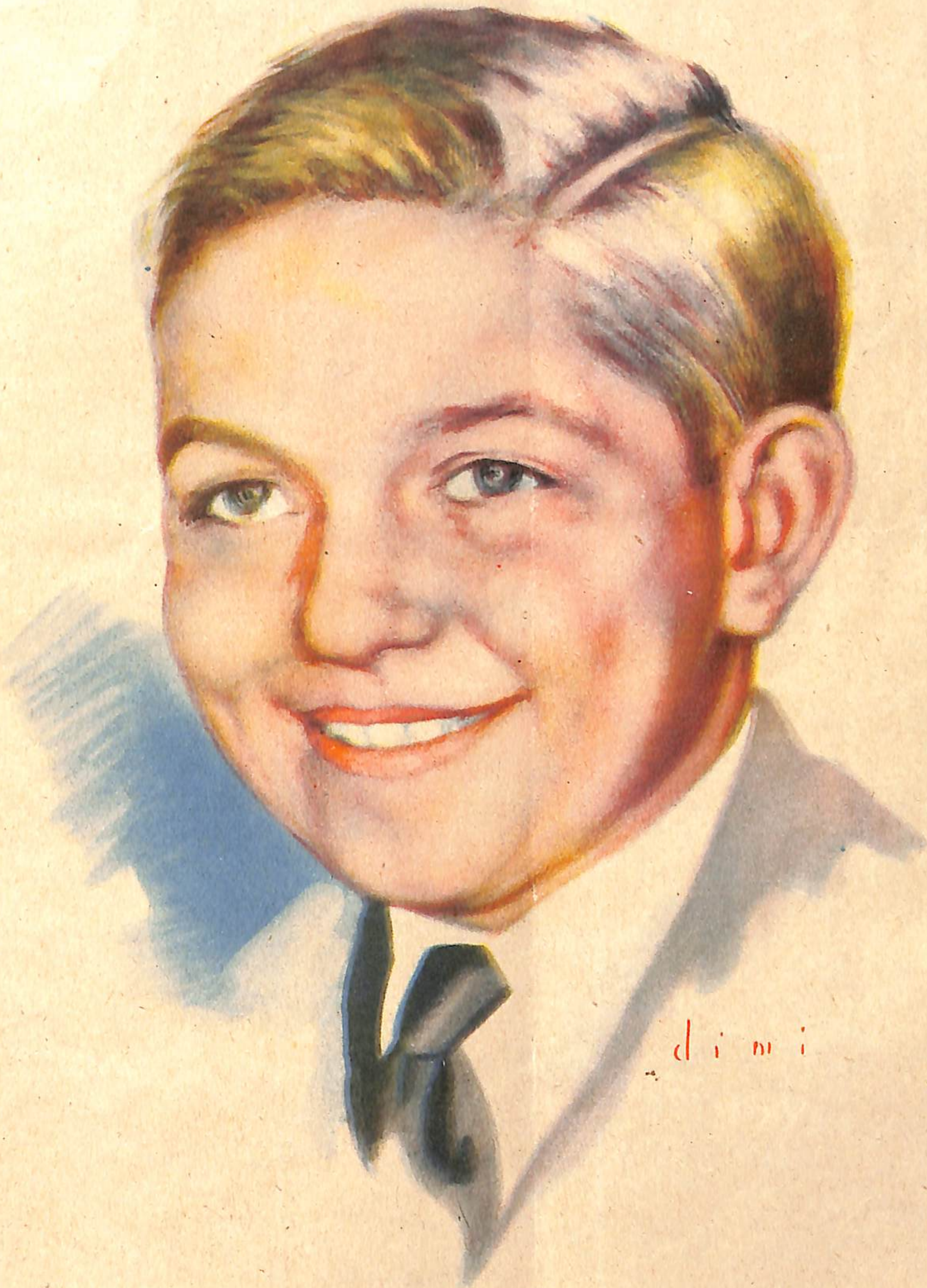
Τὸ σπίτι ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

106

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ
(ἡ Παιδόπολις)
ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ
«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»
ΓΡΑΦΕΙΑ: Ἡρώδου Ἀττικοῦ 9

Ὑπεύθυνος Ἀρχισυντάκτης: ΑΓΓ. ΜΕΓΑΞΑΣ
Λεωφόρος Ἁγίας Φιλοθέης 27)3 — Φιλοθέη
Προϊστάμ. Τυπογραφείου: Ἠλ. Καλκαντζάκος, Ἕβρου 212—Πειραιεύς

ΑΘΗΝΑΙ, 15 ΜΑΪΟΥ 1954
ΕΤΟΣ Δ'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 106 (10)

ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ:

Τρίμηνος	Δραχμαὶ	25
Ἑξάμηνος	»	50
Ἐτησία	»	100

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΑΧΜ. 2

Τὰ ἐμβάσματα νὰ ἀποστέλλωνται εἰς τὸν
ΑΡΧΑΙΟΝ ΕΚΔΟΤΙΚΟΝ ΟΙΚΟΝ ΔΗΜ. ΔΗΜΗΤΡΑΚΟΥ Α. Ε.
Πλατεῖα Συντάγματος

Ὁ Γεώργιος Τρεχαντήρης μὲ ἐρωτᾶ: Εἶναι ἀλήθεια ὅτι εἰς τὰ Ἱεροσόλυμα τὴν ὥρα ποὺ λέγει ὁ ἱερεὺς «Δεῦτε λάβετε φῶς» ἡ λαμπάδα ἀνάβει μόνη της;

Ἀπάντηση: Ὄχι, δὲν εἶναι ἀλήθεια! Αὐτόματο ἄναμμα δὲ γίνεται.

Ὁ Ε. Φαμελιάδης μὲ ἐρωτᾶ: ἀπὸ ποῦ προῆλθε τὸ ὄνομα Ἱσπανία;

Ἀπάντηση: Ὁλόκληρη ἡ Πυρηναϊκὴ χερσόνησος εἶχε στὰ πολὺ παλιὰ χρόνια τὸ ὄνομα Ἰβηρία. Καὶ τὸ ὄνομα αὐτὸ τὸ χρωστάει στὸν ποταμὸ Ἕβρο ποὺ λέγεται καὶ Ἴβηρ. Τὸ ὄνομα Ἱσπανία (HISPANIA) εἶναι λατινικὸ καὶ δόθηκε στὴν ὅλη περιοχὴ ἀπὸ τοὺς Ρωμαίους, ὅταν τὴν κατάκτησαν ὕστερα ἀπὸ μακροὺς καὶ σκληροὺς ἀγῶνες. Προφανῶς ἡ ὀνομασία ἔχει τὴν προέλευσή της ἀπὸ τὴν λέξη HISPIDUS ποὺ θὰ πῆ τραχύς, δασώδης, δασύς.

Ὁ ἴδιος μ' ἐρωτᾶ: Πόσα ἡφαίστεια βρίσκονται σ' ὅλον τὸν κόσμο καὶ ποιὰ περιοχὴ ἔχει τὰ περισσότερα;

Ἀπάντηση: Τὰ ἡφαίστεια σ' ὅλο τὸν κόσμο εἶναι πολλά. Ἐκεῖνα ὅμως, πού, ὅπως λέμε, βρίσκονται «ἐν ἐνεργείᾳ» ὑπολογίζονται σ' ὅλη τὴ γῆ σὲ 318.
Ἔτσι στὸ νότιο Εἰρηνικὸ ὑπάρχουν 32, στὴ Μαλαϊκὴ (Σούνδη καὶ Φιλιππῖνες) 76, στὴν ἰαπωνικὴ ζώνη 63, στὴ ζώνη Χιλῆς-Παταγονίας μαζὶ μὲ τὰ νησιὰ τῆς Χαβάης 14, Ἀνταρκτικὴ περιοχὴ 1, στὴν περιοχὴ τοῦ Εἰρηνικοῦ καὶ κάτου ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας 15, στὴν Ἀτλαντικὴ ζώνη 31, στὸν Ἀτλαντικό, κάτω ἀπὸ τὴν ἐπιφάνεια τῆς θάλασσας 5, στὴν Ἀφρικὴ 8, στὸ Βόρειο Εἰρηνικὸ (Καμτσάτκα, Ἀλεοῦται) 42, στὰ ὄρη τῶν Καταρρακτῶν 4, στὴ ζώνη Μεξικοῦ-Ἀντιλλῶν μαζὶ μὲ τὴν Κολομβία, τὸν Ἰσημερινό, τὸ Περοῦ καὶ τὴ Βολιβία 13, στὶς Ἀφρικανικὲς νήσους 2, στὰ Ὑποθαλάσσια Ἰνδικοῦ 2, στὴ ζώνη Καμπανίας 5 καὶ εἶναι ὁ Βεζούβιος, τὸ Μόντε Νουόβο, ὁ Ἐπωμεύς, ἡ Σολφατάρα καὶ ἡ Ροκκαμομφίνα, στὰς Λιπάρας νήσους 2, ἡ Αἴτνα καὶ ἡ Φερντινάντεα 2, καὶ τὸ δικό μας τῆς Σαντορίνης 1.

Ὁ Χαρίσης Σ. Γιάκης μ' ἐρωτᾶ: Ποῖον εἶναι τὸ Ἱππολυτιανὸν σχίσμα;

Ἀπάντηση: Στὴν πραγματικότητα τέτοιο σχίσμα δὲν ὑπάρχει σήμερα. Ὁ Ἱππόλυτος ἤτανε ἐκκλησιαστικὸς συγγραφέας καὶ ἡ δράση του ἀναφέρεται στὰ τέλη τοῦ δεύτερου καὶ στὶς ἀρχὲς τοῦ τρίτου αἰώνα μ. Χ. Στὰ 217 μ. Χ. ὁ Ἱππόλυτος δημιούργησε διοικητικὸ σχίσμα στὴν Ἐπισκοπὴ τῆς Ρώμης ὅταν δέχτηκε τὴν ἐκλογή του σὰν ἐπισκόπου τῆς Ρώμης καὶ σὰν ἀντίπαλος καὶ σχισματικὸς τοῦ Κανονικοῦ Πάπα Καλλίστου. Στὰ 235 ὁ Ἱππόλυτος ἐξωρίστηκε στὴ Σαρδηνία ὅπου καὶ πέθανε ἀπὸ τὰ βασανιστήρια καὶ τὴν πεῖνα.

Ὁ Γεωρβασπὰρ μὲ ἐρωτᾶ: Σὲ ποιοὺς λαοὺς διαδόθηκε ὁ Χριστιανισμὸς στὴν ἐποχὴ τοῦ Ἀποστόλου Παύλου;

Ἀπάντηση: Ὁ Ἀπόστολος Παῦλος ἵδρυσε ἐκκλησίας στὴ Μικρὰ Ἀσία, στὴν Κύπρο, στὴ Μακεδονία, στὴ Νότιο Ἑλλάδα, τὴν Κρήτη, τὴν Ἤπειρο καὶ τὴν Ρώμη. Φαίνεται πὼς ἵδρυσε ἐκκλησία καὶ στὴν Ἱσπανία.

Ὁ Γεωρβασπὰρ μὲ ἐρωτᾶ ἐπίσης: Πότε γίνηκε ἡ πρώτη ἔκρηξη τοῦ ἡφαιστείου τῆς Σαντορίνης;

Ἀπάντηση: Δὲν εἶναι γνωστὸ αὐτὸ ποὺ μὲ ρωτᾶς. Τὸ ἡφαίστειο κατὰ τοὺς ὑπολογισμοὺς τῶν εἰδικῶν σχηματίστηκε πρὸ ἑνὸς ἑκατομμυρίου ἐτῶν.
Ἡ καλδέρα του, δηλαδὴ τὸ κοίλωμά του ποὺ σχηματίστηκε μὲ τὴν καθίζηση τοῦ κρατῆρα του, γίνηκε ἔπειτα ἀπὸ ἔκρηξη στὸ 2.000 χρόνια π. Χ. Τὸν χρόνο αὐτὸ τὸν καθορίζει ὁ Φουκέ. Ὁ Δαϊροφελδ τὴν τοποθετεῖ στὸ 1500 καὶ ὁ Ρενωντὲν μεταξὺ τοῦ 1800 καὶ 1500 π. Χ. Ἀναφέρονται ἐκρήξεις τοῦ ἡφαιστείου 197 π. Χ., 19, 46, 726, 1570-1573, 1707-1711, 1850, 1866 καὶ 1925-1926.

Ὁ Διαβάτης Κ. μὲ ἐρωτᾶ: Γιατί πολλὲς φορὲς βρέχει κόκκινο νερό;

Ἀπάντηση: Νομίζω πὼς σᾶς τὸ ἐξήγησα καὶ ἄλλη φορὰ αὐτὸ ποὺ μὲ ρωτᾶς. Ὁ ἀέρας σηκώνει κοκκινόχωμα τὸ ὁποῖον παρασύρει ἡ βροχὴ ἀπὸ τὸν αἰθέρα διαλύει τὴ σκόνη του καὶ παίρνει τὸ χρῶμα του. Ἀκόμα πολλὲς φορὲς διάφορα ἀέρια συντελοῦν στὸν χρωματισμὸ τῆς βροχῆς.

Ὁ Γ.Β.Π. μὲ ἐρωτᾶ: Εἶναι ἀλήθεια ὅτι ὁ ἥλιος εἶναι διάπυρος μᾶζα καὶ πῶς τὸ ἐξηγεῖτε αὐτό;

Ἀπάντηση: Ὁ ἥλιος ὅπως καὶ ὅλοι οἱ ἄλλοι ἀπλανεῖς ἀστέρες εἶναι σὲ ἀερώδη κατάσταση. Τὰ κυριώτερά του μέρη εἶναι ἡ φωτοσφαῖρα, δηλαδὴ ὁ δίσκος αὐτὸς τοῦ ἥλιου ποὺ βλέπομε, ἡ ἀτμόσφαιρα τοῦ ἥλιου ποὺ φτάνει σὲ ἔκταση δέκα χιλιάδων χιλιομέτρων ἀπὸ τὴ φωτοσφαῖρα καὶ τὸ στέμμα ἢ τὴ στεφάνη ποὺ εἶναι τὸ πιὸ ἐξωτερικὸ περίβλημα τοῦ ἥλιου ποὺ φαίνεται σὰ μεγάλο ἁλώνι στὶς ὁλικὲς ἐκλείψεις. Ἡ φωτοσφαῖρα εἶναι πραγματικὰ διάπυρος. Ἡ ἐνέργεια ποὺ ἐκπέμπει ὁ ἥλιος προέρχεται ἀπὸ διάσπαση τῆς ὕλης του. Ἔχει ὑπολογισθῆ πὼς ὁ ἥλιος διασπᾶ 4,2 ἑκατομμύρια τόννων ὕλης στὸ δευτερόλεπτο. Τεράστια βέβαια ποσότητα. Μὰ ἔχει τόση μεγάλη μᾶζα ποὺ γιὰ νὰ τὴν καταναλώσῃ, νὰ τὴν διασπάσῃ δηλαδὴ καὶ νὰ τὴν μεταβάλῃ σὲ ἐνέργεια, χρειάζεται 16.600 δισεκατομμύρια χρόνια.

Ὁ Γιάννης Σελλοῦντος μὲ ἐρωτᾶ: τί λέγεται σουρεαλισμός;

Ἀπάντηση: Σουρεαλισμὸς στὴν τέχνη καὶ εἰδικώτερα στὴν ποίηση εἶναι μιὰ νέα τεχνοτροπία ποὺ μᾶς ἦρθε ἀπὸ τὴ Γαλλία. Μὲ ἀσυναρτησίες καὶ μὲ ἀκαταλήψίες οἱ σουρεαλιστὲς προσπαθοῦν νὰ ἐκφράσουν τὶς ποιητικὲς ἐμπνεύσεις τους, ἰσχυριζόμενοι πὼς ἐκφράζονται μὲ τὸ ὑποσυνείδητο ἢ καλλίτερα ἀπευθύνονται στὸ ὑποσυνείδητο κλπ. Δὲν θὰ συνιστοῦσα ποτὲ στοὺς φίλους μου αὐτὴ τὴ τεχνοτροπία.

Ὁ Γεώργιος Τρυφ. Πανουσόπουλος μὲ ἐρωτᾶ: Ἀπὸ ποῦ πῆρε ἡ Τρίπολη τὸ ὄνομά της;

Ἀπάντηση: Ἡ Τρίπολις, ἡ γνωστὴ πρωτεύουσα τῆς Ἀρκαδίας, παρουσιάζεται γιὰ πρώτη φορὰ σὲ γραπτὰ μνημεῖα μὲ τὸ ὄνομα Ντροπολιτζᾶ. Μετὰ τὸ 1821 οἱ λόγιοι τῆς ἐποχῆς τῆς ἔδωσαν τὸ ὄνομα Τρίπολις γιατὶ λέει στὴν πόλη κατοίκησαν οἱ κάτοικοι τῶν ἀρχαίων πόλεων Μαντινείας, Τεγέας καὶ Παλλαντίου, ἢ τῶν μεσαιωνικῶν Μοχλιοῦ, Βελιγοστῆς καὶ Θάνας ἢ Δαβιᾶς.

ΟΙ ΝΕΟΙ ΣΕΙΣΜΟΙ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΙΑΣ

Η Α. Μ. Ο ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΕΙΣ ΤΟΝ ΤΟΠΟΝ ΤΗΣ ΚΑΤΑΣΤΡΟΦΗΣ

Η Α.Μ. ὁ Βασιλεύς, ἔσπευσε ἀμέσως εἰς τὴν περιοχὴ τῶν σεισμῶν μαζὶ μὲ τὸν Α.Β.Υ. τὸν Διάδοχο Κωνσταντῖνο διακόψας τὴν περιοδεία Του εἰς τὴν Βόρειο Ἑλλάδα. Ἐπεσκέφθη ὅλες τὶς πόλεις καὶ τὰ χωρία ποὺ ἐδοκιμάσθησαν ἀπὸ τὴν τρομερὴ θεομηνία, ἀναπτερώνων μὲ τὴν παρουσία Του, τὸ ἠθικὸν τῶν κατοίκων καὶ παρακολουθῶν τὸ ἔργον τῆς περιθάλψεως. Εἰς τὴν εἰκόνα μας, συνομιλεῖ μὲ τραυματία.

Μιὰ νέα συμφορὰ πλήγωσε καὶ πάλι τὴν Πατρίδα μας. Ὕστερα ἀπὸ τοὺς σεισμοὺς τοῦ περασμένου Αὐγούστου ποὺ κατάστρεψαν τὰ νησιὰ τοῦ Ἰονίου, νέοι σεισμοὶ ἔπληξαν ἄλλη περιοχὴ τῆς χώρας, τὴ Θεσσαλία. Σφοδρὲς σεισμικὲς δονήσεις τὴν τελευταία μέρα τοῦ Ἀπρίλη, κατάστρεψαν πόλεις καὶ χωριὰ τῆς Θεσσαλίας καὶ περισσότερο τὰ χωριὰ καὶ τὶς κωμοπόλεις τῶν Φαρσάλων καὶ Σοφάδων.

Ἡ Α.Μ. ἡ Βασίλισσα τὴν ἡμέρα τῶν σεισμῶν εὑρίσκετο στὸ ἐξωτερικό, στὸ Μαρίενμπουργκ. Μόλις ἔλαβε γνώση τῶν σεισμῶν, πῆρε στὸ τηλέφωνο τὸν Πρωθυπουργὸ Στρατάρχη Παπάγο καὶ ἐξέφρασε τὴ βαθειά της θλίψη γιὰ τὴ νέα αὐτὴ συφορὰ καὶ τὴν ἀμέριστη συμπάθειά της γιὰ τοὺς σεισμόπληκτους πληθυσμούς. Ἐδήλωσε πὼς θὰ κατέβη ἀμέσως στὴν Ἑλλάδα γιὰ νὰ λάβη προσωπικῶς μέρος στὴν ἐπὶ τόπου περίθαλψη τῶν ἀστέγων καὶ τῶν τραυματιῶν. Ὁ στρατάρχης μὲ πολλὴ συγκίνηση εὐχαρίστησε τὴν Βασίλισσα γιὰ τὰ νέα, ὅπως τόνισε, δείγματα στοργῆς καὶ ἀγάπης της στὸ Λαό, καὶ τὴν παρεκάλεσε νὰ μὴ διακόψη τὴν διαμονή της στὸ Ἐξωτερικό, ἀφοῦ ἔχουν ληφθῆ ὅλα τὰ κατάλληλα μέτρα καὶ γιατὶ καὶ ὁ Βασιλεὺς καὶ ὁ Διάδοχος ἔφτασαν πρῶτοι δίπλα στοὺς σεισμοπαθεῖς.

Παραλλήλως ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ τοῦ Ἐράνου τῆς Βασιλίσσης, ἀπεφάσισε νὰ διαθέση ἕνα δισεκατομμύριο δραχμὲς γιὰ τοὺς σεισμοπαθεῖς καὶ ὅλο τὸ διαθέσιμο ὑλικὸ ποὺ ἔχει στὶς ἀποθῆκες του. Ἐπίσης ἀνέλαβε τὶς δαπάνες νοσηλείας τῶν σεισμοπλήκτων τραυματιῶν ποὺ μεταφέρθηκαν ἢ θὰ μεταφερθοῦν στὴν Ἀθήνα.

Ἡ Ἐκτελεστικὴ Ἐπιτροπὴ ἀποφάσισε ἐπίσης μὰ μελετήση τὴν εἰσαγωγὴ στὰ ἱδρύματά του γιὰ περίθαλψη, τῶν σεισμοπλήκτων παιδιῶν μικρῆς ἡλικίας.

Μόλις ἔγιναν γνωστὲς οἱ καταστροφές, ἐντεταλμένες Κυρίες τοῦ Ἐράνου ἔσπευσαν στὴν σεισμόπληκτη περιοχὴ καὶ ἔλαβαν μέρος στὴν παροχὴ πρώτων βοηθειῶν.

Η ΑΙΤΙΑ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ

Τρεῖς εἶναι οἱ αἰτίες ποὺ προκαλοῦν τοὺς σεισμούς:

1. Οἱ μετακινήσεις τῶν στερεῶν στρωμάτων τοῦ φλοιοῦ τῆς γῆς. Οἱ σεισμοὶ αὐτοὶ λέγονται «τεκτονικοί». Πολλοὶ κάνουν λάθος νὰ νομίζουν πὼς τεκτονικοὶ λέγονται οἱ σεισμοὶ ποὺ ἔχουν τὴν ἄλφα ἢ τὴ βῆτα κίνηση (Ἀπὸ κάτω στὰ ἐπάνω, κυματοειδεῖς, περιστροφικοὶ κτλ.).

2. Τὰ ἡφαίστεια. Οἱ ἐκρήξεις τῶν ἡφαιστείων προκαλοῦν δονήσεις τοῦ ἐδάφους. Οἱ σεισμοὶ αὐτοὶ λέγονται «ἡφαιστειογενεῖς» καί,

3. Οἱ κατακρημνίσεις. Δηλαδὴ τεράστιοι ὄγκοι χώματος ἢ βράχων πέφτουν ἀπὸ τὴν ὀροφὴ τῶν μεγάλων ὑπογείων σπηλαίων καὶ προκαλοῦν δονήσεις. Οἱ σεισμοὶ αὐτοὶ λέγονται «ἐκ κατακρημνίσεων».

Σὲ ὅλη τὴ γῆ γίνονται 30.000 περίπου αἰσθητοὶ σεισμοὶ τὸ χρόνο. Κατὰ μίαν ὅμως τελευταία στατιστικὴ κάθε χρόνο, κατὰ μέσον ὅρον πρέπει νὰ περιμένωμε: 1 παγκόσμιο, 10 μεγάλους, 100 καταστρεπτικοὺς 1000 ἐπιβλαβεῖς καὶ 100.000 αἰσθητούς.

Ἀπὸ αὐτοὺς τὰ 94-95 ο)ο εἶναι τεκτονικοί. Οἱ ὑπόλοιποι 5-6 ο)ο εἶναι ἡφαιστειογενεῖς, ἢ ἀπὸ κατακρημνίσεις. Πολλὲς φορὲς ἡ περίοδος τῶν σεισμῶν βαστάει πολλὰ χρόνια. Στὰ 1871 ἄρχισαν σεισμοὶ στὴ Φωκίδα καὶ ἐξακολούθησαν τριάμισυ ὁλόκληρα χρόνια. Ὑπολογίστηκαν τότε, μέσα στὰ τριάμισυ χρόνια, 70.000 δονήσεις ἀπὸ τὶς ὁποῖες

(Συνέχεια στὴ σελίδα 230)

Ἕνας χάρτης τῆς σεισμόπληκτης περιοχῆς Θεσσαλίας. Οἱ πόλεις καὶ τὰ χωριὰ ποὺ σημειώνονται μὲ βέλος εἶναι αὐτὰ ποὺ ὑπέστησαν τὶς μεγαλύτερες καταστροφές. →

Ο ΕΚΔΙΚΗΤΗΣ

—Είμαστε άντρες εμείς ό,τι και νά πής, είμαστε άντρες, είπε ό ύποναύκληρος καθισμένος ανάμεσα στό πλήρωμα. Ἕλληνας σοῦ λέει ὁ ἄλλος δὲν εἶναι παῖξε-γέλασε. Ἔχουμε τὰ κακά μας—δὲ λέω. Πήραμε δρόμο στραβό, σὰν τὸ κακοκυβερνημένο πλεούμενο, μὰ δὲν εἴμαστε καὶ ντὶπ γιὰ πέταμα. Καὶ νὰ εἴμαστε γιὰ πέταμα, πάλι δὲ θὰ χαθοῦμε. Θέλουμε δὲ θέλουμε θὰ ζήσουμε. Θὰ ζήσουμε καὶ θὰ θεριέψουμε καὶ θὰ δοξαστοῦμε ὅπως καὶ πρῶτα. Τὸ σιδερόξυλο, σιδερόξυλο εἶναι, ὅσο κι' ἂν τὸ κουτσουρέψης, ὅσο κι' ἂν τοῦ μαδήσης τὴν κορφή, ἂν τοῦ ζεματίσης τὰ φύλλα, ἂν τοῦ πριονίσης τὰ κλαδιά. Ὁ λέοντας, λέοντας λέγεται, ὅσο καὶ νὰ τοῦ ψαλιδίσης τὴ χαίτη, ἂν τοῦ κόψης τὴν οὐρά, ἂν τοῦ βγάλης τὰ νύχια, ἂν τοῦ ξερριζώσης τὰ δόντια. Φτάνει τὸ βρούχημά του καὶ νὰ σὲ πιάση τὸ χτυποκάρδι. Τὸ ἔχει τὸ σκαρί μας, ναί, τὸ θέλει ἡ τύχη μας νὰ εἴμαστε πάντα μεγάλοι. Ὅπου κι' ἂν γυρίσης σὲ στεριὲς καὶ θάλασσες, σὲ νότο καὶ βοριά, σ' ἀνατολὴ καὶ δύση θὰ τὸ δῆς γραμμένο. Καὶ γραμμένο ὄχι μὲ ἀνθρώπινο κοντύλι, ἀλλὰ μὲ τὸ ἴδιο τὸ χέρι, τὸ παντοδύναμο χέρι τοῦ δημιουργοῦ. Εἴμαστε ἄντρες σοῦ λέω.

»Νὰ κοίταξε τὴν Ἀνατολή! Ἐκεῖ βγαίνει ὁ ἥλιος, ἥλιος λαμπρὸς κι' ἀβασίλευτος—ὁ ἥλιος τοῦ Γένους μας. Ὅποιος δὲν ἔχει μάτια, ἐκεῖνος δὲ βλέπει τὴ χαραυγή, ἐθνικὴ χαραυγή, πόθος καὶ καημὸς αἰώνων ὅλων—ὄχι κοραφέξαλα.

»Κοίταξε γύρω μας. Θάλασσα φουρτουνιασμένη, οὐρανὸς κατασκότεινος, στεριὲς σκουντουφλιασμένες, φορτωμένες δάκρυα καὶ φαρμάκι. Θεριὰ τὰ κύματα χτυπᾶνε τὸ καράβι μας. Λύσσα καὶ χολὴ μᾶς πολεμᾶ. Τὸ νερὸ δέρνει τὴ στεριά, τὴν τρώει, τὴν ξεσχίζει, τὴν πετσοκόβει ἄπονα, ὅσο νὰ κάμη τὰ πάντα θάλασσα καὶ νὰ ἁπλωθῆ ἀχόρταγος ρούφουλας στὸν παράνομο κόσμο.

»Μὰ γύρισε κατὰ τὴν Ἡρακλεία. Καιρὸς διαμάντι, νερὸ τρισάγιο. Τὸ μάτι τοῦ Θεοῦ ἐκεῖ ἔπεσε. Ἔχεις ἀρρώστεια; Πήγαινε νὰ γιατρευτῆς... Ἔχεις πονόματο ἄλειψε τὰ ματόφυλλά σου ν' ἀγναντέψης κόσμους! Εἶσαι κουφός; Θ' ἀκούσης ἁρμονίες. Βεράμης εἶσαι; Διγενὴς ἔγινες. Ἡ κολυμπήθρα τοῦ Σιλωὰμ ἐκεῖ βρίσκεται γιὰ μᾶς. Κολυμπήθρα σωματική, κολυμπήθρα ψυχική, ἐθνικὴ πρῶτα ἀπ' ὅλα. Εἶναι ἡ Ἅγια Τράπεζα τῆς Ἁγιασοφιᾶς, τὸ προσκυνητάρι τοῦ γένους μας.

»Τὴν ἄπαρτη πόλη μας ξένου πόδι τὴν πάτησε—ποδάρι Βενετσάνου. Ὁ τυφλὸς Δάνδολος τὴν ἔκλεισε στὴν ἄσαρκη ἀγκαλιά του, μάρανε τὰ ρόδα τοῦ προσώπου της μὲ τὸ βρωμερό του χνῶτο, ρούφηξε τὸ τρισάγιο αἷμα της. Ἐννιακόσιων χρόνων ἔνδοξη ζωὴ τὴν ἔσβησε μ' ἕνα του σφιχταγκάλιασμα.

»Ὁ Λάσκαρης, φαρμακωμένης ὥρας βασιλιᾶς, φεύγει μακρυά, συνεπαίρνοντας τοῦ γένους τὴν ἐλπίδα, τὴν ἀθάνατη σπορά, ποὺ θὰ γυρίση μιὰ μέρα θεριεμένος ἐκδικητής. Καὶ ὁ καταχτητής, Φράγκοι καὶ Βενετσάνοι καὶ Γερμανοὶ ἀδέσποτοι σὰν τὸ ἄψυ πουλάρι, ποὺ τσαλαπατεῖ μὲ τὰ πέταλά του τ' ἀβρὰ λουλούδια, χύνονται ἀπάνω της ἀχόρταγα. Μὲ τὸ σταυρό τους συντρίβουν τὸ σταυρό μας, μὲ τὴ θρησκεία τους πελεκοῦν τὴ θρησκεία μας. Γκρεμίζουν ἐκκλησιές, ποδοπατοῦν καλλιτεχνήματα, μολύνουν ἁγιάσματα, ἀποτεφρώνουν πνευματικὰ ἀριστουργήματα. Καὶ σφάζουν γέροντες, πατοῦν ἀρχόντων μέγαρα, ξαπλώνονται σὲ βασιλικὰ κλινάρια, νεκροὺς γυμνώνουν ἔνδοξους, ποδοκυλοῦνε στέμματα θαυμαστά. Στενάζει ἡ Βασιλεύουσα. Μυρολογᾶ ἡ Σιὼν μας. Καὶ ὁ Δάνδολος γιὸς κουρσάρων, δὲ λησμονεῖ τὴν τέχνη τῶν πατέρων του. Κουρσεύει καὶ θέλει ξένα καὶ ἀταίριαστα στολίδια νὰ στολίση τὴ λιμνογέννητη πατρίδα του.

»Γαλέρες φεύγουν καὶ γαλέρες ἔρχονται. Παίρνουν τὸν πλοῦτο μας τὸν ἀδαπάνητο, τὴ δόξα μας τὴν ἀβασίλευτη, τὴ λάμψη, τὴ σοφία, τὰ ἱερά μας. Ἡ Βενετιὰ τὰ δέχεται περίχαρη... Στολίζεται καὶ καμαρώνει σὰν ξιπασμένη καὶ ἄμυαλη τσιγγάνα. Ζώνεται τὸ σπαθὶ τοῦ Κωνσταντίνου, τὸ βλογημένο, ποὺ ἔχει στὸ θηκάρι του τὸν οὐρανὸ μὲ τ' ἄστρα, τὴ θάλασσα μὲ τὰ καράβια, τὴ γῆ μὲ τὰ κάστρα της. Παίρνει τὴν κολυμπήθρα, ποὺ τόσοι βαφτιστήκαν πορφυρογέννητοι, καὶ βαφτίζει μέσα τῶν ἐμπόρων τὰ παιδιά. Μὲ τὶς χρυσόπορτες τοῦ ναοῦ μας στολίζει τὸν Ἅγιο Πέτρο της, στήνει στοὺς πύργους της τὸ ρολόγι, θαῦμα τοῦ κόσμου, μὲ τοὺς μάγους ποὺ χαιρετοῦν ταπεινοὶ, τοῦ Χριστοῦ μας τὴ Γέννηση. Στήνει στὶς πλατεῖες της τ' ἄλογα τ' ἀνεμοπόδαρα, ἀκράτητου λαοῦ συμβολικὴ παράσταση.

»Γαλέρες φεύγομν καὶ γαλέρες ἔρχονται. Παίρνουν τὰ πλούτη μας, τὴ δόξα μας, τὰ ἱερά μας... Ἀλλοῦ τὰ πᾶνε, στὴ δύση τὴν τρισβάρβαρη νὰ ἡμερέψουν καὶ κείνης τοὺς λαούς.

»Ἡ Ἁγιατράπεζα ὅμως δὲν ἀκολουθεῖ. Ἡ πλάκα ἡ πολύτιμη ποὺ τὴν ἔστησε ὁ Ἰουστινιανὸς στὴ μέση τοῦ ναοῦ, λαμπρὸ ζαφείρι στὴ χρυσὴ σφεντόνα του, ἡ πλάκα ποὺ ἄκουσε τόσα νικητήρια καὶ θυσίασε ἀπάνω της ὁ Φώτιος, δὲν πάει νὰ κλειστῆ στὰ δολερὰ τείχη, στ' ἁρπαχτικὰ χέρια τοῦ Ἰννοκέντιου. Ὄχι. Δὲν πάει. Ἄνοιξε ἡ καρίνα στὰ δυὸ καὶ γλίστρησε ἡ Ἅγια Τράπεζα στὰ νερὰ τοῦ Μαρμαρᾶ. Ὁ βοῦρκος ἔφυγε ἀπὸ κοντά της, ὅπως φεύγει ἡ ἁμαρτία τὸ Σταυρό, καὶ ὁ χρυσὸς ἄμμος στρώθηκε κλίνη πάναγνη ἀπὸ κάτω της. Καὶ τοῦ Θεοῦ τὸ μάτι τοῦ δικαιοκρίτη καὶ παντοδύναμου, στάθηκε ἀπάνω της ἄγρυπνο, ὅπως μάνας μάτι στὴν κούνια τοῦ μονάκριβου παιδιοῦ της.

»Καὶ ἀπὸ τότε εἶν' ἐκεῖ καιρὸς διαμάντι, ἥλιος κατάργυρος, νερὸ τρισάγιο. Μῦρο ἀνεβαίνει ἀπὸ τὸ βυθὸ καὶ ἁπλώνεται στὸ πρόσωπο τῆς θάλασσας καὶ κάθεται χρίσμα σωματικό, χρίσμα ψυχικό, ἐθνικὸ πρῶτα ἀπ' ὅλα. Ὅπως ἀπὸ τὸ δισκοπότηρο βγαίνει ἡ σωτηρία τοῦ Χριστιανοῦ, θὰ ἔβγη ἐκεῖ καὶ ἡ δική μας ἀπολύτρωση. Ἡ χαραυγὴ τοῦ Γένους μας ἐκεῖ θ' ἀνατείλη. Ναί, ἐκεῖ θ' ἀνατείλη. Προβαίνει ὁλοένα ἡ Ἁγιὰ Τράπεζα καὶ βούλεται νὰ πιάση τὴ

(Συνέχεια στὴν σελίδα 230)

Γιὰ νὰ μάθετε τὴν ἱστορία του

ΣΑΣ ΜΙΛΑΕΙ ΤΟ ΧΡΥΣΑΦΙ

Δὲ χρειάζεται νὰ σᾶς συστηθῶ ἰδιαίτερα γιὰ νὰ μάθετε ποιὸς εἶμαι.

Χάρις στὸ ὡραῖο μου χρῶμα καὶ στὴν ἀκόμη πιὸ ὡραία μου λάμψη, ξεχώρισα ἀπὸ τὰ πιὸ παλιὰ χρόνια ἀνάμεσα σ' ὅλα τ' ἄλλα μέταλλα κι' ἔγινα ὁ ἀληθινὸς κυρίαρχος τοῦ κόσμου. Δὲ θυμᾶμαι πιὰ πόσοι πόλεμοι καὶ πόσες ἐκστρατεῖες ἔχουν γίνει γιὰ τὸ χατήρι μου κ' ἀκόμα πιὸ λίγο θυμᾶμαι πόσοι ἄνθρωποι θυσίασαν τὴ ζωή τους γιὰ νὰ μὲ ἀποκτήσουν.

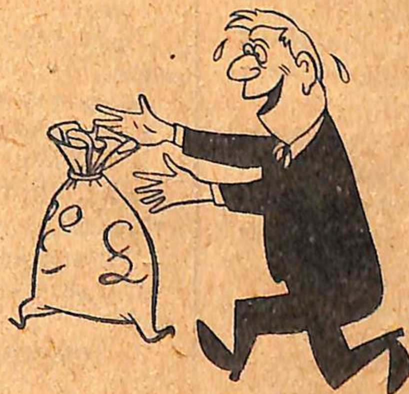
Ἡ Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία, ποὺ εἶναι μιὰ ἀπ' τὶς πιὸ παλιὲς παραδόσεις τῆς ὡραίας ἑλληνικῆς Μυθολογίας, ἔγινε ἀπὸ τοὺς Ἀργοναῦτες ποὺ, ἔχοντας γιὰ ἀρχηγό τους τὴν Ἰάσωνα, θέλησαν νὰ φέρουν ἀπὸ τὴν Κολχίδα τὸ «Χρυσόμαλλο δέρας». Ὁ Ἡρακλῆς, ὁ Θησέας, ὁ Ὀρφέας, ὁ Νέστωρ κι ὅλοι οἱ ἄλλοι μεγάλοι, ἥρωες καὶ ἡμίθεοι τῆς Μυθολογίας συνεργάσθηκαν στὴν προσπάθεια αὐτή. Θὰ μοῦ πῆτε τί σχέση ἔχει ἡ Ἀργοναυτικὴ ἐκστρατεία μὲ μένα τὸ χρυσάφι. Θὰ σᾶς τὸ ἐξηγήσω ἀμέσως καὶ τότε θὰ παραδεχθῆτε καὶ σεῖς, ὅτι οἱ Ἀργοναῦτες ἦταν οἱ πρῶτοι χρυσοθῆρες τοῦ κόσμου.

Ὅπως θὰ ἔχετε ἀκούσει βέβαια, ἐγώ, τὸ χρυσάφι, εἶμαι ἕνα ὀρυκτὸ ποὺ γιὰ νὰ μὲ ἀποκτήσετε σκάβετε τὴ γῆ. Μὰ βρίσκομαι συχνὰ ἀνακατεμένο καὶ μὲ τὴν ἄμμο μερικῶν ποταμῶν. Τέτοιοι χρυσοφόροι ποταμοὶ ἦταν πολλοὶ τὸν παλιὸ καιρὸ καὶ ὑπάρχουν ἀκόμη καὶ σήμερα σὲ διάφορες χῶρες. Περιφημότερος ἀπ' ὅλους, ἦταν ὁ Πακτωλός, ποὺ ἔρρεε στὴ Λυδία καὶ ποὺ τὸ ὄνομά του συμβολίζει ἀκόμη καὶ σήμερα τὸν πλοῦτο. Γιὰ νὰ μαζέψουν τὸ χρυσάφι ἀπ' τοὺς ποταμοὺς αὐτούς, ἁπλώνουν χάμω μέσα στὴν κοίτη τους, ἀρνίσιες προβιές. Τὰ μικρούτσικα κομματάκια τοῦ χρυσαφιοῦ ποὺ βρίσκονται ἀναματεμένα μαζὶ μὲ τὴν ἄμμο, κατακάθονται, γιατὶ εἶναι βαρύτερα, καὶ γατζώνουν ἀνάμεσα στὶς τρίχες τῆς προβιᾶς, ἐνῶ ἡ ἄμμος παρασύρεται ἀπὸ τὸ τρεχούμενο νερὸ τοῦ ποταμοῦ καὶ φεύγει. Ἔτσι, ὅταν μείνη ἡ προβιὰ κάμποσο καιρὸ μέσα στὴν κοίτη τοῦ ποταμιοῦ, φορτώνεται ἀπὸ μικρὰ κομματάκια χρυσαφιοῦ καὶ μεταβάλλεται στὸ χρυσόμαλλο δέρας ποὺ ἀναζητοῦσαν ὁ Ἰάσων καὶ οἱ σύντροφοί του. Νὰ γιὰ ποιὸ λόγο σᾶς εἶπα ὅτι οἱ Ἀργοναῦτες ἦταν οἱ πρῶτοι χρυσοθῆρες τοῦ κόσμου.

Θὰ ἔχετε ἀκούσει σίγουρα καὶ μιὰ ἄλλη μυθικὴ παράδοση σχετικὴ μὲ τὸν χρυσοφόρο ποταμὸ Πακτωλό. Ἡ παράδοση αὐτὴ λέει πὼς στὴν Φρυγία (στὴν Μικρὰ Ἀσία) ζοῦσε ἕνας πολὺ πλούσιος βασιλιὰς ποὺ τὸν ἔλεγαν Μίδα. Ὁ Μίδας εἶχε πάρει ἀπ' τὸ θεὸ Διόνυσο ἕνα μεγάλο χάρισμα. Ἀρκοῦσε ν' ἀγγίξη μὲ τὰ δάχτυλά του ἕνα οποιοδήποτε ἀντικείμενο, γιὰ νὰ τὸ μεταβάλη σὲ χ ρ υ σ ά φ ι. Μόλις ἀπόκτησε τὸ χάρισμα αὐτό, ἄρχισε ὁ Μίδας νὰ ἀγγίζη τὸ ἕνα καὶ τὸ ἄλλο καὶ νὰ τὸ κάνη χρυσάφι. Μὰ ἡ χαρά του δὲν κράτησε πολὺ γιατὶ μόλις ἅπλωσε τὸ χέρι του γιὰ νὰ πιάση ἕνα κομμάτι ψωμὶ καὶ νὰ τὸ βάλη στὸ στόμα του ἔγινε τὸ ψωμὶ χρυσάφι. Ὕστερα θέλησε νὰ φάη ἕνα μῆλο μὰ ἔγινε κι ἐκεῖνο ἀμέσως χ ρ υ σ ά φ ι μόλις ἔκανε νὰ τὸ ἀγγίξη. Ἔτσι, κινδύνευε ὁ παντοδύναμος καὶ πλουσιώτατος βασιλιὰς νὰ πεθάνη ἀπὸ τὴν πεῖνα! Ἐπάνω στὴν ἀπελπισία του παρακάλεσε τὸν θεὸ Διόνυσο νὰ τὸν γλυτώση ἀπ' τὴν συμφορὰ ποὺ τὸν ἀπειλοῦσε. Τότε, τοῦ ἔδωσε ὁ θεὸς τὴ συμβουλὴ νὰ κάνη λουτρὸ μέσα στὸν ποταμὸ Πακτωλό. Ὁ Μίδας ἀκολούθησε τὴ θεϊκὴ συμβουλὴ καὶ γλύτωσε ἀπ' τὸ ἐπικίνδυνο χάρισμα. Καὶ ἀπὸ τότε —ἔτσι λέει ὁ μῦθος— γέμισε ἡ ἄμμος τοῦ Πακτωλοῦ μὲ χρυσάφι.

Ὁ Χριστόφορος Κολόμβος, ποὺ καθὼς ξέρετε ὅλοι σας ἀνακάλυψε πρῶτος τὴν Ἀμερική, εἶχε ξεκινήσει γιὰ ν' ἀναζητήση κι ἐκεῖνος ἐμένα, τὸ χρυσάφι. Καὶ δὲν ἔπεσε καθόλου ἔξω. Γυρίζοντας ἀπὸ τὸ πρῶτο του ταξίδι ἔφερε στὴν Ἱσπανία ἄφθονο, κι ἔγινε ἀφορμὴ νὰ ξεσηκωθοῦν ὅλοι οἱ Ἱσπανοὶ καὶ διάφοροι ἄλλοι Εὐρωπαῖοι καὶ νὰ ξεκινήσουν γιὰ τὴν Ἀμερικὴ ἀναζητώντας χρυσάφι. Ὅλη ἡ Εὐρώπη εἶχε καταληφθῆ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἀπὸ μιὰ ἀληθινὴ μανία γιὰ τὴν ἀπόκτησή μου. Ἀψηφώντας ὅλους τοὺς κινδύνους καὶ ὅλες τὶς ταλαιπωρίες, διασχίζανε οἱ Εὐρωπαῖοι, ἐπάνω σὲ μικρὰ ἱστιοφόρα, τὸν μανιασμένο Ἀτλαντικὸ ὠκεανὸ καὶ ὡργάνωναν ὁλόκληρες ἐκστρατεῖες γιὰ νὰ πάρουν ἀπὸ τοὺς ἰθαγενεῖς τῆς Ἀμερικῆς τὸ χρυσάφι τους καὶ ἄλλα πολύτιμα μέταλλα. Πόσοι καὶ πόσοι δὲν θυσίασαν τὴ ζωή τους γιὰ νὰ μὲ ἀποκτήσουν. Μὰ ἀκόμη πιὸ ἀκριβὰ πλήρωσαν τὴν χρυσομανία τῶν Εὐρωπαίων οἱ δυστυχισμένοι οἱ ἰθαγενεῖς τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ ἀχόρταγοι χρυσοθῆρες ἐξόντωσαν τοὺς περισσότερους ἀπὸ αὐτούς, πυρπόλησαν καὶ ἐρήμωσαν τὶς πόλεις τους καὶ τὰ χωριά τους καὶ σκόρπισαν τὴ συμφορὰ καὶ τὸν ὄλεθρο ἐκεῖ ποὺ βασίλευε λίγο πρὶν ἡ χαρὰ καὶ ἡ εὐτυχία.

Ἔχω κάνει καὶ πολλὰ ἄλλα κακὰ μέχρι σήμερα ἐγώ, τὸ χρυσάφι. Ἀλλὰ δὲν φταίω ἐγώ. Φταῖτε ἐσεῖς οἱ ἄνθρωποι ποὺ σᾶς θαμπώνουν τὸ χρῶμα μου καὶ ἡ λάμψη μου. Ὅλοι σας θέλετε νὰ μὲ ἀποκτήσετε, ὅλοι σας λαχταρᾶτε νὰ μ' ἔχετε μέσα στὰ συρτάρια σας καὶ μέσα στὶς κασσέλες σας νομίζοντας πὼς μὲ τὸν τρόπο αὐτὸ ἐξασφαλίζετε τὴν εὐτυχία σας. Εἶμαι, βέβαια, ὑπερήφανο γιὰ τὴ μεγάλη ἐκτίμηση ποὺ μοῦ δείχνετε μὰ πρέπει νὰ σᾶς δηλώσω, ὅτι ἔχετε μεγάλο ἄδικο. Τὸ χρυσάφι δὲν εἶναι ἡ εὐτυχία. Εἶμαι βέβαια ὑπερήφανο γιατὶ εἶμαι ἕνα ὡραῖο, σπάνιο καὶ πολύτιμο μέταλλο. Μὴ νομίζετε, ὅμως, πὼς ὅποιος μὲ ἀποκτήσει ἀποκτᾶ καὶ τὴν εὐτυχία. Ὑπάρχουν πολλὰ ἄλλα πράγματα ποὺ ἀξίζουν περισσότερο ἀπὸ μένα. Ἡ ἀγάπη, ἡ καθαρὴ συνείδηση, ἡ ἀφοσίωση στὸ καθῆκον, ἡ ὑγεία, ὅλα αὐτὰ εἶναι ἀγαθὰ ἀνεξάντλητα ποὺ δὲν μπορεῖτε νὰ τ' ἀποκτήσετε ἀκόμα κι ἂν πληρώσετε ὁλόκληρα βουνὰ ἀπὸ χρυσάφι.

Τὸ χρυσάφι

Η ΓΙΟΡΤΗ ΤΟΥ ΔΙΑΔΟΧΟΥ ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΥ

Σὲ λίγες μέρες, στὶς 21 Μαΐου, ὁ Διάδοχος Κωνσταντῖνος, βλαστάρι γερὸ κι' ἀνεκτίμητο τοῦ Ἑλληνικοῦ Βασιλικοῦ Δέντρου, γιὸς προσφιλῆς Βασιλέων λαοφιλήτων, καμάρι, καύχημα κι' ἐλπίδα τοῦ Ἔθνους, ἔχει τὴν ὀνομαστική του ἑορτή. Τὴν ἡμέρα αὐτὴ τὸν ἀκολουθοῦν ὁλόθερμες οἱ εὐχὲς τοῦ λαοῦ μας. Ἀπὸ τὰ χωριὰ καὶ τὶς πόλεις. Ἀπὸ τὰ χωράφια καὶ τοὺς κήπους, ὅπου ἡ μητέρα γῆ καλλιεργεῖται γιὰ νὰ μᾶς δώση τοὺς καρπούς της. Ἀπὸ τὰ δημόσια καὶ ἰδιωτικὰ γραφεῖα. Ἀπὸ τὰ πλοῖα ποὺ ὀργώνουν τὰ πελάγη καὶ τοὺς ὠκεανούς. Ἀπὸ τοὺς στρατῶνες, ὅπου τὰ ἑλληνόπουλα στέκονται φρουροὶ ἀκοίμητοι τῆς Ἐθνικῆς μας ἀσφαλείας. Ἀπὸ τὰ σχολεῖα ὅπου ἡ χρυσῆ νεολαία τοῦ ἔθνους προπαρασκευάζεται γιὰ νὰ διαδεχτῆ τὴ γενεά, ποὺ προπορεύεται καὶ νὰ συνεχίση τὸ ἔργο τῶν πατέρων της μὲ πίστη στὰ αἰώνια καὶ ἀκατάλυτα ἰδανικὰ τῆς φυλῆς. Ἀπὸ κάθε γωνία τῆς γῆς, ποὺ βρίσκονται οἱ ξενητεμένοι μας, θὰ φτάσουν στὸ παλάτι οἱ εὐχές, εὐχὲς θερμὲς καὶ ὁλόψυχες γιὰ τοῦ ἀγαπημένου Βασιλόπουλου τὴν εὐτυχία.

Καὶ ἀπὸ τὴν στήλη αὐτὴ τὰ παιδιὰ τῶν Παιδοπόλεων, τῶν «Σπιτιῶν τοῦ Παιδιοῦ» τῶν Τεχνικῶν Σχολῶν, στέλνουν ἀπὸ τὰ κατάβαθα τῆς καρδιᾶς τους μιὰ εὐχὴ στὸ Διάδοχο:

Νὰ ζήσης χρόνια πολλὰ εὐτυχισμένος μέσα σὲ μιὰ Ἑλλάδα ποὺ θὰ εὐημερῆ καὶ θὰ προκόβη.

ΠΩΣ ΠΟΛΕΜΟΥΜΕ ΤΗ ΔΙΑΒΡΩΣΗ

Διάβρωση λέμε πὼς ἔπαθε ἕνα χωράφι, ὅταν τοῦ φεύγει ὅλο τὸ καλό του χῶμα, καὶ μένει μονάχα ἡ πέτρα κι' ἡ ἄμμος.

Διάβρωση παθαίνει ἕνα χωράφι ἀπ' τὸν πολὺ δυνατὸ ἀέρα, ποὺ σηκώνει τὸ λεπτὸ χῶμα καὶ τὸ πάει ἀλλοῦ. Συνήθως, ὅμως, παθαίνει διάβρωση ἀπ' τὸ νερό. Τὸ νερὸ εἶναι μεγάλος διαβρωτικὸς παράγοντας, κυρίως σὲ χωράφια ποὺ ἔχουν κλίση. Παρασύρει ὅλο τὸ καλὸ χῶμα, τὸ γόνιμο, καὶ τὸ πάει ἀλλοῦ!

Πῶς σταματᾶμε τὴ διάβρωση;

Φυτεύοντας δέντρα. Εἶναι γνωστὸ πὼς οἱ ρίζες τῶν δέντρων συγκρατοῦν τὸ χῶμα καὶ τὸ νερό. Μόνο ποὺ τὸ χωράφι δὲν εἶναι πιὰ χωράφι, ἀλλὰ γίνεται ρουμάνι.

Κάνοντας τὸ χωράφι βοσκοτόπι, σταματάει πάλι ἡ διάβρωση, ἀλλὰ μὲ τὴ θυσία τοῦ χωραφιοῦ ποὺ γίνεται λειβάδι.

Κάποτε ἀναγκαζόμαστε νὰ καταφύγωμε σ' αὐτὰ τὰ δυὸ μέσα, γιὰ νὰ μὴ χάσωμε ἐντελῶς τὸν τόπο μας. Ὡστόσο, ἡ καλλίτερη μέθοδος ὅταν ἡ διάβρωση δὲν εἶναι μεγάλη, εἶναι:

Νὰ καλλιεργοῦμε τὸ ἔδαφος σὲ λωρίδες. Γιατὶ ἡ διάβρωση γίνεται σὲ ὀρεινὸ χωράφι ποὺ εἶναι σὲ πλαγιά.

Χωρίζομε τὸ χωράφι σὲ λωρίδες καὶ καλλιεργοῦμε μόνο τὶς μισές.

Τὶς λωρίδες τὶς χαράζομε ὁριζόντια, δηλαδὴ παράλληλα μὲ τὸν κάμπο.

Καλλιεργοῦμε τὴν μιὰ λωρίδα, κ' ἀφίνομε τὴν ἄλλη ἀκαλλιέργητη.

Καλλιεργοῦμε αὐτὴ ποὺ διαλέξαμε γιὰ μερικὰ χρόνια, κι' ὕστερα καλλιεργοῦμε τὶς ἄλλες.

Ὀργώνουμε πάντα ὁριζόντια. Ποτὲ δὲν κάνομε ζευγάρι ἀπὸ πάνω ὡς κάτω στὴν πλαγιά, ἀλλὰ πάντα ὁριζόντια, παράλληλα μὲ τὸν κάμπο.

Ἂν ἡ κλίση εἶναι μεγάλη, καλύτερα νὰ χρησιμοποιοῦμε τὸ ξύλινο ἀλέτρι ποὺ δὲν χώνεται βαθειά.

Πεζούλια. Μὲ τὰ πεζούλια οἱ πατεράδες μας κατάφερναν νὰ καλλιεργήσουν τὶς πλαγιὲς ὁλόκληρων βουνῶν.

Φτιάνομε χαμηλὲς ξερολιθιὲς κατὰ μῆκος τοῦ χωραφιοῦ, ὁριζόντια.

Ἀνάλογα μὲ τὴν κλίση τῆς πλαγιᾶς, κανονίζομε καὶ τὸ πλάτος τῆς κάθε κορδέλας (ἀνάμεσα σὲ δυὸ ξερολιθιές). Ἂν ἔχῃ κλίση μεγάλη τὸ χῶμα, ἡ κορδέλα εἶναι στενή.

Ἂν ἔχῃ μικρή, γίνεται πολὺ πλατύτερη.

Μὲ τὶς βροχὲς τὸ χῶμα μαζεύεται στὴν ἀνάντη τῆς ξερολιθιᾶς.

Τότε ὑψώνομε τὴν ξερολιθιά.

Σιγὰ σιγὰ ἀνάμεσα στὶς δυὸ ξερολιθιὲς σχηματίζεται ἡ κορδέλα μὲ τὸ χῶμα (τὸ πεζούλι) ποὺ στὴν Κέρκυρα τὶς λένε λιθιές.

ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΤΩΝ ΖΩΝΤΑΝΩΝ

Τὰ ζῶα γιὰ νὰ μᾶς κάνουν καλὰ τὴν δουλειά μας πρέπει νὰ τρέφωνται καλά.

Τὶς τροφὲς ποὺ δίνομε στὸ ζῶο στὸ εἰκοσιτετράωρο, τὶς λέμε σιτηρέσιο.

Ὅταν τὸ σιτηρέσιο εἶναι τόσο ὅσο νὰ βαστάῃ τὸ ζῶο στὴ ζωή, χωρὶς νὰ μπορῇ, ὅμως, οὔτε πολλὴ δουλειὰ νὰ κάνῃ, οὔτε νὰ μᾶς δίνει τὸ γάλα του ἢ τ' αὐγά του, ἂν εἶναι πουλερικό, τότε τὸ λέμε σιτηρέσιο συντήρησης.

Ὅταν τοῦ δίνομε καὶ παραπάνω νὰ φάῃ γιὰ νὰ μᾶς δίνῃ οἰκονομικὸ ὄφελος, τότε αὐτὸ τὸ παραπάνω, τὸ λέμε σιτηρέσιο παραγωγῆς.

Ἀπὸ τὴν τροφὴ ποὺ δίνομε στὸ ζῶο, αὐτὸ χρησιμοποιεῖ πρῶτα ἕνα μέρος γιὰ νὰ διατηρηθῇ στὴ ζωή. Κι ὕστερα χρησιμοποιεῖ τὸ παραπάνω γιὰ παραγωγή.

Τὸ σιτηρέσιο συντήρησης εἶναι ἀνάλογο μὲ τὸ βάρος τοῦ ζώου, καὶ εἶναι ἴδιο γιὰ ὅλα τὰ ζῶα αὐτοῦ τοῦ εἴδους, εἴτε εἶναι δική μας ράτσα, ντόπια, εἴτε εἶναι ξένη, ἀπ' αὐτὲς ποὺ παράγουν περισσότερο. (Βελτιωμένη φυλὴ ὅπως λέμε).

Ἂς ποῦμε πὼς ἔχομε δυὸ ἀγελάδες ντόπιες ποὺ δίνει ἡ καθεμιὰ 5 ὀκάδες γάλα, καὶ μιὰ ἀγελάδα ξένη (βελτιωμένη) ποὺ δίνει 10 ὀκάδες γάλα. Κι' ἂς ποῦμε πὼς κι' οἱ τρεῖς ἀγελάδες ἔχουν τὸ ἴδιο βάρος.

Στὶς δυό, θὰ δινωμε ἀπὸ ἕνα σιτηρέσιο συντήρησης (δυὸ σιτηρέσια) κι' ἕνα παραγωγῆς γιὰ δέκα ὀκάδες γάλα, ἀπὸ μισὸ στὴν καθεμιά. Στὴν βελτιωμένη θὰ δώσωμε ἕνα σιτηρέσιο συντήρησης κι' ἕνα γιὰ δέκα ὀκάδες γάλα, παραγωγῆς.

Ἔτσι οἱ πρῶτες μᾶς κοστίζουν δυὸ σιτηρέσια συντήρησης κι' ἕνα παραγωγῆς. Καὶ δίνουν 10 ὀκάδες. Ἡ δεύτερη μᾶς στοιχίζει ἕνα σιτηρέσιο συντήρησης κι ἕνα παραγωγῆς γιὰ δέκα ὀκάδες γάλα πάλι. Ὥστε καθὼς βλέπομε μᾶς συμφέρει νὰ ἔχωμε ζῶα βελτιωμένης φυλῆς, γιατὶ οὐσιαστικὰ μᾶς κοστίζουν λίγο.

Μόνο ποὺ θέλουν τὴν κατάλληλη τροφὴ καὶ πολὺ πιὸ μεγάλη περιποίηση.

Ὅταν δίνομε στὰ ζῶα μας φτωχὰ σιτηρέσια, λιγότερο δηλαδὴ ἀπὸ ὅσο πρέπει, νομίζομε πὼς ἔτσι κάνομε οἰκονομία, ἐνῶ στὴν πραγματικότητα κάνομε σπατάλη.

Γιατὶ δίνομε πολλὰ σιτηρέσια συντήρησης καὶ σχεδὸν διόλου παραγωγῆς. Ἔτσι τρέφομε τὸ ζῶο γιὰ νὰ διατηρεῖται στὴν ζωή, ἀλλὰ ὄχι καὶ γιὰ νὰ παράγῃ.

Ἄλλοτε θὰ σᾶς πῶ κι ἄλλα γιὰ τὴν διατροφὴ τῶν ζωντανῶν.

Ὁ Μπάρμπα Μῆτρος

Τρία ζευγάρια

—Γιατί ἔχεις τρία ζευγάρια γυαλιά, παπού;

—Ἔχω ἕνα γιὰ νὰ βλέπω κοντά, ἕνα γιὰ νὰ βλέπω μακριὰ κι' ἕνα γιὰ νὰ βρίσκω τὰ δυὸ πρῶτα.

(Ἐστάλη ἀπὸ τὸν Ἀντ. Παπᾶ)

Ὁ πληθυντικὸς

Στὸν μικρὸ Πετράκη ἔχει γίνει σύσταση ἀπ' τὸ δάσκαλό του νὰ μιλῆ στὸν πληθυντικό. Πάει λοιπὸν μιὰ μέρα στὸ γραφεῖο τοῦ δασκάλου του καὶ χτυπάει τὴν πόρτα:

—Ποιός εἶναι; ρωτάει ἀπὸ μέσα ὁ δάσκαλος.

—Ἐμεῖς οἱ Πέτρες, ἀπαντάει ὁ Πετράκης.

(Ἐστάλη ἀπὸ τὸν Κ. Παπαδόπουλο)

Δὲν περπατοῦσε

Ἕνας ξένος ρωτάει κάποιον χωρικό:

—Ποῦ πάει αὐτὸς ὁ δρόμος;

—Ποῦ νὰ πάει; Δρόμος εἶναι. Δὲν περπατεῖ.

(Ἐστάλη ἀπὸ τὸν Κων. Κοσμᾶ)

Ὁ πιό διάσημος ψεύτης ΒΑΡΩΝΟΣ ΜΥΓΧΑΟΥΖΕΝ

Ὁ βαρῶνος Μυγχάουζεν! Ὁ διασημότερος ψεύτης ὅλων τῶν ἐποχῶν! Στὸ Ἀνόβερο τῆς Γερμανίας, στὸ Μπουτενβέρντερ, στὴν ὄχθη τοῦ ποταμοῦ Βέβερ, βρίσκεται τώρα στημένο τὸ ἄγαλμά του.

Μερικοὶ ὡστόσο ἀρνοῦνται νὰ πιστέψουν ὅτι ὁ περίφημος αὐτὸς βαρῶνος ἔζησε πραγματικά. Ἀφορμὴ τῆς δυσπιστίας αὐτῆς εἶναι οἱ ἱστορίες ἀκριβῶς ποὺ τὸν ἔκαναν διάσημο. Οἱ ἱστορίες αὐτὲς δημοσιεύτηκαν, πρώτη φορά, χωρὶς τὴ συγκατάθεσή του, μὲ τὸν τίτλο «Τὰ παραμύθια τοῦ βαρώνου Μυγχάουζεν» ἀπὸ τὸ φίλο του λογογράφο Ἐρρίκο Ράσπε. Τὸ παράδειγμα τοῦ Ράσπε τὸ μιμήθηκε κι' ἄλλος ἕνας λόγιος, ὁ Γοδεφρίδος Μπύργκερ, ποὺ δημοσίευσε κι' αὐτὸς μιὰ σειρὰ ἀπὸ ἱστορίες τοῦ ξακουστοῦ ἐκείνου ψεύτη. Στὸν πρόλογο τῆς ἔκδοσής του ὁρκιζόταν ὅτι ὅσα ἔγραφε δὲν ἦταν φανταστικὰ ἀλλὰ ἡ πιστὴ ἐπανάληψη τῶν ὅσων εἶχε ἀκούσει ἀπ' τὸ στόμα τοῦ ἴδιου τοῦ βαρώνου. Ἡ ἐπιμονή του ὅμως κι' οἱ ὑπερβολικοὶ του ὅρκοι, ἔγιναν ἀφορμὴ ὥστε νὰ γεννηθοῦν ὑποψίες ὅτι ἔλεγε ψέμματα κι' ὅτι οἱ ἱστορίες ἦταν, πέρα γιὰ πέρα δική του ἐπινόηση...

Κι' ὅμως, εἶναι ἐξακριβωμένο ὅτι ὁ βαρῶνος Μυγχάουζεν ἔζησε... στ' ἀλήθεια!

Τ' ὄνομά του ἦταν Ἱερώνυμος Κάρολος Φρειδερῖκος φὸν Μυγχάουζεν καὶ καταγόταν ἀπὸ μιὰ παλαιοτάτη ἀριστοκρατική οἰκογένεια τῆς Γερμανίας. Γεννήθηκε στὶς 11 Μαΐου τοῦ 1720. Ὑπηρέτησε ὡς ἀξιωματικὸς στὸ ρωσικὸ στρατό—πράγμα ποὺ ἦταν πολὺ συνηθισμένο τότε στοὺς νεαροὺς Γερμανοὺς ποὺ ζητοῦσαν τύχη. Τέσσερα ὁλόκληρα χρόνια πολέμησε ἐναντίον τῶν Τούρκων. Τὸ 1750 παραιτήθηκε ἀπ' τὸ στρατό. Εἶχε ἀρκετὰ ζήσει τὴ σκληρὴ ζωὴ τῶν στρατοπέδων καὶ τῶν πολέμων καὶ ἤθελε νὰ ξεκουραστῇ.

Ἀποσύρθηκε τότε στὸ οἰκογενειακό του κτῆμα, κι' ἐκεῖ ἄρχισε νὰ μαζεύῃ λίγους φίλους, γύρω ἀπ' τὸ φιλόξενο πάντα τραπέζι του, καὶ νὰ τοὺς διηγεῖται σὲ τύπο προσωπικῶν του ἀναμνήσεων, χαριτωμένες τερατολογίες!

Στὸ σπίτι του σύχναζαν κι' οἱ δυὸ φιλόλογοι, ποὺ ἀναφέραμε παραπάνω, κι' ὁ κυνηγὸς Ροζμάγιεφ. Ὁ κυνηγὸς αὐτὸς ὅταν διηγόταν τὰ διάφορα κυνηγετικά του κατορθώματα τὰ... πιπέρωνε τόσο πολύ, ὥστε ὁ βαρῶνος ποὺ ἦταν κι' αὐτὸς μανιώδης κυνηγός, προσπαθοῦσε νὰ τὸν ξεπεράσῃ. Γινόταν δηλαδὴ ἕνα εἶδος συναγωνισμοῦ μεταξύ τους, ποιὸς θὰ πῇ τὰ μεγαλύτερα καὶ διασκεδαστικότερα γιὰ τὴν παρέα ψέμματα.

Οἱ δυὸ φιλόλογοι ποὺ παρακολουθοῦσαν αὐτὸν τὸν συναγωνισμό, ὅταν βρέθηκαν ἀργότερα σ' ἐποχὲς ἀπενταρίας, θυμήθηκαν τὶς ἱστορίες ποὺ τοὺς διηγόταν μὲ τόσο χιοῦμορ ὁ βαρῶνος καὶ σκέφθηκαν νὰ τὶς συγκεντρώσουν καὶ νὰ τὶς ἐκδώσουν. Καὶ πραγματικά, μὲ τὶς ἐκδόσεις τους αὐτές, ἔκαναν χρυσὲς δουλειές!

Τὰ παραμύθια τοῦ βαρώνου Μυγχάουζεν δημοσιεύθηκαν πρώτη φορὰ στὰ 1785 κι' ἀπὸ τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἔγιναν κτῆμα ὅλου τοῦ κόσμου.

Κάποτε ἔγινε στὴ Γερμανία δημοψήφισμα γιὰ τὸ «ποιὰ εἶναι ἡ περισσότερο ὀνομαστὴ τερατολογία» ἀπ' τὶς ἱστορίες τοῦ βαρώνου. Τοὺς περισσότερους ψήφους λοιπὸν πῆρε ἡ ἱστορία ποὺ ἐπιγράφεται: «Μπρὸς γκρεμὸς καὶ πίσω ρέμα» ἢ ἡ ἱστορία τοῦ λιονταριοῦ, τοῦ κροκόδειλου καὶ τῆς συνάντησής τους στὴν ἄκρη τῆς ἀβύσσου.

Ἀκοῦστε την κι' ἐσεῖς:

«Κάποτε, λέει, ὁ βαρῶνος κυνηγοῦσε μόνος του στὸ δάσος. Ξαφνικὰ παρουσιάζεται μπροστά του ἕνα λιοντάρι, μὲ πολὺ ἄγριες διαθέσεις. Ὁ βαρῶνος τὸ βάζει στὰ πόδια Τρέχει, τρέχει σὰν τρελλὸς καὶ φτάνει στὴν ἄκρη ἑνὸς γκρεμοῦ—καὶ τί νὰ δῇ; Μέσα ἀπ' τὰ νερὰ τῆς ἀβύσσου, εἶχε βγῆ ἕνας τεράστιος κροκόδειλος, μὲ τὸ στόμα ὀρθάνοιχτο, ἕτοιμος νὰ τὸν καταπιῇ. Γιὰ τὸν βαρῶνο δὲν ὑπῆρχε ἄλλη διέξοδος, στὸ φοβερὸ τὸ δίλημμα ποὺ τοῦ παρουσιαζόταν: ἔπρεπε γρήγορα ν' ἀποφασίσῃ τίνος ἀπ' τὰ δυὸ θηρία νὰ γίνῃ ὁ μεζές—τοῦ λιονταριοῦ ἢ τοῦ κροκόδειλου... Μιὰ καὶ δυὸ τότε, ὁ βαρῶνος πηδάει στὸ κενό. Τὸ λιοντάρι ποὺ εἶχε χυμήξει ἀπὸ πίσω του, μὲ τὴ φόρα ποὺ εἶχε πάρει, γκρεμίζεται κι' ἐκεῖνο στὸ κενὸ καὶ τὸ κεφάλι του σφηνώνεται μέσ' στὸ ἀνοιχτὸ στόμα τοῦ κροκόδειλου! Ὁ βαρῶνος στὸ μεταξὺ βυθισμένος στὸ νερό, περιμένει, περιμένει, ἀλλὰ δὲν ἀκούει τίποτα. Παίρνει τότε θάρρος. Βγάζει ἔξω τὸ κεφάλι—καὶ τί βλέπει; Ὁ κροκόδειλος προσπαθοῦσε νὰ φάῃ τὸ κεφάλι τοῦ λιονταριοῦ, ποὺ ἦταν χωμένο στὸ στόμα του, ἐνῶ τὸ λιοντάρι πολεμοῦσε νὰ τὸν κατασπαράξῃ ἀπὸ μέσα. Τότε ὁ βαρῶνος ὁρμάει μ' ἕνα πήδημα κατάπάνω τους βγάζει τὸ μαχαίρι του καὶ κόβει τὸ λαιμὸ τοῦ λιονταριοῦ. Ἔπειτα μὲ τὴ λαβὴ τοῦ μαχαιριοῦ σπρώχνει τὸ κομμένο κεφάλι τοῦ λιονταριοῦ πιὸ βαθειὰ στὸ λαιμὸ τοῦ κροκόδειλου, καί... ὁν πνίγει!».

Αὐτὴ θεωρήθηκε σὰν ἡ καλύτερη ἀπ' ὅλες τὶς τερατολογίες τοῦ βαρώνου στὸν διαγωνισμὸ σύμφωνα μὲ τὸ ἀποτέλεσμα τοῦ δημοψηφίσματος, στὸ ὁποῖο ἔλαβαν μέρος ἑκατομμύρια γερμανοί.

Τά ΠΑΙΔΙΑ ΓΡΑΦΟΥΝ

ΝΙΚΗ

Σᾶς λέω ἀπόψε ἔγινε μεγάλο πανηγύρι πριχοῦ ὁ ἥλιος γείρει...

Γονάτισα μπροστὰ στὸ εἰκονοστάσι, —ὁ Μαῦρος πάει νὰ σκάσῃ—Τοῦ τὰ 'πα ὅλα τοῦ ἀγαπημένου κι' Ἐκεῖνος μὲ κοίταγε—ὢ θάμα—μὲ τὴ γλυκειὰ θλιμμένη Του ματιὰ κι' εἶπα σιγὰ μὰ σταθερὰ «ἀντάμα θὰ προχωρήσουμε, δὲν θὰ Σὲ πονέσω πιά»... Σᾶς λέω ἀπόψε ἔγινε μεγάλο πανηγύρι, πριχοῦ ὁ ἥλιος γείρει...

Μ. Ποιήτρια
(Σοφία Παπαϊωάννου)

ΤΟ ΠΛΗΓΩΜΕΝΟ ΠΟΥΛΑΚΙ

Ἦταν ἕνα γλυκὸ ἀπόγευμα. Δὲ θυμᾶμαι πῶς τὰ βήματά μου μ' ἔφεραν στὸ πυκνοφυτεμένο δάσος. Θυμᾶμαι, ὅμως, ὅτι ἔμεινα ἐκστατικὸς ἀπὸ αὐτὸ ποὺ εἶδα.

Κάτω ἀπὸ ἕνα χαμόδενδρο βρισκόταν ἕνα δύστυχο μικρό, φτωχὸ πουλάκι, πληγωμένο. Τὸ πλησίασα. Τὸ πῆρα στὰ χέρια μου, τὸ χάϊδεψα. Νὰ πετάξῃ δὲ μποροῦσε γιατὶ ἡ μιὰ φτερούγα του, ἦταν χτυπημένη. Οὔτε γλυκοτράγουδα νὰ ψάλῃ δὲ μποροῦσε γιατί, ἀπ' τὸν πόνο ἡ φωνούλα εἶχε σβύσῃ. Ἄχ! πῶς πόνεσε ἡ ψυχή μου γιὰ τὸ φτωχὸ ἐκεῖνο πουλί, τὸ πληγωμένο. Πόσο θἄθελα νὰ τὸ ἔκανα καλὰ γιὰ νὰ μπορέσῃ πάλι ἐλεύθερο νὰ πετάξῃ στὰ ὕψη εὐτυχισμένο.

Γεώργιος Μπέγκας
(Παιδόπολη Βόλου)

ΣΤΟΝ ΑΓΙΟ ΑΝΔΡΕΑ

Παράδεισος ὁ τόπος σου
γεμάτος ἀπὸ κάλλη,
ἐδῶ λουλούδια κι ὀμορφιὲς
πιὸ κεῖ τὸ ἀκρογιάλι.

Πάνω στὰ δέντρα τὰ ψηλὰ
πουλάκια κελαηδοῦνε,
τὰ λούλουδα στὸν ἄνεμο
ἀρώματα σκορποῦνε.

Χίλιες χιλιάδες μυρωδιὲς
σοῦ στέλνουνε τὰ ρόδα,
τὰ κύματα νωχελικὰ
χαϊδεύουνε τὰ πόδια.

Ὁ ἥλιος πάντα σὲ φιλᾶ
μὲ τὶς χρυσὲς ἀκτίνες,
σιμά σου, νιώθω πὼς περνοῦν
χαρούμενοι οἱ μῆνες.

Παντοτεινὰ ποθῶ νὰ ζῶ
κοντὰ στὸ ἀκρογιάλι,
ποὺ μυστικὰ ἡ θάλασσα
ὕμνους πολλοὺς τοῦ ψάλλει.

Ὁ ἥλιος πάντα σὲ φιλᾶ
καὶ πάντα σὲ χρυσίζει,
ἡ θάλασσα χαμογελᾶ,
κι' ὁ μπάτης σὲ δροσίζει

Κι' ὅταν ὁ ἥλιος κρύβεται
πίσω ἀπ' τὰ βουνά,
ἀφίνει πίσω του χρυσᾶ
γιὰ σὲ τὰ δειλινά.

Κοντά σου πάντοτε περνῶ
χαρούμενες στιγμές,
Ὁ Πλάστης μας σὲ προίκισε
μὲ χίλιες ὀμορφιές.

Μιχαὴλ Μενεξίδης (Ν. Ο.)

ΗΡΩΪΔΑ της Ελληνικής Επανάστασης

(Συνέχεια ἀπ' τὸ προηγούμενο)

Γι' αὐτὸ πῆρε τὴν ἀπόφαση νὰ δραπετεύση μόνος.

Κανεὶς ἄλλωστε δὲν ἤξερε τὸν σύνδεσμό του μὲ τὸν Ὑψηλάντη.

Ἄρχισε νὰ μελετάη τὸν τρόπο ποὺ θὰ μποροῦσε νὰ δραπετεύση, κι ἡ τύχη τὸν βοήθησε.

Καὶ νὰ πῶς!

Στὴν ἀρχὴ τῆς Ἑλληνικῆς Ἐπανάστασης, διάφοροι ναυτικοὶ Ἕλληνες ποὺ βρέθηκαν στὴ Μαύρη θάλασσα μὲ τὰ καράβια τους, βλέποντας πὼς δὲν ἦταν δυνατὸν νὰ περάσουν τὰ Δαρδανέλλια πούλησαν τὰ καράβια τους στὴν Ὀδησσό. Τὸ πλήρωμα ἀπ' αὐτὰ τὰ καράβια πῆρε διαβατήριο ἀπὸ τὴν Ὀδησσό.

Ἦταν κάπου χίλιοι πεντακόσιοι ναῦτες. Δὲν ἔδωσαν ὅμως ἕνα διαβατήριο στὸν καθένα τους. Κάθε ὁμάδα ἀπὸ δέκα ναῦτες, πῆρε ἕνα ὁμαδικὸ διαβατήριο γιὰ δέκα.

Ἔπρεπε ὅμως νὰ ταξιδεύουν διὰ ξηρᾶς. Ἐκείνη τὴν ἐποχὴ τὰ ταξίδια ἦταν πολυδάπανα καὶ δύσκολα καὶ πολλοὶ ταξίδευαν πεζῆ...

Οἱ Ἕλληνες, ὅταν βρέθηκαν στὴν πόλη Βρόδ, χωρίστηκαν σὲ δυὸ ὁμάδες.

Τετρακόσιοι τράβηξαν γιὰ τὴ Βιέννη, καὶ χίλιοι ἑκατὸ γιὰ τὸ Ἀμβοῦργο.

Στὸ γερμανικὸ αὐτὸ λιμάνι, συνάντησαν μεγάλες δυσκολίες, γιατὶ κανένα καράβι δὲν δέχονταν φυσικὰ νὰ τοὺς μεταφέρη στὴν πατρίδα τους χωρὶς χρήματα.

Γύρισαν λοιπὸν πίσω ἀκολουθώντας τὸ ποτάμι Ρῆνο, καὶ κατέβηκαν στὴν Γαλλία, ὅπου ὕστερα ἀπὸ περιπέτειες δυὸ χρόνων, μπάρκαραν στὴ Μασσαλία γιὰ τὴν Ἑλλάδα.

Οἱ ἄλλοι τετρακόσιοι μόλις ἔφτασαν στὴ Βιέννη κρατήθηκαν αὐθαίρετα καὶ σίγουρα θὰ πέθαιναν ἀπὸ τὴν πεῖνα ἂν ὁ νούντσιος τοῦ Πάπα καὶ μερικοὶ πλούσιοι χριστιανοὶ δὲν ἐμεσίτευαν γιὰ νὰ τοὺς ἀπελευθερώσουν καὶ δὲν τοὺς ἔδιναν λίγα χρήματα γιὰ νὰ γυρίσουν στὴν Ἑλλάδα.

Γιὰ ὅλα αὐτὰ τὰ ζητήματα μιλάει μὲ λεπτομέρειες ὁ Ἄγγλος κληρικὸς τῆς Ἀγγλικῆς πρεσβείας στὴν Κωνσταντινούπολη, γιατὶ αὐτὸς τοὺς συνάντησε ὅταν ἔκαναν τὶς περιπλανήσεις τους στὴν ἀνατολικὴ Εὐρώπη καὶ τοὺς λυπήθηκε κατάκαρδα.

Ἦταν στὶς ἀρχὲς τοῦ Μάη τοῦ 1822 ὅταν μιὰ μέρα ὁ Θρασύβουλος κάνοντας ἕναν περίπατο μὲ ἁμάξι στάθηκε σ' ἕνα ἐξοχικὸ καπηλειὸ γιὰ νὰ δώση νὰ πιοῦν ὁ ἁμαξᾶς του καὶ ὁ φρουρός του.

Τὴ στιγμὴ ποὺ στάθηκε τὸ ἁμάξι του, δυὸ ξένοι, δυὸ ἄγνωστοι, κουρελιασμένοι καὶ κατασκονισμένοι, προσπαθοῦσαν νὰ συνεννοηθοῦν μὲ τὸν κάπελα ποὺ εἶχε ἀπελπιστῆ γιατὶ οἱ ξένοι μιλοῦσαν μιὰ γλῶσσα ποὺ τοῦ ἦταν ἐντελῶς ἄγνωστη.

Ὁ κάπελας εἶδε τὸν Θρασύβουλο σὰν «ἀπὸ μηχανῆς Θεό!»

Ἔτρεξε εὐθὺς καὶ τοῦ εἶπε:

—Μήπως καταλαβαίνετε τί γλῶσσα μιλοῦν αὐτοὶ οἱ διάβολοι;

Φανταστῆτε τώρα τὴν ἔκπληξη τοῦ Θρασύβουλου, ὅταν ἐκεῖνοι οἱ «διάβολοι» ἄρχισαν νὰ μιλοῦν ἑλληνικά! Φώναξε ἀμέσως τὸν κάπελα καὶ τὸν πρόσταξε νὰ δώση ἄφθονο καὶ ἐκλεκτὸ φαγητὸ στοὺς συμπατριῶτες του, καθὼς καὶ τὰ καλύτερα κρασιά του. Τὸ εἶχαν ἀνάγκη αὐτὸ τὸ λουκούλειο γεῦμα οἱ δυστυχισμένοι Ἕλληνες.

—Ἔχω πασαπόρτι Ρούσσικο γιὰ εἴκοσι πρόσωπα...

Ἀφοῦ ἔφαγαν καὶ ἤπιαν καὶ χόρτασαν, καὶ ἀφοῦ εὐχαρίστησαν θερμὰ τὸν γενναιόδωρο συμπατριώτη τους, τοῦ διηγήθηκαν τὴν ἱστορία τους.

Ἦταν Ὑδραῖοι ναυτικοί, ἀπ' αὐτοὺς ποὺ κρατήθηκαν στὴν Βιέννη. Εἶχαν διαβατήριο γιὰ εἴκοσι ἄτομα. Μερικοὶ ὅμως ἀπὸ τοὺς συντρόφους τους εἶχαν μείνει καὶ εἶχαν ἐγκατασταθῆ σὲ διάφορες πόλεις ἀπ' ὅπου πέρασαν μὴ ἀντέχοντες τὶς ἀφάνταστες κακουχίες τοῦ ταξιδιοῦ.

Ὁ Θρασύβουλος μὲ τὴ σειρά του, τοὺς διηγήθηκε τὸ ἄτιμο φέρσιμο τῆς Αὐστρίας ποὺ τὸν κρατοῦσε αἰχμάλωτο χωρὶς νάχη κανένα δικαίωμα.

Μεταξὺ τῶν τριῶν Ἑλλήνων δὲν ἄργησε νὰ γίνη τέλεια συμφωνία.

Ὁ Θρασύβουλος ἀνέλαβε ὅλα τὰ ἔξοδα τοῦ ταξιδιοῦ, κι οἱ δυὸ Ὑδραῖοι τὸν παρακίνησαν νὰ γραφῆ μέσα στοὺς εἴκοσι Ἕλληνας ποὺ ἔγραφε τὸ διαβατήριο.

Κενὲς θέσεις εἶχαν ἀρκετές.

Ἦταν μιὰ περίφημη εὐκαιρία νὰ τὸ σκάση ἀπὸ τὸ φρούριο.

Ἀφοῦ μελέτησαν καλὰ τὸ σχέδιο σὲ ὅλες του τὶς λεπτομέρειες, ὁ Θρασύβουλος ξαναγύρισε στὸ φρούριο, χωρὶς νὰ πῆ τίποτα σὲ κανέναν.

Τὸ βράδυ, ὅταν ἔδυσε ὁ ἥλιος, ὁ Θρασύβουλος κατέβηκε στὸ σταῦλο κι' ἔπιασε κουβέντα μὲ τὸν δεσμοφύλακα-ἁμαξᾶ ποὺ περιποιόταν τὰ ἄλογα.

Ἔμαθε πὼς ὁ δύστυχος ἁμαξᾶς εἶχε μείνει 28 χρόνια στὸ φρούριο.

Εἰκοσιδύο ἔκανε φυλακὴ γιατὶ σὰν Οὔγγρος εἶχε λάβει μέρος σ' ἕνα ἐπαναστατικὸ κίνημα τῆς Οὐγγαρίας ἐναντίον τῆς Αὐστρίας. Εἶχε πολεμήσει καὶ μὲ τὸν Ναπολέοντα. Οἱ Αὐστριακοὶ τὸν ἔπιασαν καὶ θὰ τὸν τουφέκιζαν, ἀλλὰ γιὰ καλή του τύχη κάποιος τὸν ὑποστήριξε καὶ τὸν καταδίκασαν σὲ 22 χρόνια φυλακή, στὰ ἀνήλιαγα ὑπόγεια τοῦ κάστρου.

Ἀφοῦ βγῆκε ἀπὸ τὴν φυλακή, μὴ ξέροντας τί ἄλλο νὰ κάνη, ἔμεινε σὰν ἁμαξᾶς τοῦ φρουράρχου καὶ τῶν πλουσιων... φυλακισμένων.

—Τί μισθὸ παίρνεις; ρώτησε ὁ Θρασύβουλος.

—Δέκα σφάντζικες τὴν τριμηνία!

—Τόσο λίγο; Ἂν ἤμουν ἐλεύθερος, καημένε Κάρλο, θὰ σὲ ἔπαιρνα στὴν ὑπηρεσία μου καὶ θὰ σοῦ ἔδινα ἑκατὸ σφάντζικες τὸν μῆνα ἐκτὸς ἀπὸ τὸ φαΐ σου.

—Τὸ «ἂν» καὶ τὸ «θά», κύριε, εἶπε γελώντας ὁ Κάρλο, γεμίζουν τὸν κόσμο παιδιά... ὅπως λέει ἡ παροιμία!..

—Ἀπὸ σένα ξαρτᾶται νὰ γίνη πρα-

γματικότητα αὐτὸ ποὺ σοῦ λέγω. Εἶμαι πλούσιος.

—Καὶ γιατί σὲ πιάσανε, ἀφέντη μου;

—Τὸ μόνο κακὸ ποὺ ἔκανα εἶναι πὼς πολέμησα γιὰ τὴν πατρίδα μου. Ἂν μπορῇς λοιπὸν νὰ μὲ βοηθήσῃς νὰ ἐλευθερωθῶ καὶ κατορθώσωμε νὰ περάσωμε τὰ σύνορα, θὰ σοῦ δώσω ἀμέσως δέκα χιλιάδες σφάντζικες στὸ χέρι καὶ τὸ μισθὸ ποὺ σοῦ ὑποσχέθηκα.

—Θὰ κάνω ὅ,τι μπορῶ γιὰ νὰ σὲ βοηθήσω. Ἀλλὰ γιὰ νὰ περάσῃς τὰ σύνορα, χρειάζεται πασαπόρτι. Καὶ πασαπόρτι εἶναι ἀδύνατο νὰ βρῇς. Κι' ἐγὼ ἂν εἶχα πασαπόρτι, θὰ ἔφευγα ἀπὸ δῶ.

—Ἔχω πασαπόρτι ρούσικο γιὰ εἴκοσι πρόσωπα.

Καὶ διηγήθηκε στὸν Κάρλο τὴν τυχερὴ συνάντησή του μὲ τοὺς δυὸ Ἕλληνες. Ὁ Κάρλος δέχτηκε τότε πολὺ εὐχαρίστως ἢ—καλύτερα—μ' ἐνθουσιασμὸ νὰ δραπετεύσῃ μὲ τὸν Θρασύβουλο καὶ τοὺς δυὸ Ἕλληνες.

Νά τί σχέδιο κατάστρωσαν.

Τὸ διαβατήριο τῶν ναυτικῶν θὰ τὸ ἐπιθεωροῦσαν οἱ αὐστριακὲς ἀρχές, καθὼς κι' ἕνας Τοῦρκος πρόξενος ἀπὸ τὸ Βουκουρέστι.

Ὁ καθένας των, θὰ διάλεγε καὶ θἄπαιρνε ἕνα ἀπὸ τὰ ὀνόματα ποὺ ἦταν στὸ διαβατήριο.

Ὁ Θρασύβουλος θὰ ἔκανε πὼς ἦταν βαρειὰ ἄρρωστος, θὰ ζητοῦσε νερὸ γιὰ ποδόλουτρο καὶ θὰ παρακαλοῦσε τὸν ὑπηρέτη τῆς φυλακῆς νὰ μὴν τὸν ξυπνήσῃ τὸ πρωί, ἀλλὰ νὰ τὸν ἀφήσῃ νὰ κοιμηθῇ περισσότερο ἀπὸ τὶς ἄλλες μέρες. Τὰ μεσάνυχτα θὰ σηκωνόταν, θὰ ἔβαζε στὸ κρεβάτι του διάφορα πράγματα μὲ τὸν σκοῦφο του, καὶ θὰ τὰ σκέπαζε ὥστε νὰ φαίνεται πὼς κάποιος κοιμόταν ἐκεῖ.

Ὁ ἴδιος θὰ κατέβαινε στὴν αὐλὴ ὅπου θὰ τὸν περίμενε ὁ Κάρλος ποὺ θὰ τὸν πήγαινε στὸν σταῦλο τὰ τοῦ δώσῃ μιὰ στολὴ ἱπποκόμου νὰ φορέσῃ.

Καὶ τὸ πρωὶ οἱ δυό' τους μὲ στολὴ ἱπποκόμων τοῦ φρουράρχου, θὰ καβαλλίκευαν δυὸ ἄλογα τοῦ φρουράρχου καὶ θἄβγαιναν ἔξω ὅπου θὰ πήγαιναν τάχα νὰ ποτίσουν τ' ἄλογα.

Πραγματικὰ τὸ σχέδιο πέτυχε θαυμάσια.

Ὅταν βρέθηκαν πιὰ ἔξω ἀπὸ τὰ τείχη τοῦ Μουνκάτζι συνάντησαν τοὺς δυὸ Ἕλληνες ποὺ τοὺς περίμεναν πάνω στὰ δυὸ ἄλογα ποὺ ἀγόρασαν μὲ χρήματα ποὺ τοὺς ἔδωσε ὁ Θρασύβουλος.

Καὶ ξεκίνησαν κι' οἱ τέσσαρες καλπάζοντας.

Ἐγκατέλειψαν τὸ αὐστριακὸ ἔδαφος πρὶν ἀνακαλυφθῇ ἡ ἀπόδρασή τους.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΩΝ ΠΟΥΛΙΩΝ

Ὁ ἀετὸς ἢ χρυσαετός, ὁ «βασιλιὰς τῶν πουλιῶν», ζῇ στὰ πιὸ ψηλὰ βουνά. Φτιάνει τὴ φωλιά του—ποὺ ἔχει διάμετρο δυὸ μέτρα— στοὺς ἀπόκρημνους βράχους, ἐκεῖ ποὺ δὲν μπορεῖ νὰ φτάσῃ ὁ ἄνθρωπος, ἢ στὰ βάθη τῶν μεγάλων δασῶν σὲ ψηλὲς δρῦς ἢ ἄλλα δέντρα ἀπρόσιτα ἐπίσης στὸν ἄνθρωπο.

Ὁ ἀετὸς τρώει κρέας διαφόρων ζώων. Προπάντων κυνηγάει τοὺς λαγούς, τὰ ἀρνιά, τὰ κατσίκια καὶ μεγάλα πουλιά: ὄρνιθες, χῆνες, πέρδικες.

Ἔχει μεγάλο καὶ δυνατὸ σῶμα, πάνω ἀπὸ ἕνα μέτρο μακρὺ καὶ 10-14 ὀκάδες βαρύ, καὶ μῦς χοντροὺς καὶ ἰσχυρούς. Τὰ νύχια του εἶναι δυνατὰ καὶ κυρτὰ σὰν μεγάλα ἀγκίστρια. Τὸν βοηθοῦν ἐπίσης νὰ σηκώνῃ μεγάλα βάρη κ' οἱ τεράστιες φτεροῦγες του ποὺ τὸ ἄνοιγμά τους ξεπερνάει τὰ 2 1)2 μέτρα. Καὶ ὡστόσο μπορεῖ καὶ τὶς κουνάει μὲ μεγάλη ταχύτητα κι ὅταν ἀκόμη φυσάῃ σφοδρότατος ἄνεμος. Τὸ ράμφος του, μακρύ, ἰσχυρὸ καὶ ὀξύ, εἶναι σὰ μαχαίρι. Μ' αὐτὸ πνίγει τὰ ζῶα.

Τὰ μικρὰ τῶν ἀετῶν οἱ «ἀετιδεῖς», τρώνε κι αὐτὰ κρέας ἀπὸ τὴν πρώτη μέρα ποὺ θὰ γεννηθοῦν. Ἀλλὰ τὸ θέλουν στὴν ἀρχή... βρασμένο, γιατὶ τὸ στομάχι τους εἶναι πολύ... λεπτεπίλεπτο καὶ δὲν μπορεῖ νὰ τὸ χωνέψῃ. Τὸ «βράζουν» λοιπὸν οἱ γονεῖς τους κατὰ τὸν ἑξῆς τρόπο: Ὁ οἰσοφάγος τοῦ ἀετοῦ ἔχει στὴ μέση ἕνα θύλακα, ἕναν πρόλοβο, κάτι σὰν στομάχι. Ἐκεῖ ὁ ἀετὸς σταματάει τὴν τροφὴ ποὺ θέλει νὰ δώσῃ στὰ μικρά του, ὅπου βρέχεται μὲ διάφορα ὑγρά, ζεσταίνεται καλὰ καὶ μαλακώνει. Τὴν τροφὴ αὐτὴ τὴν ξαναφέρνει στὸ στόμα του ὁ ἀετὸς καὶ τὴ δίνει στοὺς νεοσσούς του. Ὁ τρόπος ὅμως αὐτὸς τῆς διατροφῆς τῶν ἀετιδέων βαστάει μονάχα 3-4 ἑβδομάδες.

Ὁ ἀετὸς εἶναι ζῶο μακρόβιο. Ζῇ ὡς ἑκατὸ χρόνια. Καὶ ὅταν γεράσῃ κυρτώνεται πολὺ καὶ σκληρύνεται περισσότερο τὸ ἀπάνω ράμφος του, καὶ μπλέκει μέσα στὸ κύρτωμα τὸ κάτω ράμφος καὶ ὁ ἀετὸς μὴ μπορώντας πιὰ ν' ἀνοίγῃ τὸ στόμα του γιὰ νὰ φάῃ, πεθαίνει ἀπὸ τὴν πεῖνα.

Ὁ ἀετὸς ἔκανε μεγάλη ἐντύπωση στοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τοὺς ἀρχαιότατους χρόνους. Ἡ δύναμή του, ἡ καταπληκτικὴ ταχύτητά του, ἡ μεγαλοπρέπειά του, οἱ ὀξύτατοι καὶ διαπεραστικοὶ κρωγμοί του, ποὺ μοιάζουν μὲ κεραυνό, ἡ δύναμη τῶν φτερῶν του ν' ἀνεβαίνη σὲ ὕψος 5000 μέτρων, δηλαδὴ ψηλότερα ἀπὸ τὰ σύννεφα, ὅλα αὐτὰ ἔκαναν τοὺς ἀνθρώπους νὰ πιστεύουν ὅτι ὁ ἀετὸς εἶναι πουλὶ τοῦ θεοῦ τοῦ Δία, καὶ ὅτι ὅπου παρουσιάζεται φανερώνει τὴ θέλησή του. Τὸν παρίσταναν κοντά του νὰ κρατῇ τὸν κεραυνό. Ἐπίσης ὁ ἀετὸς ἐθεωρεῖτο ὡς σύμβολο τῶν μεγάλων αὐτοκρατόρων καὶ τῶν μεγάλων αὐτοκρατοριῶν, τῶν Περσῶν, τῶν Ρωμαίων, τῶν Βυζαντινῶν, τῶν Γερμανῶν, καὶ ἄλλων χωρῶν.

Ε	Ε	Θ	Α	Δ	Α	Λ	Λ	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Θ	Ε	Ε
Ε	Θ	Α	Δ	Α	Λ	Λ	Ε	Ν	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Θ	Ε
Θ	Α	Δ	Α	Λ	Λ	Ε	Ν	Η	Ν	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Θ
Α	Δ	Α	Λ	Λ	Ε	Ν	Η	Τ	Η	Ν	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α
Δ	Α	Λ	Λ	Ε	Ν	Η	Τ	Ν	Τ	Η	Ν	Ε	Λ	Λ	Α	Δ
Α	Λ	Λ	Ε	Ν	Η	Τ	Ν	Ο	Ν	Τ	Η	Ν	Ε	Λ	Λ	Α
Λ	Λ	Ε	Ν	Η	Τ	Ν	Ο	Σ	Ο	Ν	Τ	Η	Ν	Ε	Λ	Λ
Λ	Ε	Ν	Η	Τ	Ν	Ο	Σ	Ω	Σ	Ο	Ν	Τ	Η	Ν	Ε	Λ
Ε	Ν	Η	Τ	Ν	Ο	Σ	Ω	**Σ**	Ω	Σ	Ο	Ν	Τ	Η	Ν	Ε
Λ	Ε	Ν	Η	Τ	Ν	Ο	Σ	Ω	Σ	Ο	Ν	Τ	Η	Ν	Ε	Λ
Λ	Λ	Ε	Ν	Η	Τ	Ν	Ο	Σ	Ο	Ν	Τ	Η	Ν	Ε	Λ	Λ
Α	Λ	Λ	Ε	Ν	Η	Τ	Ν	Ο	Ν	Τ	Η	Ν	Ε	Λ	Λ	Α
Δ	Α	Λ	Λ	Ε	Ν	Η	Τ	Ν	Τ	Η	Ν	Ε	Λ	Λ	Α	Δ
Α	Δ	Α	Λ	Λ	Ε	Ν	Η	Τ	Η	Ν	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α
Θ	Α	Δ	Α	Λ	Λ	Ε	Ν	Η	Ν	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Θ
Ε	Θ	Α	Δ	Α	Λ	Λ	Ε	Ν	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Θ	Ε
Ε	Ε	Θ	Α	Δ	Α	Λ	Λ	Ε	Λ	Λ	Α	Δ	Α	Θ	Ε	Ε

«ΣΩΣΟΝ ΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ ΘΕΕ»

Ἂν ἀρχίσετε στὸν πίνακα ποὺ βλέπετε ἀπὸ τὸ μεσιανὸ Σ ποὺ τὸ σημειώνομε ἰδιαίτερα, θὰ μπορέσετε νὰ διαβάσετε τὴ φράση «Σῶσον τὴν Ἑλλάδα Θεέ» 270 φορές. Μπορεῖτε νὰ ἀρχίσετε πρὸς τὰ πάνω, πρὸς τὰ κάτω, δεξιὰ καὶ ἀριστερά, ἀλλὰ καὶ νὰ κάνετε «ζίγ-ζάκ». Προσέξτε καὶ θὰ δῆτε. Εἶναι εὔκολο νὰ φτιάξετε κι' ἐσεῖς ἕνα τέτοιο παιγνίδι, φτάνει νὰ βρῆτε μιὰ φράση μὲ 17 γράμματα.

Ἡ τελευταία Νίκη

Τὸ Βυζάντιο, ποὺ φώτισε ἐπάνω ἀπὸ χίλια χρόνια, σὰν ἥλιος, τὴν οἰκουμένη, γέρνει στὴ δύση του. Μὰ λίγο πρὶν σβήση, μέσα στὰ κύματα τοῦ χαμοῦ, ποὺ ὁλοῦθε τὸ πλημμυρίζουν, ἀφήνει τὴ λάμψη τῆς ἀρετῆς του καὶ τῆς ἀνδρείας του νὰ πλέξη ἕνα χρυσὸ φωτοστέφανο γύρω ἀπὸ τὴ στερνή του εἰκόνα. Ζῆ σ' ὅλη τὴν ἔνταση τὴν τελευταία του νίκη, ποὺ γεμίζει τὸν κόσμο μὲ δέος.

Ἡ θεοφρούρητη Πόλη εἶναι ἀφημένη στὴ Μοίρα της, μ' ἕναν ἄξιο βασιλιά,—τὸν πιὸ ἄξιο μέσα στὰ χρόνια τῆς παρακμῆς της—τὸν Κωνσταντῖνο Παλαιολόγο. Φόρεσε τὸ στέμμα μὲ τὴν ἐπίγνωση πὼς φοροῦσε τ' ἀκάνθινο στεφάνι. Λίγοι πιστοὶ γύρω του στέκονται στὰ τείχη φρουροί, μ' ἕνα μόνο πόθο καὶ μιὰ ἐλπίδα: Νὰ σώσουνε τὴν τιμὴ τῆς φυλῆς τους, καὶ νὰ χαρίσουν στὴ Βασιλεύουσα ἕνα ἄξιο τέλος.

Μὰ τοὺς λείπουν πολεμοφόδια καὶ τροφές. Τὰ φουσάτα τῶν Τούρκων πρόλαβαν κι' ἔδεσαν τὸν κλοιό τους ὁλόγυρα ἀπ' τὴν ἑφτάλοφη, πρὶν γυρίση μὲ τὰ καράβια του ὁ Φλαντανελλᾶς, ποὔχε φύγει γιὰ νὰ τοὺς φέρη προμήθειες κι' ὅπλα. Κι εἶναι ἀδύνατο νἄρθη πίσω. Γιατί, στὸ Διπλοκιόνιο, ἔχει πήξει ἡ θάλασσα ἀπ' τὸν Τούρκικο στόλο. Πάνω ἀπὸ ἑκατὸ σαράντα, μικρὰ καὶ μεγάλα, καράβια φρουροῦνε τὴν Προποντίδα. Καὶ πίσω ἀπ' τὴν ἁλυσσίδα ποὺ κλείνει τὸν Κεράτιο, ναυλοχοῦν ἐννιὰ μόνο βυζαντινοὶ δρόμωνες.

Ἄξαφνα, μιὰ μεγάλη εἴδηση ξεσηκώνει τὰ πλήθη καὶ τὰ ἀνεβάζει στὰ τείχη: Τέσσερα καράβια μὲ τοὺς βυζαντινοὺς ἀετούς, ἀναπλέουν τὴν Προποντίδα. Εἶναι ὁ Φλαντανελλᾶς. Μὰ θ' ἀποτολμήση τ' ἀδύνατα;

Κατάπληκτος βλέπει τὰ πλοῖα μὲ τὰ Βυζαντινὰ λάβαρα κι ὁ Σουλτάνος. Βέβαια δὲν τολμοῦνε νὰ πλησιάσουν, μὰ δὲν πρέπει καὶ νὰ τοῦ ξεφύγουν. Δίνει λοιπὸν προσταγὴ στὸ Σουλεϋμάμπεη, τὸν περίφημο ναύαρχό του, νὰ τὰ συλλάβη καὶ στὴν ἀνάγκη νὰ τὰ βουλιάξη.

—Προτοῦ περάσει μιὰ ὥρα, θὰ τὰ στολίζη τὸ μισοφέγγαρο, ἀποκρίνεται ἐκεῖνος.

Σπρωγμένα ἀπ' τὸ νοτιά, προχωροῦν τὰ ἑλληνικὰ τρεχαντήρια κ' εἶναι ὁλοφάνερο πὼς ἔχουν κατεύθυνση τὸν Κεράτιο. Δὲν ἔχουν ἰδέα πὼς ὁ ἐχθρὸς ἔχει κλείσει τὴν Πόλη. Ἐνάντιοι ἄνεμοι τάχαν καθυστερήσει στὴ Χίο, μὰ τώρα ἔρχονται φορτωμένα.

Στὸ βασιλικὸ σκάφος τοῦ Φλαντανελλᾶ, ἕνας μικρὸς παρατηρητής, στὸ ψηλὸ κατάρτι, βάζει τὸ χέρι του ἀντήλιο. Εἶναι ὁ Ἰσαάκιος Νοταρᾶς, ἕνα ἀγόρι δεκαπεντάχρονο, ποὔχει κρεμασμένο στὴ ζώνη του χρυσοστολισμένο σπαθάκι. Τοῦ τὄχε χαρίσει ὁ ἴδιος ὁ αὐτοκράτορας, κι' ὁ πατέρας του, ὁ Λουκᾶς Νοταρᾶς, τοῦ παράγγειλε νὰ τιμήση τὸ δῶρο τοῦ βασιλιά του. Βάζει τὸ χέρι του ἀντήλιο καὶ βλέπει:

—Ὦ, Παναγία Παρθένε! Ἡ πόλη κυκλώθηκε. Ὁ Φλαντανελλᾶς πρέπει νὰ τὸ μάθη.

Κι' ἀφήνει κραυγή:

—Οἱ Τοῦρκοι! Οἱ Τοῦρκοι πολιορκοῦνε τὴ Βασιλεύουσα! Ὁ δρόμος μας εἶναι κλεισμένος!

—Λοιπόν, τί καθόμαστε; Νὰ γυρίσωμε πίσω ἀμέσως...

Δὲν προφταίνει νὰ τελειώση τὸ λόγο του ὁ Γενουάτης λοστρόμος, κι' ὁ Ἰσαάκιος πέφτει στοὺς ὤμους του, ἀπὸ τὸ ψηλὸ παρατηρητήριο καὶ ζητᾶ νὰ τοῦ κλείση τὸ στόμα.

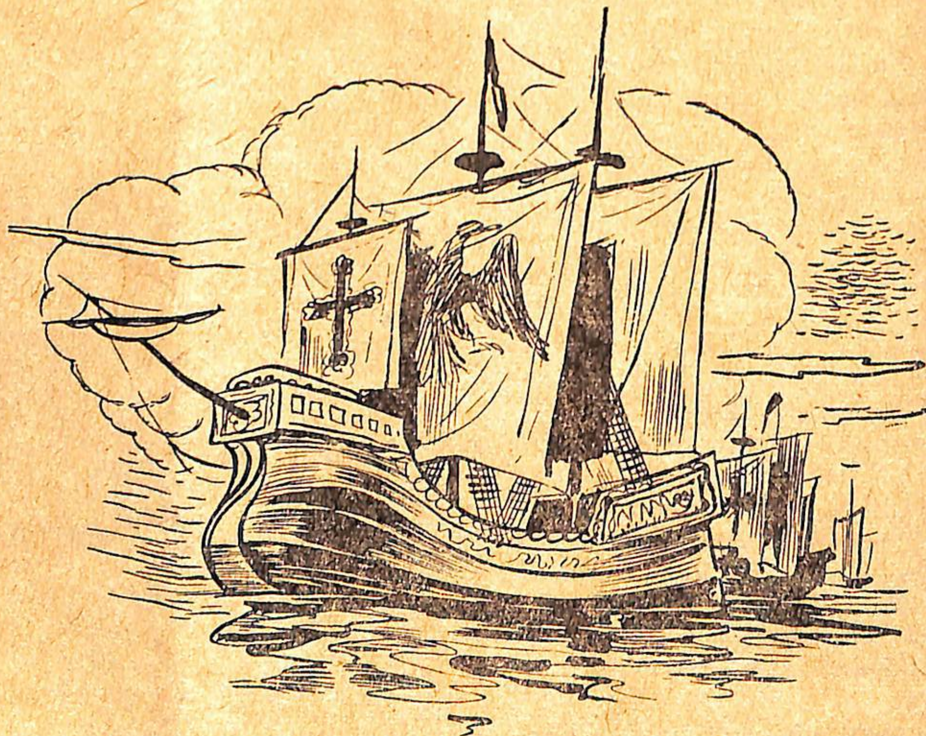
—Ἄναντρε, φοβιτσιάρη! Πέσε στὴ θάλασσα νὰ γυρίσης πίσω σὰ θές.

—Ἡσύχασε, Ἰσαάκιε, μπαίνει στὴ μέση ὁ ναύαρχος καὶ τοῦ κόβει τὴ φόρα. Πές μας τί εἶδες;

Μὰ δὲ χρειαζόταν. Τώρα τὸ ἔβλεπαν μὲ τὰ μάτια τους ὅλοι, τὸ δάσος τῶν κονταριῶν ποὺ λαμποκοποῦσε ὁλόγυρα ἀπὸ τὰ τείχη. Ἦρθαν ἀργά. Πρέπει νὰ σκεφτοῦν τί θὰ κάμουν.

Γίνεται συμβούλιο στὸ βασιλικὸ σκάφος, ὅπου καλεῖ ὁ Φλαντανελλᾶς τοὺς τρεῖς κυβερνῆτες. Στὸ μεταξύ, πάνω στὴν κουβέρτα, ὁ Ἰσαάκιος κάνει σχέδια μὲ τοὺς ναῦτες.

—Ἔχουμε καλὸ σύμμαχο τὸ νοτιά! Θὰ μᾶς πάη ὁλόϊσια στὸν Κεράτιο. Θὰ περνᾶμε ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ Τούρ-

Τὰ πανιὰ κρέμονταν σὰ φτερούγες σπασμένες...

κικα πλοῖα, σὰν ἀητόπουλα, κι' ἂν βαροῦν τὰ κανόνια τους θὰ κάνουμε τέτοιες μανοῦβρες, ποὺ θὰ τὰ χάσουν! Γλέντι ποὔχει νὰ γίνῃ!

Μὰ οἱ γνῶμες π' ἀλλάζονται στὸ Συμβούλιο δὲν ἔχουν τὸν ἴδιο νεανικὸ ἐνθουσιασμό.

—Τέσσερα καραβάκια νὰ χτυπηθοῦν μὲ τὸν Τούρκικο στόλο; Μὰ εἶναι παραφροσύνη!

—Θὰ μᾶς βουλιάξουν, μὲ τὸ φορτίο μας, καὶ τότε τί θὰ κερδίσουν οἱ πολιορκημένοι;

—Μὰ πάλι ἂν φύγουμε, θὰ τοὺς κόψουμε ὁλότελα τὸ θάρρος. Τοὺς φέραμε ὡς ἐδῶ τὴν ἐλπίδα, πῶς νὰ τὴν πάρουμε πίσω;

Κι' ὁ Φλαντανελλᾶς ποὺ μιλᾷ τελευταῖος, βάζει στὴν πλάστιγγα τὴν ψυχή του. Κι' ἐκείνη βαραίνει γιὰ χίλιες.

—Γιὰ μένα ὁ δρόμος, δηλώνει, εἶναι κλεισμένος ἀπὸ παντοῦ: Μπροστὰ ὁ ἐχθρός, πίσω ἡ ἀτίμωση. Τὸν ἐχθρὸ μπορεῖ νὰ τὸν νικήσω. Μά, δίχως τιμή, ζωὴ δὲν ὑπάρχει γιὰ τοὺς γενναίους. Θὰ πάω, λοιπόν, μπροστά!

—Στ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, θὰ σ' ἀκολουθήσωμε!

* * *

'Αντίκρυ στὸ τεῖχος, τὰ τέσσερα πλοῖα βλέπουν τὸν ἴσκιο τους σὰν σὲ καθρέφτη. 'Ο ἄνεμος ἔχει ὁλότελα ξεψυχήσει. Πάει κι' ὁ σύμμαχος, ὁ νοτιάς! Τὰ πανιά τους κρέμονται, σὰ φτεροῦγες σπασμένες κι ἀνώφελες.

Καὶ τότε—20 τοῦ 'Απρίλη, 10 ἡ ὥρα πρωί, 1453, μέρα καὶ ὥρα ἀξέχαστη—φάνηκαν, νάρχονται, κατάπάνω στὰ τέσσερα καράβια, τὰ ἑκατὸν σαράντα πέντε Τούρκικα πλοῖα

—Παραδοθῆτε ἢ σᾶς βουλιάζουμε! Τοὺς βροντοφωνοῦν μὲ τὸν τηλεβόα.

—"Εχουμε κι' ἐμεῖς πυροβόλα ν' ἀνοίξουμε δρόμο, τοὺς ἀποκρίνεται ὁ Φλαντανελλᾶς.

Κι' ἀρχίζει τὸ κανονίδι. Μὰ ὅλο σιμώνουν οἱ Τοῦρκοι, περνοῦν τὴν ἀπόσταση βολῆς. Δὲν τοὺς βρίσκουν τὰ βλήματα. 'Ο κύκλος στενεύει...

Στὰ τείχη τῆς Βασιλεύουσας, νέοι, γέροι, γυναῖκες παιδιά, ἔχουν φέρει εἰκόνες θαυματουργὲς καὶ προσεύχονται γιὰ τὴ σωτηρία τῶν καραβιῶν.

—Κάμε τὸ θάμα σου, Παναγία μου Βλαχερνιώτισσα, Σὺ ποὺ καταπόντισσες τοὺς 'Αβάρους!

'Ο Βασιλιᾶς κι' οἱ ἄρχοντες γύρω του, σμίγουν τὴν ἀγωνία τους μὲ τὴν ἀγωνία τοῦ κόσμου.

—Κύματι θαλάσσης τὸν κρύψαντα πάλαι διώκτην τύραννον!

Πόσο διαφορετικὴ εἶναι ἡ ἀτμόσφαιρα στὸ στρατόπεδο τοῦ Μωάμεθ! Καβάλλα στ' ἀτρόμητο ἄτι του, παρακολουθεῖ ὁ Σουλτάνος τὴν ἄνιση ναυμαχία καὶ γύρω του ἀλλαλάζουν τ' ἀσκέρια, γιορτάζοντας ἀπὸ πρίν, γιὰ τὴ βέβαιη νίκη τους. Μπαίνουν στοιχήματα γιὰ τὴν ὥρα ποὺ θὰ χρειαστῇ νὰ βουλιάξῃ ὁ στόλος τὰ τέσσερα καρυδότσοφλα τῶν χριστιανῶν.

κρατᾷ τὸ βασιλικό του σπαθί, στ' ἄλλο τὴ φωτιά.

Κι' ὁ ἀγώνας ἀρχίζει μ' ἀπόγνωση καὶ μὲ πεῖσμα. Οἱ Τοῦρκοι χτυποῦν μὲ μπαλτάδες ν' ἀνοίξουν ρήγματα, ἀκινητοῦν μὲ τὰ ἔμβολα, τὸ βασιλικὸ σκάφος. Βροχὴ πέφτουν οἱ κονταριὲς καὶ τὰ βέλη. Φωτιὲς ἀνάβουν ἐδῶ κι' ἐκεῖ, μὰ τὶς σβύνουν ἀπὸ ψηλὰ μὲ κουβάδες νερὸ τὰ ναυτόπουλα... Καὶ νὰ τὸ ρεσάλτο ἀρχίζει. Οἱ πιὸ τολμηροί, 'Αλγερῖνοι συνηθισμένοι στὸ

—Οἱ Τοῦρκοι πολιορκοῦν τὴ Βασιλεύουσα! 'Ο δρόμος μας εἶναι κλεισμένος...

Γιὰ λεφτὰ καὶ γιὰ δευτερόλεφτα συζητοῦν οἱ πασάδες. Κι' ἀλήθεια δὲ μένουν ἐλπίδες.

—Μοιρασθῆτε σὲ δυὸ ὁμάδες, λέει ὁ ναύαρχος τῶν 'Ελλήνων στὰ παλληκάρια του. Οἱ μισοὶ νὰ χτυπᾶτε κοντά μου ὅποιους τολμήσουν νὰ μποῦν στὰ καράβια. Οἱ ἄλλοι μισοὶ σκαρφαλώσετε στὰ πανιὰ καὶ στὰ ξάρτια νὰ σβύνετε τὶς φωτιές.

'Ο μικρὸς Νοταρᾶς ἀνεβαίνει στὸ μεγάλο κατάρτι. Στὸ ἕνα του χέρι

κοῦρσος, κρεμιοῦνται ἀπ' τὰ σκοινιὰ κι' ἀνεβαίνουν στὸ πλοῖο. Μὰ ἡ ἄμυνα εἶναι πεισματική. Μὲ τὴν τόλμη ποὺ δίνει ἡ ἀπελπισία, τὰ παλληκάρια κάτω ἀπ' τὸ λάβαρο τοῦ Σταυροῦ, πολεμοῦν, ἀγωνίζονται, μὲ σπαθιά, μὲ μαχαίρια, μὲ δόντια μ' ἁρπάγες. 'Απὸ τὰ ξάρτια πετοῦνε πέτρες, μεγάλα δοχεῖα ἀδειάζουν πότε νερό, πότε φλόγες ὑγρᾶς φωτιᾶς.

—"Ηρθε ἡ ὥρα σου, λατρευτό μου σπαθάκι, φωνάζει ὁ 'Ισαάκιος καὶ

Οἱ μικρὲς νοικοκυρὲς πρέπει νὰ μάθουν

ΤΗΝ ΤΕΧΝΗ ΤΟΥ ΣΙΔΕΡΩΜΑΤΟΣ

Πῶς σιδερώνονται οἱ φοῦστες

Γιὰ νὰ σιδερώσετε μιὰ φούστα, ἁπλῶστε την στὸ τραπέζι ἢ τὴ σανίδα ἔτσι, ὥστε τὸ σίδερο νὰ κινῆται ἐλεύθερα καὶ νὰ πιάνη ὅλο της τὸ μάκρος. (Εἰκόνα 1,α). Σιδερῶστε την πρὸς τ' ἀπάνω καὶ πρὸς τὰ κάτω ὥσπου νὰ σιδερωθῆ ὅλο τὸ ὕφασμα τῆς φούστας. Στρῖψτε μετὰ τὸ σίδερο, σιδερῶστε τὴ μέση ἀλλὰ τὶς σοῦρες μόνο μὲ τὴ μύτη τοῦ σίδερου καὶ στὸ μάκρος τῆς φούστας. (β)

Χρησιμοποιῆστε τὴ μύτη τοῦ σίδερου, ἀπὸ ἔξω πρὸς τὰ μέσα, ξεζαρώνοντας τὸ βολὰν ὅσο γίνεται καὶ σιδερῶστε μὲ τὴν διεύθυνση ποὺ δείχνει τὸ σίδερο στὴν εἰκόνα, ὥσπου νὰ μὴ μείνη καμμιὰ ζάρα. (γ)

Πῶς σιδερώνονται τὰ πανταλόνια ἀπὸ βαμβακερὸ ὕφασμα

Ἁπλῶστε ἐπάνω στὴ σανίδα τὸ ἕνα μπατζάκι, διπλώνοντας τὸ ἄλλο, ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα 2,α. Προσοχὴ νὰ διπλωθῆ στὴν τσάκιση καὶ νὰ πέση ἡ ραφὴ ἐπάνω στὴ ραφή. Μετὰ σιδερῶστε ὅπως δείχνει ἡ εἰκόνα, τὴν μέσα τσάκιση.

Γυρίστε τὸ πανταλόνι καὶ σιδερῶστε τὴν ἄλλη τσάκιση. (β) Μετὰ κάντε τὸ ἴδιο καὶ στὸ ἄλλο μπατζάκι. Σιδερῶστε τέλος τὸ ἐπάνω μέρος τοῦ πανταλονιοῦ καὶ τὴν ζώνη, ὅπως βλέπετε στὴν εἰκόνα (γ).

Ἂν τὸ πανταλόνι εἶναι μάλλινο, θὰ τὸ σιδερώσετε μὲ τὸν ἴδιο τρόπο, χρησιμοποιώντας βρεμένο πανὶ ἐπάνω στὸ ὕφασμα.

Πῶς σιδερώνεται ἕνα ἀνδρικὸ πουκάμισο

Ἀρχίστε σιδερώνοντας τὰ μανικέτια, πρῶτα ἀπὸ μέσα κι' ὕστερα ἀπ' ἔξω. (Εἰκόνα 3,α)

Μετὰ σιδερῶστε ὅλο τὸ μανίκι, ἀρχίζοντας ἀπ' τὸ μέρος τοῦ ἀνοίγματος τοῦ μανικετιοῦ πρῶτα. (β) (Στὴν εἰκόνα τὸ σίδερο φαίνεται πάνω στὴν ἄλλη ὄψη τοῦ μανικιοῦ). Κάντε τὸ ἴδιο καὶ στὸ ἄλλο μανίκι.

Σιδερῶστε τώρα τὸν ὦμο. Γλιστρῆστε τὸν ὦμο στὴν ἄκρη τῆς σανίδας. Ἀρχῖστε νὰ σιδερώνετε ἀπὸ τὴ μέση τῆς πλάτης πρὸς τὸν ὦμο. Γυρῖστε τὸ πουκάμισο καὶ σιδερῶστε τὸν ἄλλον ὦμον κατὰ τὸ ἴδιο τρόπο. (γ)

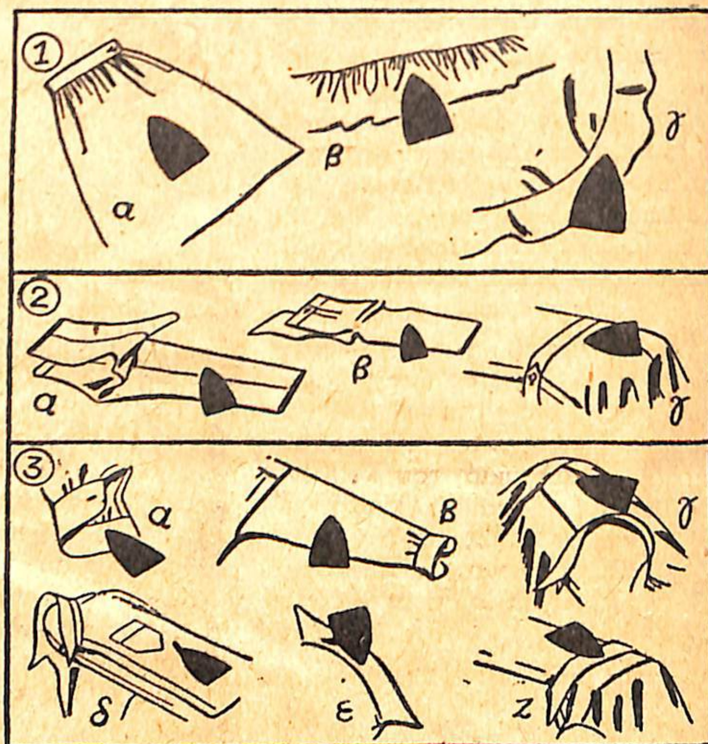
Ἁπλῶστε μετὰ τὸ πουκάμισο στὴ σανίδα ὅπως φαίνεται στὴν εἰκόνα (δ) καὶ σιδερῶστε το λίγο λίγο ὁλόκληρο. Ἂν τὸ ὕφασμα στεγνώνει γρήγορα, μπορεῖτε νὰ σιδερώσετε ἐμπρὸς καὶ πίσω μαζί.

Σιδερῶστε τὸν γιακά, πρῶτα τὸ μέσα μέρος κι' ὕστερα τὸ ἔξω (ε), μὲ τὸ σίδερο πάντα, ἀπὸ τὶς ἄκρες πρὸς τὰ μέσα.

Γυρῖστε τὸν γιακὰ καὶ σιδερῶστε τον τσακιστό, (ζ) καὶ τέλος σιδερῶστε τὶς ἄκρες του, καλὰ καλά.

Ἄλλοτε θὰ ποῦμε πῶς διπλώνεται τὸ πουκάμισο.

Ἡ θειὰ Μαριάννα

πηδᾶ στὴν κουβέρτα. Μόλις προφταίνει νὰ κόψη τὸ χέρι ἑνὸς Ἀλγερίνου, ποὺ σήκωνε τὸ γυμνὸ γιαταγάνι του νὰ σκοτώση τὸ ναύαρχο.

—Μοῦσωσες τὴ ζωή, Ἰσαάκιε, λέει συγκινημένος ὁ Φλαντανελλᾶς. Τίμησες τὸ σπαθὶ ποὺ σοῦ χάρισε ὁ Βασιλέας.

Μὰ τὸ γενναῖο παιδί, δὲν ἀκούει. Πετᾶ ἀπὸ πρύμνη σὲ πλώρη καὶ μάχεται κι' ἀντρειεύει τοὺς ἄλλους. Οἱ Τοῦρκοι τὸν παίρνουν γιὰ ἄγγελο γιὰ τὸ κάλλος του τὸ ἀπαράμιλλο.

—Ἀλλάχ! ἕνας ἄγγελος μὲ σπαθὶ φλογισμένο μᾶς πολεμᾶ! Φύγετε νὰ φύγουμε. Κάνετε φτερά!

Μέσα σὲ κεῖνο τὸ σάλαγο, τῶν ἐχθρῶν τὰ πλοῖα παίρνουν φωτιὰ καὶ τὴ μεταδίδουν τὸ ἕνα στὸ ἄλλο, καθὼς συγκρούονται πανικόβλητα στὸ φευγιό τους.

Τρεῖς ὧρες βάσταξε ἐκείνη ἡ πάλη—κρῖμα στὰ στοιχήματα τῶν πασσάδων—κι' ἡ νίκη στεφάνωσε τοὺς Βυζαντινούς.

Λυσσᾶ ὁ Μωάμεθ. Προχωρεῖ στὴν ἀκτὴ καὶ κεντρίζοντας τὸ ἄλογό του, μπαίνει στὰ νερά, λὲς καὶ θέλει νὰ πάη ὁ ἴδιος νὰ τὰ βουλιάξη τ' ἀνίκητα αὐτὰ πλοῖα, ποὺ ντρόπιασαν τὴν ἀρμάδα του. Σηκώνει τὸ ρόπαλο τὸ χρυσὸ ποὺ βαστᾶ στὸ χέρι. Ἀπειλεῖ τὸν Σουλεϋμάμπεη, βλαστημᾶ... μὰ τοῦ κάκου. Τὰ τέσσερα χριστιανικὰ τρεχαντήρια μπαίνουν στὸν Κεράτιο. Πέρασαν κιόλας τὴν ἁλυσσίδα.

***

Λένε πὼς δίπλα στὸν Αὐτοκράτορα βρέθηκε ἐκείνη τὴν ὥρα μιὰ μαυροφορεμένη γρηούλα, ποὺ ἔβλεπε μὲ τὰ μάτια τῶν ἄλλων. Ἀπ' τὶς φωνὲς κι ἀπ' τὰ λόγια τοῦ πλήθους, ζοῦσε καὶ κείνη τὴν κρίσιμη αὐτὴ ὥρα. Μ' ἄξαφνα, σώπασαν ὅλοι, σὲ μιὰ στιγμὴ ἀγωνίας.

—Τί γίνεται γιόκα μου, εἶπε τότε ἡ γρηούλα, τραβώντας τὸν Αὐτοκράτορα ἀπὸ τὸ μανίκι, χωρὶς νὰ φαντάζεται ποιόν ρωτᾶ.

—Ὁ Φλαντανελλᾶς ἀγωνίζεται μὲ τοὺς Τούρκους, κυρούλα. Τὸν ἔχουν κυκλώσει.

Σωπαίνει κι' ἐκείνη καὶ μόνο τὰ χείλη της τρεμουλιάζουν σὲ μυστικὴ προσευχή. Μὰ σὲ λίγο τ' ἀλαλητὸ ξαναρχίζει. Εἶν' ἡ στιγμὴ τοῦ θριάμβου.

(Συνέχεια στὴ σελίδα 230)

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ἡ δουλειὰ τοῦ ἀγρότη

—Νὰ σοῦ ζήση κὺρ Τέλη μου ὁ Θάνος! Παλληκαράκι βλέπω, ἔγινε!

—Εὐχαριστῶ κὺρ Ζώη μου. Ἔ! Μεγαλώνουν, βλέπεις, καὶ τὰ παιδιά, σὰν ὅλα τὰ πλάσματα τοῦ Θεοῦ!

Κάθονταν κι' ἡ τρεῖς τους στὴν πλατεῖα τοῦ χωριοῦ, ὁ παπούς, ὁ κὺρ Νώντας Ζώης ἀπ' τὸ πέρα χωριὸ κι' ὁ Θάνος.

Καὶ—πρᾶγμα παράξενο—κάθονταν στὸ καφενεῖο...

Ὁ κὺρ Νώντας τοὺς εἶχε φωνάξει νὰ καθήσουν λίγο μαζί του, γιὰ νὰ κουβεντιάση μὲ τὸν παπού. Κι' ὁ Θάνος γιὰ νὰ μὴ τὸν ἀφήση μόνο νὰ γυρίση μὲ τὸ σκοτάδι, ποὺ ὁλοένα ἔπεφτε, κάθισε—τί νὰ κάνη;—κι' αὐτὸς στὸ καφενεῖο,

Ὁ κὺρ Νώντας τοὺς κέρασε. Καφὲ τὸν παπού καὶ λουκούμι τὸν Θάνο.

Πῶς βαρυόταν ὁ Θάνος τὸ καφενεῖο! Πόσο ἄνοστο τοῦ φαινόταν νὰ κάθεται ἔτσι ἀκίνητος, στὴν καρέκλα χωρὶς νὰ κάνη τίποτα!

Ἀκόμη κι' ἡ κουβέντα τοῦ παπού—ἡ ὄμορφη, γνωστικιά του κουβέντα—ἐδῶ τοῦ φαινόταν ἀλλοιώτικη. Δὲ τὸν τραβοῦσε ὅπως ἄλλοτε.

Σίγουρα δὲ τὸ χώνευε διόλου τὸ καφενεῖο ὁ Θάνος, κι ἂς ἦταν γεμάτο συγχωριανούς του, ποὺ ἔπαιζαν χαρτιὰ καὶ συζητοῦσαν δυνατά.

—Τί ἔχεις Θάνο μου, ρώτησε ὁ Ζώης ποὺ πρόσεξε τὴ δυσφορία τοῦ παιδιοῦ.

—Δὲ τοῦ ἀρέσει τὸ καφενεῖο, εἶπε ὁ παπούς.

—Ἔ! Εἶναι μικρὸς ἀκόμη! ἔκανε ὁ κὺρ Ζώης.

—Ποτὲ δὲ θὰ μοῦ ἀρέσει, τὸν βεβαίωσε ὁ Θάνος...

Ναί. Ἔλεγε ἀλήθεια!

Ποτὲ δὲ θὰ τοῦ ἄρεσε τὸ καφενεῖο, ὅπως δὲν ἄρεσε καὶ τοῦ παπού καὶ τοῦ πατέρα.

Ὁ Θάνος θαύμαζε τοὺς ἀνθρώπους. Τοὺς ἀγαποῦσε καὶ τοῦ ἄρεσαν, ὅταν δούλευαν σκυμμένοι στὰ χωράφια. Ὅταν βάδιζαν πίσω ἀπὸ τὸ φορτωμένο ζωντανό τους. Ὅταν πήγαιναν στὴν ἐκκλησία ἢ ξεκουράζονταν στὶς αὐλὲς τοῦ σπιτιοῦ τους.

Μὰ τοὺς νέους—τ' ἀμούστακα σχεδὸν παιδιὰ—ποὺ ἔβλεπε στὸ καφενεῖο, ἄ! αὐτοὶ διόλου δὲ τοῦ ἄρεσαν!

—Τί θὰ γίνης, Θάνο ὅταν μεγαλώσης; ρώτησε ξαφνικὰ ὁ κὺρ Ζώης.

—Μὰ θέλει καὶ ρώτημα; Ἀγρότης! Σὰν τὸν παπού καὶ τὸν πατέρα, εἶπε ὁ Θάνος.

—Λέμε νὰ τελειώση καμμιὰ σχολή, νὰ βγῇ γεωργοτεχνίτης, ἐξήγησε ὁ παπούς. Νὰ μάθη καὶ τὴ μηχανικὴ καλλιέργεια...

—Ἄ! Ὥστε ἀγρότης! ἔκανε ὁ κὺρ Νώντας στρίβοντας τὸ μουστάκι του. Τίμια δουλειά, δὲ λέω. Κι' ἐσύ, μάλιστα, ποὺ θὰ δουλεύης καὶ σὲ δική σου γῆ. Ἀλλά, πῶς νὰ στὸ πῶ παιδί μου! Νά, εἶναι στάσιμη δουλειά! Δὲν ἔχει μέλλον!

Φούντωσε ὁ παπούς, ἔγινε κατακόκκινος.

—Δὲν ἔχει μέλλον τοῦ ἀγρότη ἡ δουλειά; Μὰ ποῦ τἄχεις τὰ μάτια κὺρ Ζώη μου; Ὄχι! Ἔτσι νὰ σὲ χαρῶ, ποῦ τἄχεις.

—Καλὰ ντέ, ἕνα λόγο εἴπαμε! ἔκανε παραξενεμένος ὁ Ζώης, ποὺ δὲν εἶχε δῆ ποτὲ τόσο θυμωμένο τὸ φίλο του.

—Ἕνα λόγο ποὺ τὸν ξαναλέμε ὅλοι. Ποὺ τὸν πιπιλᾶμε σὰν καραμέλα χωρὶς νὰ συλλογιστοῦμε διόλου. «Δὲν ἔχει μέλλον ἡ ζωὴ τοῦ ἀγρότη» οὔτε ἡ δουλειά του. Μέλλον ἔχει ἡ δουλειὰ τοῦ τεχνίτη ποὺ θὰ κλείση αὔριο το μαγαζί του γιὰ νὰ πάη ἐργάτης στὸ ἐργοστάσιο... Ἢ τοῦ χωριατόπουλου ποὔγινε σωφεράκι γιὰ νὰ. δουλεύη ἕνα μήνα καὶ δυὸ νὰ κάθεται!... Ἔ! λοιπόν. Ἐγὼ σοῦ λέω κὺρ Ζώη μου, πὼς ἐδῶ στὴ γῆ, εἶναι τὸ μέλλον! Τὰ στρέμματα, τὰ στρεμματάκια ποὺ σ' ἄφησε ὁ προεστός σου, πῶς θὰ τὰ κάνης χρόνο μὲ χρόνο νὰ σοῦ δίνουν περισσότερα! Τί θὰ φυτέψης; Τί θὰ ξεριζώσης; Τί καινούργιο θὰ δοκιμάσης; Τί παλιὸ θ' ἀπαρνηθῆς; Ἕνα πρόβλημα καθημερινό, ὄμορφο, ζωντανό, ποὺ περιμένει νὰ τὸ λύσης... Καὶ ἡ λύση δὲν εἶναι κρύα νούμερα σὲ χαρτί, εἶναι βλαστάρια, καινούργια κλωνιὰ καὶ καρποί... Τὰ ντόπια ζῶα ποὺ θ' ἀντικαταστήσης μὲ τὶς βελτιωμένες ράτσες, τὰ ξύλινα ἐργαλεῖα ποὺ θὰ τ' ἀντικαταστήσης μὲ τὴ μηχανή!

Αὐτὴ ἡ δουλειὰ εἶναι χωρὶς μέλλον κὺρ Ζώη μου;

—Ἔχεις δίκιο! εἶπε ὁ Ζώης. Ἔχεις δίκιο!

Μαρίνα Κ.

Ἕνα ὡραῖο παραμυθάκι

ΤΑ ΔΑΚΡΑΚΙΑ ΤΗΣ ΠΑΝΑΓΙΑΣ

Μιὰ φορὰ κ' ἕναν καιρό, στὸ χαρούμενο σπίτι τοῦ χωριοῦ μὲ τὴν ὁλοκάθαρη αὐλή του καὶ τὸ λουλουδοκηπό του, ποὺ σκορποῦσε μύριες μυρωδιές, κρεμάστηκε ἐπάνω ἀπὸ τὴν πόρτα τὸ λουλουδοστέφανο τοῦ Μάη.

Σὰν νύχτωσε, τὰ λουλούδια ξύπνησαν ἀπ' τὸν ὕπνο τους κ' ἔπιασαν τὴν κουβέντα.

—Τί θέλουν αὐτὰ τ' ἀγριολούλουδα μαζὶ μας, μίλησε πρῶτο ἕνα κόκκινο τριαντάφυλλο!... Καὶ τί μυρωδιά! Μοῦ φαίνεται πολὺ πρόστυχη!

—Δὲν ἔχεις δίκιο, εἶπε μιὰ πασχαλιά. Δὲ μυρίζουν καθόλου ἄσχημα. Ἐκεῖνο, μάλιστα, τὸ κρινόλευκο λουλουδάκι, μυρίζει τόσο ὄμορφα, τόσο μεθυστικά...

Δὲ τὰ χωνεύω ὅλα αὐτὰ τὰ ἀγριολούλουδα, εἶπε περιφρονητικὰ τὸ γαρύφαλλο. Νά! μοῦ κάθουνται στὸ στομάχι!...

—Δὲν ἔχεις δίκιο, εἶπε τότε τὸ κρινόλευκο λουλουδάκι! Εἴμαστε ὅλα ἀδέλφια τῆς ἴδιας μάνας, τῆς γῆς... Καὶ θὰ μιλούσατε μὲ περισσότερο σεβασμὸ ἂν ξέρατε τὴν καταγωγή μου...

—Νὰ μᾶς τὴν πῆς, νὰ μᾶς τὴν πῆς, φώναξαν τ' ἄλλα λουλούδια...

—Ὅταν—ἄρχισε νὰ διηγῆται τὸ κρινόλευκο λουλουδάκι—οἱ Ἑβραῖοι εἶχαν πιάσει τὸ Χριστό, καὶ τὸν ὡδηγοῦσαν στὸ Γολγοθᾶ γιὰ νὰ τὸν σταυρώσουν, ἡ Παναγία, βαθειὰ πονεμένη γιὰ τοῦ γιοῦ Της τὸν κατατρεγμό, δὲν μποροῦσε νὰ σταθῆ σὲ ἡσυχία... Πῆρε τὰ βουνὰ κλαίγοντας. Ἔφτασε καὶ στὸ Βελούχι τοῦ Καρπενησιοῦ. Ὅπου κι' ἂν ἔπεφτε τὸ δάκρυ της, ξεφύτρωνε κ' ἕνα λουλουδάκι. Λουλούδι ἐδῶ, λουλούδι ἐκεῖ, λουλούδιὰ πολλὰ γέμισε ὁ τόπος καὶ τὰ λουλούδια αὐτὰ σκέπασαν τὰ βουνά, γιὰ νὰ διαλαλοῦν τὸν πόνο τῆς Παναγίας...

Εἶμαι κ' ἐγὼ ἕνα ἀπ' τὰ λουλούδια αὐτὰ ποὺ μᾶς λένε τὰ «δακράκια τῆς Παναγιᾶς». Μᾶς λένε καὶ «ἴτσα». Μὰ ἐμεῖς, γιὰ νὰ μυρίζωμε ἔτσι ὄμορφα, εἴμαστε τὰ «δακράκια τῆς Παναγιᾶς»

Κοκκίνησε ἀπὸ ντροπὴ πιὸ πολὺ τὸ τριαντάφυλλο καὶ τὸ γαρύφαλλο λούφαξε. Δὲ μίλησαν πιὰ ἐκεῖνο τὸ βράδυ τῆς Πρωτομαγιᾶς τὰ λουλούδια... Η ΑΝΕΜΗ

Τά παιδιά τοῦ πλοιάρχου Γκράντ

(Συνέχεια ἀπὸ τὸ προηγούμενο)

—Τί θέλετε καὶ μοῦ κουβαληθήκατε στὸ καράβι μου; ἦταν τὰ πρῶτα του λόγια.

—Τὸν πλοίαρχο! εἶπε ὁ λόρδος Γκλένερβαν.

—Ἡ ἀφεντιά μου εἶμαι ὁ καπετάνιος! Κι' ὕστερα;

—Τὸ «Μακαρὶ» θὰ φύγη γιὰ τὴν Ἄουκλάντ;

—Ναῖσκε! Κι' ὕστερα;

—Τὶ φορτίο ἔχει;

—Ὅτι πουλιέται κι' ὅτι ἀγοράζεται. Κι' ὕστερα;

—Πότε θὰ σαλπάρης;

—Αὔριο μεσημέρι μὲ τὴ φουσκονεριά. Κι' ὕστερα;

—Δέχεστε ἐπιβάτες;

—Ὅτι ζωντανὸ θέλεις δεχόμαστε. Φτάνει νὰ πληρώνη. Κι' ὕστερα;

—Αὐτὸ θέλαμε νὰ ρωτήσωμε.

—Δὲ θέλω ἰδιοτροπίες στὸ φαΐ. Θὰ φᾶν ἀπ' τὸ καζάνι!

—Δὲ θὰ φᾶνε. Θὰ φέρουν δικά τους τρόφιμα.

—Κι' ὕστερα;

—Τὶ ὕστερα;

—Πόσοι εἶναι;

—Ἐννιά. Καὶ μαζὶ δυὸ κυρίες.

—Δὲ μὲ κόφτει. Καμπίνες δὲν ἔχω.

—Θὰ βολευτοῦν στὸ κατάστρωμα.

—Κι' ὕστερα;

—Λοιπὸν δέχεσαι; εἶπε ὁ Τζὼν Μάνγκλς, ποὺ εἶχε ἀρχίσει νὰ ἐκνευρίζεται.

—Νὰ τὸ σκεφτῶ!

Μ' αὐτὲς τὶς λέξεις ὁ καπετάνιος τοὺς γύρισε τὴ ράχη κι' ἄρχισε νὰ κόβη βόλτες στὸ κατάστρωμα.

Ὕστερα ἀπὸ λίγο γύρισε.

—Τὶ πληρώνουν; ρώτησε.

—Τὶ ζητᾶς;

—Πενῆντα λίρες.

—Σύμφωνοι, εἶπε ὁ Γκλένερβαν.

—Μόνο τὸ ταξίδι. Φαΐ γιόκ!

—Ἐν τάξει.

—Σύμφωνοι. Κι' ὕστερα;

—Τὶ εἶναι πάλι;

—Κι' ἡ προστάντζα;

—Πᾶρε τὰ μισὰ λεπτὰ προκαταβολή. Εἰκοσιπέντε λίρες.

Ὁ καπετάνιος τὰ ἔχωσε στὴν τσέπη του, χωρὶς νὰ πῆ οὔτε ἕνα εὐχαριστῶ.

—Αὔριο μεσημέρι θὰ βιράρω τὴν ἄγκυρα. Εἴσαστε δὲν εἴσαστε ἐγὼ θὰ φύγω!

—Θὰ εἴμαστε!

Ἔφυγαν ἀπ' τὸ καΐκι χωρὶς ὁ πρωτότυπος αὐτὸς καπετάνιος νὰ συλλογιστῆ κἂν νὰ ἀγγίξη τὸ σκοῦφο του.

—Τί ἀγροῖκος ἄνθρωπος! εἶπε ὁ Ροβέρτος.

—Σωστὸς θαλασσόλυκος! ἔκανε ὁ Παγανέλι.

—Καλύτερα... θαλασσοαρκούδα! συμπλήρωσε ὁ ταγματάρχης.

—Σίγουρα θὰ ἔκανε ἐμπόριο μὲ σκλάβους!

—Δὲ μᾶς ἐνδιαφέρει ἀφοῦ θὰ μᾶς πάει ὅπου θέλομε.

—Κι' ὕστερα κάπου μ' εἶδες κάπου σ' εἶδα!..

—Σωστά..

Οἱ δυὸ γυναῖκες ἄκουσαν μὲ χαρὰ πῶς θὰ ἔφευγαν τὴν ἄλλη μέρα.

Δὲν τὶς ἔμελλε διόλου γιὰ τὶς βολὲς ποὺ θὰ τοὺς ἔλειπαν. Ὁ κύριος Ὄλμπινετ ἀνάλαβε ν' ἀγοράση τὶς προμήθειες ποὺ χρειάζονταν, κι' ὁ ταγματάρχης νὰ τοὺς ἀνεφοδιάση μὲ ὅπλα καὶ πολεμοφόδια.

Εὐτυχῶς εἶχαν πολλὰ χρήματα μαζί τους κι' ὁ Γκλένερβαν ἦταν πλουσιώτατος.

Ὅσο γιὰ τὸν Παγανέλι, ἀρκέστηκε ν' ἀγοράση ἕναν καινούργιο χάρτη τῆς Νέας Ζηλανδίας κι' ἦταν εὐτυχέστατος.

Εὐτυχῶς ὁ Μαλφρέντυ πήγαινε πολὺ καλύτερα. Ἡ πληγή του εἶχε κλείσει κι' ὁ καθαρὸς ἀέρας τοῦ Εἰρηνικοῦ ὠκεανοῦ, θὰ τὸν ἔκανε ἐντελῶς καλά.

Ὁ ἀστυνόμος ποὺ ἄκουσε τὴν κατάθεση τοῦ λόρδου Γκλένερβαν, φαινόταν ἐνθουσιασμένος.

Ὁ Μαλφρέντυ μὲ τὸν Ὄλμπινετ εἶχαν ἐγκατασταθῆ στὸ πλοῖο ἀπὸ νωρὶς τὸ ἀπόγευμα καὶ μὲ βοῦρτσες, σαπούνι καὶ νερό, προσπάθησαν νὰ καθαρίσουν τὴ μεριὰ τοῦ καταστρώματος ὅπου θὰ κάθονταν οἱ ταξιδιῶτες.

Ἔκαναν περίφημη δουλειά, κι' ἐκείνη ἡ μεριὰ τοῦ καταστρώματος ὡς τὸ βράδυ, ἔλαμπε ἀπὸ πάστρα.

Ὅσο γιὰ τὸν Γουΐλ Χάλεϋ τοὺς ἄφησε νὰ κάνουν ὅτι θέλουν. Μήπως θὰ ἐπλήρωνε τίποτα γι' αὐτό; Ὁ Γκλένερβαν κι' οἱ φίλοι του τοῦ ἦταν ἐντελῶς ἀδιάφοροι. Τοῦ ἔφερναν πενήντα λίρες καὶ ζύγιζαν λιγότερο ἀπὸ μερικοὺς τόννους προβιὲς ποὺ θὰ μετέφερε μὲ τὸ ἴδιο ποσόν.

Τὴν ἄλλη μέρα τὸ πρωὶ πρὶν μπαρκάρουν, ὁ λόρδος μὲ τὸν καπετάνιο του ἔκαναν μιὰ ἀναγνώριση στὴν περιοχή.

Βρῆκαν τὰ ἴχνη μιᾶς φωτιᾶς καὶ μιὰ κατακουρελιασμένη φορεσιὰ βαρυποινίτη κατάδικου μὲ τὸν ἀριθμό της.

Ἦταν πιὰ σίγουρο πῶς οἱ κατάδικοι εἶχαν περάσει ἀπὸ κεῖ, καὶ πρόλαβαν νὰ μπαρκάρουν στὸ «Ντάνγκαν» μεταβάλλοντάς το σὲ πειρατικό...

Ἔμενε ἀκόμη νὰ εἰδοποιήσουν τὴν ἀστυνομία γιὰ τὰ συμβάντα, πρᾶγμα ποὺ τὸ ἔκαναν ἀμέσως.

Ὁ ἀστυνόμος ποὺ ἄκουσε τὴν κατάθεση τοῦ λόρδου Γκλένερβαν, φαινόταν ἐνθουσιασμένος ἀπ' τὸ γεγονός, πῶς ἡ Αὐστραλία θὰ ξεφορτωνόταν γιὰ πάντα τὸν Μπὲν Τζόϋς καὶ τὴ συμμορία του.

Βέβαια, εἶχαν ἀφήσει τὴν ἤπειρο ὕστερα ἀπὸ ἕνα καινούργιο ἔγκλημα. Μὰ τὸ γεγονὸς ἦταν πῶς εἶχαν φύγει.

Πέρασαν τὴν τελευταία νύχτα στὸ ξενοδοχεῖο «Βικτώρια».

Ἦταν μιὰ θλιβερὴ βραδυά.

Ὅλοι θυμόνταν μὲ πόσες ἐλπίδες εἶχαν ἀρχίσει αὐτὸ τὸ ταξίδι καὶ ποὺ εἶχαν καταλήξει...

Μόνον ὁ Παγανέλι χαμογελοῦσε καμμιὰ φορὰ μόνος του.

Λὲς καὶ οἱ σκέψεις ποὺ ἔκανε δὲν ἦταν τόσο δυσάρεστες ὅσο τῶν ἄλλων.

Πρὸς τὴ Νέα Ζηλανδία

Τὴν ἄλλη μέρα—ἦταν 27 Ἰανουαρίου—βρίσκονταν ὅλοι πρωὶ πρωὶ στὸ βρίκι.

Κατὰ τὶς ἕντεκα σήκωσαν τὴν ἄγκυρα κι' ἄνοιξαν τὰ πανιά.

Οἱ πέντε ναῦτες τοῦ «Μακαρὶ» μανουβράριζαν πολὺ ἀργὰ κ' ὁ Γουΐλσον προσφέρθηκε νὰ βοηθήση τὸ πλήρωμα. Ἀλλὰ ὁ Χάλεϋ τὸν παρακάλεσε νὰ καθήση στὴ θέση του καὶ νὰ μὴ φυτρώνη ἐκεῖ ποὺ δὲν τὸν ἔσπειραν.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Πολλὰ καὶ διάφορα

Πῶς συνεννοοῦνται οἱ μέλισσες;

Ἕνα ἀπὸ τὰ μεγαλείτερα μυστήρια τῆς φύσεως εἶναι τὸ πῶς συννενοοῦνται τὰ ἔντομα μεταξύ τους γενικά, καὶ ἰδιαίτερα οἱ μέλισσες.

Πολλοὶ ὑποστηρίζουν ὅτι οἱ μέλισσες συνεννοοῦνται μὲ τὶς κεραῖες τους, ὅπως τὰ μυρμήγκια, κι ἄλλοι ὅτι οἱ μέλισσες ἐκπέμπουν μικροσκοπικὰ ραδιοκύματα, ποὺ συλλαμβάνονται ἀπὸ τὶς ἄλλες μέλισσες, κι ἔτσι γίνεται ἡ συνεννόηση!

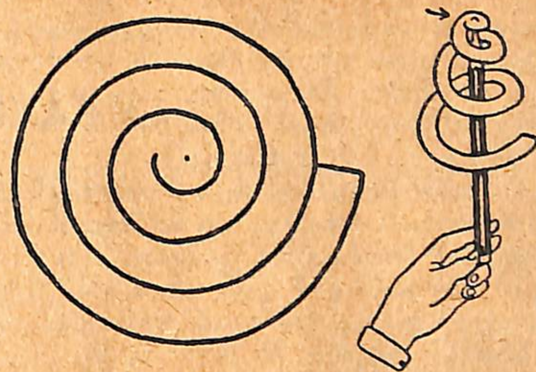
Οὔτε τὸ ἕνα ὅμως συμβαίνει οὔτε τὸ ἄλλο ἂν ἀκούσουμε έναν Αὐστριακὸ ἐντομολόγο, τὸν δρ. Κὰρλ Φὸν Φρίς. Ὁ ἐπιστήμονας αὐτὸς ὑποστηρίζει ὅτι οἱ μέλισσες κουβεντιάζουν μεταξύ τους μὲ τὴ βοήθεια... ὀσμῶν καὶ χοροῦ!

Ἂν ἀμφιβάλλετε γιὰ τὴν ἀλήθεια τῶν ἰσχυρισμῶν τοῦ δρ. Φὸν Φρίς, μπορεῖτε νὰ πεισθῆτε μὲ ἕνα μικρὸ πείραμα. Τοποθετῆστε ἔξω ἀπὸ μιὰ κυψέλη μιὰ κούπα μὲ μέλι. Οἱ μέλισσες μπορεῖ νὰ μὴ τὴν προσέξουν γιὰ ὧρες καὶ καμμιὰ φορά, γιὰ μέρες ὁλόκληρες. Τέλος, μιὰ μέλισσα θὰ ἀντιληφθῆ τὴν κούπα, θὰ ρουφήξη λίγο μέλι καὶ θὰ γυρίση στὴ φωλιά της. Σὲ λίγο σμήνη ἀπὸ μέλισσες θὰ καταφθάσουν καὶ θὰ πέσουν ἐπάνω στὴν κούπα μὲ τὸ μέλι.

Ἂν τώρα τὸ μέλι ἦταν ἀρωματισμένο, μὲ μέντα π. χ. θὰ βλέπατε τὶς μέλισσες νὰ βγαίνουν κοπαδιαστὰ ἀπὸ τὴν κυψέλη, λίγη ὥρα ἔπειτα ἀπ' τὴν εἴσοδο τῆς πρώτης μέλισσας καὶ νὰ κάθωνται ὄχι μόνο στὴν κούπα μὲ τὸ μέλι, ὄχι μόνο στὰ λουλούδια ποὺ μυρίζουν μέντα, ἀλλὰ καὶ σὲ κάθε ἀντικείμενο ποὺ μυρίζει ἔστω καὶ ἐλάχιστα μέντα!

Ὁ δρ. Φὸν Φρὶς ἔκαμε ἐπίσης τὸ παρακάτω ἐνδιαφέρον πείραμα: Ἔφτιαξε κυψέλες ἀπὸ γυαλὶ καὶ παρακολούθησε ἔτσι τὴ ζωὴ τῶν μελισσῶν. Εἶδε λοιπόν, ὅτι μόλις μιὰ μέλισσα γυρίσει στὴν κυψέλη, μπαίνει μέσα σ' ἕνα εἰδικὸ διαμέρισμα κι ἀρχίζει... τὸ χορό! Οἱ μέλισσες ποὺ βρίσκονται γύρω της τὴν μιμοῦνται ἡ μιὰ μετὰ τὴν ἄλλη καὶ σὲ λίγο ἔχει σχηματιστῆ ἕνα ὁλόκληρο...μπαλλέτο! Ὁ χορὸς αὐτὸς σημαίνει ὅτι κάπου κοντὰ στὴν κυψέλη ὑπάρχει μέλι. Ξαφνικὰ τὸ μπαλλέτο διαλύεται καὶ οἱ «χορεύτριες» βγαίνουν καὶ σκορπίζονται στὰ τέσσερα σημεῖα τοῦ ὁρίζοντα. Σὲ λίγο ξαναγυρίζουν κι ἡ κάθε μιά τους σχηματίζει γύρω της ἀπὸ ἕνα «μπαλλέτο». Ἔτσι σ' ὁλόκληρη τὴν κυψέλη ἀρχίζει ὁ χορός!

Οἱ ἀνακαλύψεις αὐτὲς τοῦ δρ. Φὸν Φρὶς ἔχουν καὶ σημαντικὰ πρακτικὰ ἀποτελέσματα. Ὁ ἐντομολόγος αὐτὸς κατώρθωσε, δίνοντας σὲ μερικὲς μέλισσες μέλι μὲ ἄρωμα ὡρισμένων λουλουδιῶν νὰ στρέψη τὴν προσοχὴ τῆς κυψέλης πρὸς τὰ λουλούδια αὐτὰ κι ἔτσι καὶ τὸ μέλι νὰ αὐξήση καὶ τὰ λουλούδια, γιατὶ τὰ ἔντομα καθὼς ξέρετε, μεταφέρουν τὴ γύρη.

ΤΟ ΧΑΡΤΙ ΠΟΥ ΓΥΡΙΖΕΙ

Κόψτε ἕνα χαρτί, ὅπως βλέπετε στὴν εἰκόνα μας, ἔτσι ποὺ νὰ σχηματίσετε ἕνα «σπειροειδὲς» ἢ μᾶλλον «σαλιγκαροειδὲς» σχῆμα. Ἔπειτα πιέστε τὸ σημεῖο, ὅπου εἶναι ἡ τελεία, γιὰ νὰ σχηματιστῆ ἕνα λακκάκι καὶ ἰσορροπῆστε τὸ χαρτὶ ἐπάνω σ' ἕνα μολύβι, ὅπως στὴν εἰκόνα μας.

Ἂν, τώρα, κρατήσετε τὸ μολύβι μὲ τὸ «σαλιγκαροειδὲς» χαρτὶ ἐπάνω ἀπὸ μιὰ λάμπα ἢ θερμάστρα, μὴν ἐκπλαγῆτε, ἂν δῆτε τὸ χαρτὶ νά... στριφογυρίζη!

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Σὲ μιὰ ἐκδρομὴ

Ἀγαπητά μου παιδιά,

Πιστεύω νὰ τόχετε προσέξει καὶ σεῖς πὼς μόνο σὰ βρίσκεται μὲ τὴ συντροφιὰ τῶν μεγάλων ἕνα παιδί, δείχνει τὴν καλὴ ἀνατροφή του. Περνᾶ, σὰ νὰ ποῦμε, τὶς ἐξετάσεις του. Γιατὶ τότε προσέχει σὲ ὅλα: Καὶ στὴν κουβέντα του, καὶ στοὺς τρόπους του, καὶ στὴ συμπεριφορά του.

Αὐτὲς τὶς μέρες, πῆρα μαζί μου, σὲ μιὰ ἐκδρομὴ τὸν Κωστάκη, τὸν ἔγγονό μου, ποὺ ἦρθε ἀπ' τὸ χωριό του.

—Κοίτα, τοῦ λέω, νὰ μὴ μὲ ντροπιάσης. Σὲ θέλω νὰ εἶσαι φρόνιμος κι' εὐγενικός.

—Δηλαδή, νὰ μὴν παίζω; μοῦ λέει! Ἂς λείπει τότε ἡ ἐκδρομή.

—Δὲν εἶπα, κουτέ, νὰ μὴ παίζης, ἀλλὰ νὰ παίζης ὡραία.

—Τί θὲς νὰ πῆς; Δὲν καταλαβαίνω, γιαγιά.

—Καλά, ὅταν κάμης τὸ σφάλμα θὰ σοῦ τὸ πῶ. Μὰ ἐλπίζω νὰ μὴ μοῦ δώσης τὴν εὐκαιρία.

Λοιπόν, παιδιά μου, νομίζετε πὼς δὲν ἦρθε στὴν ἐκδρομή, παρὰ γιὰ νὰ μὲ στενοχωρήση. Ἀφῆστε με νὰ σᾶς πῶ τὰ καμώματά του.

Στ' αὐτοκίνητο ἔτρεξε πρῶτος νὰ βρῆ τὴν καλύτερη θέση, κοντὰ στὸ παράθυρο, κι' ἂν καὶ τοῦ εἶχα πῆ πὼς ἐγὼ θὰ τὸν φρόντιζα γιὰ νὰ βλέπη ἔξω.

Ὕστερα, κάθε τόσο, ἔβαζε τὶς φωνές. Πότε ἤθελε νὰ σταθοῦμε νὰ πιῆ νερὸ ἢ νὰ κόψη λουλούδια καὶ φυσικά, ὅταν δὲ τοῦ κάναμε τὸ χατήρι ἄρχιζε τὰ κλάματα.

Σὰν φτάσαμε σὲ μιὰ ὄμορφη ἐξοχὴ καὶ καθίσαμε νὰ φᾶμε, ἄλλη φασαρία... Ἔχωνε τὰ χέρια του γιὰ νὰ πάρη πρῶτος γλυκό, ἀνακατεύονταν στὸ καθετί, κάνοντας τὸν ἔξυπνο, κι' ὅταν δόθηκε στὸ παιγνίδι, δὲν ἔλεγε νὰ μακρύνη ἀπὸ κοντά μας παρὰ μᾶς γέμιζε σκόνες.

Ὕστερα ἄρχισαν οἱ ἀγάπες. Μὰ τί ἐνοχλητικὸς καὶ στὰ χάδια του. Δὲ μ' ἄφησε νὰ μιλήσω μὲ ἄλλον, μ' ἀγκάλιαζε κάθε τόσο, ἐνῶ κουβέντιαζα μὲ τραβοῦσε ἀπὸ τὸ ροῦχο κι' ἔκανε ἕνα σωρὸ ἐνοχλητικὲς χειρονομίες.

Κουράστηκα, ὅσο δὲ φαντάζεστε. Δὲν τὸν ξαναπαίρνω μαζί μου ποτέ, ἂν δὲν εἶναι κοντὰ κι' ἡ μητέρα του νὰ τὸν νταντεύη.

Θὰ νομίζετε ἀσφαλῶς, πὼς μιλῶ γιὰ κανένα μωρὸ ἢ νήπιο. Πρὸς θεοῦ, μὴ σᾶς ἀκούση, γιατὶ θέλει νὰ κάνη καὶ τὸν ἄντρα. Εἶναι δέκα χρονῶν, μὰ δὲν τὸ κατάλαβε πὼς τὰ μωρουδίστικα δὲν ταιριάζουν στὰ χρόνια του. Μὲ τὰ λόγια μόνο κάνει τὸ μεγάλο.

Ἐλπίζω, παιδιά μου, νὰ μὴ τοῦ μοιάζετε τοῦ Κωστάκη. Νὰ παίζετε καὶ νὰ χαίρεστε τὴ φύση. Μά, χωρὶς νὰ ἐμποδίζετε καὶ τοὺς ἄλλους νὰ χαίρωνται. Νὰ μὴν εἶστε ἐγωιστές, νὰ τὰ θέλετε ὅλα δικά σας. Μάθετε ἀπὸ τώρα νὰ βάζετε φρένο στὶς ἐπιθυμίες σας. Ὄχι τοῦτο θέλω, τώρα τὸ θέλω! γιατὶ γίνεστε ἀντιπαθητικοί. Καὶ προπαντός, ὅταν βρίσκεσθε μὲ μεγάλους, νὰ συλλογίζεστε πὼς κι αὐτοὶ ἔχουν δικαιώματα νὰ χαροῦν καὶ νὰ κουβεντιάσουν. Μὴ γίνεστε ἐνοχλητικοί, ὅπως ὁ Κωστάκης μου, γιατὶ δείχνετε πὼς δὲν ἔχετε τρόπους καὶ ντροπιάζετε τοὺς καλούς σας γονεῖς.

Μὲ ἀγάπη

Ἡ Γιαγιὰ Καντιανὴ

Παιχνίδια γιὰ πολλὰ παιδιὰ

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ ΤΗΣ ΣΙΩΠΗΣ

Τὸ παιχνίδι αὐτὸ παίζεται σὲ αἴθουσα ἢ καὶ στὸ ὕπαιθρο, ἀπὸ πολλὰ παιδιά. Οἱ παῖχτες σχηματίζουν ἕναν κύκλο γύρω στὸ Βασιλιά, ποὺ τὸν διαλέγουν τὰ παιδιὰ μεταξύ τους. Σκοπὸς τοῦ παιγνιδιοῦ εἶναι νὰ μὴ γίνῃ ὁ παραμικρὸς θόρυβος, ὅσο παίζεται τὸ παιχνίδι. Ὁ Βασιλιὰς ποὺ, ὅπως εἴπαμε, βρίσκεται στὸν κύκλο, κάνει νόημα σ' ἕναν παίκτη νὰ τρέξῃ κοντά του. Ἐκεῖνος, χωρὶς νὰ κάνῃ θόρυβο, πρέπει νὰ τρέξῃ. Δὲν πρέπει φυσικά, οὔτε νὰ μιλήσῃ. Ὁ Βασιλιὰς θὰ τὸν δεχτῇ ἢ θὰ τὸν διώξῃ ἀνάλογα μὲ τὴ συμπεριφορὰ ποὺ θὰ δείξῃ. Ἂν π.χ. ὁ παίκτης τρέξῃ κοντὰ στὸ Βασιλιὰ μὲ θόρυβο ἢ μιλήσῃ ἢ γελάσῃ ἢ δὲν δείξῃ σεβασμό, ὁ Βασιλιὰς τοῦ κάνει νόημα μὲ τὸ χέρι του πὼς δὲν τὸν θέλει καὶ τότε ὁ παίκτης, χωρὶς ἀντιλογία ἢ δυστροπία, βγαίνει ἀπ' τὸ παιχνίδι. Ἂν, ὅμως, φτάσῃ κοντὰ στὸ Βασιλιὰ χωρὶς θόρυβο καὶ μὲ σεβασμό, χωρὶς νὰ γελάῃ ἢ χωρὶς νὰ μιλήσῃ, τότε ὁ Βασιλιὰς τὸν δέχεται μὲ εὐγένεια, τὸν χαιρετάει μὲ χειραψία καὶ σοβαρά, χωρὶς ὅμως νὰ μιλήσῃ καὶ τότε ὁ παίκτης πηγαίνει πίσω ἀπ' τὸ Βασιλιά. Εἶναι πιὰ Ὑπουργός του.

Ἔτσι σιγὰ-σιγὰ ὁ Βασιλιὰς καλεῖ ὅλους τοὺς παῖκτες. Ὅσοι δὲ μιλήσουν, δὲ θορυβήσουν, δὲ γελάσουν γίνονται Ὑπουργοί. Ὅσοι γελάσουν ἢ δὲ φερθοῦν καλά, βγαίνουν ἀπ' τὸ παιχνίδι. Ἔξω ἀπ' τὸ παιχνίδι βγαίνουν ἀκόμη καὶ ὅσοι πρὶν προσκληθοῦν ἀπ' τὸ Βασιλιά, γελάσουν ἢ θορυβήσουν ἢ μιλήσουν κι' ἀκόμα ὅσοι, Ὑπουργοὶ πιά, μιλήσουν, γελάσουν ἢ θορυβήσουν. Ἀπ' τὸ παιχνίδι βγαίνει κι' ὁ Βασιλιάς, ἂν κι' ἐκεῖνος γελάσῃ, θορυβήσῃ ἢ μιλήσῃ. Τότε Βασιλιὰς γίνεται ὁ πρῶτος Ὑπουργὸς καὶ τὸ παιχνίδι συνεχίζεται κανονικά.

Ὅταν πιὰ ὅλοι οἱ παῖκτες πάρουν θέση εἴτε μεταξὺ τῶν Ὑπουργῶν εἴτε μεταξὺ τῶν παικτῶν ποὺ βγῆκαν ἀπ' τὸ παιχνίδι, τότε λύεται ἡ σιωπὴ καὶ οἱ ἐντὸς παιχνιδιοῦ κάνουν τὶς «ἐνστάσεις» τους. Μποροῦν δηλαδή, νὰ ποῦν πὼς ἄδικα βγῆκαν ἀπ' τὸ παιχνίδι. Ὁ Βασιλιὰς μὲ τοὺς Ὑπουργοὺς ἀποφασίζει ἂν δίκαια ἢ ἄδικα βγῆκαν. Μπορεῖ ἀκόμη ἀπὸ κάποιον, ὁποιονδήποτε, νὰ γίνῃ «ἔνσταση» γιὰ κάποιον ποὺ γίνηκε Ὑπουργός, ἐνῶ ἔπρεπε νὰ βγῇ ἀπ' τὸ παιχνίδι γιατὶ ἐθορύβησε ἢ γέλασε. Καὶ γιὰ τὶς ἐνστάσεις αὐτὲς ἀποφασίζουν οἱ Ὑπουργοὶ μὲ τὸ Βασιλιά. Δὲν παίρνει, ὅμως, μέρος στὴ συνεδρίαση ὁ Ὑπουργὸς γιὰ τὸν ὁποῖο γίνηκε ἡ «ἔνσταση». Ὅταν πιὰ ὁριστικοποιηθῇ ἡ θέση καθενός, τὸ Ὑπουργικὸ Συμβούλιο μὲ πρόεδρο τὸ Βασιλιά, βάζει τιμωρίες σὲ κάθε παίκτη ἐκτὸς παιχνιδιοῦ. Τὸν βάζουν νὰ κάνῃ τὸ γάτο, τὸ σκύλο κλπ.

Γιὰ νὰ μάθωμε τὴν ἱστορία τῆς ζωῆς του

ΜΑΣ ΜΙΛΑΕΙ ΜΟΝΟ ΤΟΥ ΕΝΑ ΒΟΔΙ

Στὸ περασμένο σᾶς διηγήθηκα τί μοῦ εἶπε ὁ γάιδαρος. Ἀκοῦστε σήμερα τί μοῦ εἶπε τὸ βόδι:

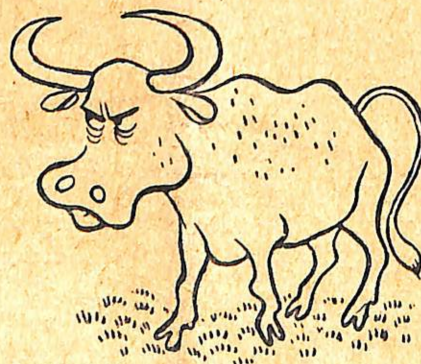
Τὸ συνάντησα ἔξω σ' ἕνα χωράφι, ὅπου τὸ εἶχαν ξεζέψει λίγη ὥρα πρὶν ἀπὸ τὸ ἀλέτρο ποὺ τὸ τραβοῦσε ἀκούραστα ὅλη τὴν ἡμέρα. Πλησίασα μὲ πολὺ μεγάλη εὐγένεια καὶ τοῦ εἶπα:

—Θὰ εἴχατε τὴν καλωσύνη νὰ μοῦ δώσετε μιὰ μικρὴ συνέντευξη.

Μούγγρισε κάπως δυσαρεστημένο γιὰ τὴν ἐνόχληση αὐτὴ καὶ μοῦ γύρισε τὴν πλάτη του. Μὰ ἐγὼ ἐπέμεινα ἀκόμη περισσότερο καὶ στὸ τέλος τὸ κατάφερα νὰ μοῦ μιλήσῃ. Καὶ νά τί μοῦ εἶπε:

—Πρέπει νὰ ξέρῃς ὅτι ἐμεῖς τὰ βόδια καὶ οἱ συγγενεῖς μας, τὰ βουβάλια, εἴμαστε ἀπ' τοὺς πιὸ παλιοὺς τετράποδους γνώριμους τῶν ἀνθρώπων. Ἡ καταγωγή μας εἶναι ἀπὸ τὴν Ἀσία. Καὶ θὰ κάναμε πολὺ καλὰ ἂν μέναμε γιὰ πάντα στὸν τόπο τῆς καταγωγῆς μας, γιατὶ οἱ περισσότεροι ἀπ' τοὺς Ἀσιάτες μᾶς ἐκτιμοῦν καὶ μᾶς σέβονται. Στὶς Ἰνδίες, ὅταν περνάῃ μιὰ ἀγελάδα, παραμερίζουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι μὲ σεβασμὸ καὶ τῆς κάνουν τόπο γιὰ νὰ περάσῃ γιατὶ τὴν θεωροῦν ζῶο ἱερό. Κανένας Ἰνδὸς δὲν σκέφτηκε ποτέ του νὰ μᾶς σφάξῃ καὶ νὰ μᾶς βράσῃ στὸ καζάνι ἢ νὰ μᾶς στείλῃ στὸ φοῦρνο μὲ πατάτες! Μὰ καὶ οἱ ἄλλοι Ἀσιάτες μᾶς ἔχουν σὰν φίλους καὶ σὰν συντρόφους. Γι' αὐτὸ τοὺς βοηθᾶμε κι ἐμεῖς πρόθυμα σὲ ὅλες τους τὶς δουλειές, καλλιεργοῦμε τὰ χωράφια τους, σέρνομε τὶς βαρειές τους ἅμαξες, οἱ ἀγελάδες μας τοὺς δίνουν τὸ γάλα τους καὶ γενικὰ κάνομε ὅ,τι μποροῦμε γι' αὐτούς. Μὰ ἡ μεγάλη μας βλακεία ἦταν ποὺ θέλαμε νὰ κάνωμε τοὺς περιηγητὲς κι ἀντὶ νὰ μείνωμε στὸν τόπο μας, τὸ ρίξαμε στὶς περιοδεῖες ἀκολουθῶντας ἐσᾶς, τοὺς ἀνθρώπους. Ἔτσι περάσαμε ἀπ' τὴν Ἀσία στὴν Αἴγυπτο ὅπου μᾶς εἶχαν ἐπίσης σὲ πολὺ μεγάλη ὑπόληψη. Ἀνάμεσα στοὺς θεοὺς ποὺ λάτρευαν οἱ Αἰγύπτιοι ἦταν κι ἕνας ταῦρος, ὁ Ἆπις, ποὺ ἔκαναν γιὰ χάρη του μεγάλες τελετές. Μὰ κι ἡ Ἶσις, ποὺ ἦταν μιὰ ἀπὸ τὶς μεγαλύτερες θεὲς στὴν Αἴγυπτο, εἶχε στὸ κεφάλι της κέρατα ἀγελαδινὰ καὶ πολλὲς φορὲς τὴν παρίσταναν σὰν ἀγελάδα.

Οἱ τιμὲς αὐτὲς ποὺ μᾶς ἔκαναν οἱ Αἰγύπτιοι μᾶς σήκωσαν τὰ μυαλὰ κι ἔτσι ἀποφασίσαμε νὰ συνεχίσωμε τὰ ταξίδια μας καὶ νὰ περάσωμε στὴν Ἑλλάδα. Στὴν ἀρχὴ μᾶς φέρθηκαν κι ἐκεῖ πολὺ καλά. Ἀκόμη κι ὁ ἴδιος ὁ Δίας καταδεχόταν πολλὲς φορὲς νὰ μεταμορφωθῇ σὲ ταῦρο γιὰ νὰ κατέβῃ ἀπαρατήρητος ἀπ' τὸν Ὄλυμπο. Ἀλλὰ οἱ ἀρχαῖοι Ἕλληνες, ποὺ εἶχαν πολλὰ προτερήματα, εἶχαν καὶ τὸ μεγάλο ἐλάττωμα νὰ τοὺς ἀρέσῃ πολὺ τὸ κρέας. Ἔτσι ἄρχισαν νὰ μᾶς τρώνε. Καὶ γιὰ νὰ μὴ μᾶς κακοφανῇ, ἔλεγαν τάχα πὼς μᾶς θυσίαζαν στοὺς θεοὺς ποὺ τοὺς ἄρεσε πολὺ ἡ μυρωδιὰ ἀπ' τὸ ψημένο κρέας μας, ἡ κνίσσα, ὅπως τὴν ὀνομάζετε καὶ σήμερα. Στὶς μεγάλες γιορτές, ποὺ μαζευόταν πολὺς κόσμος, ἔσφαζαν ἑκατὸ βόδια τάχα, γιὰ νὰ προσφέρουν μεγάλη θυσία στοὺς θεοὺς ποὺ τὴν ὠνόμαζαν «ἑκατόμβη» γιατὶ ἦταν θυσία «ἑκατὸ βοῶν». Στὴν ἀλήθεια ὅμως οἱ ἑκατόμβες δὲν εἶχαν ἄλλο σκοπὸ παρὰ νὰ ἐξασφαλίσουν ἄφθονη κρεατοφαγία σ' ἐκείνους ποὺ πανηγύριζαν. Εἶχαν μάλιστα κι ἕνα ὡρισμένο μῆνα κάθε χρόνο ποὺ τὰ πανηγύρια δὲν ἔπαιρναν τέλος, ποὺ ἡ μιὰ ἑκατόμβη γινόταν ἐπάνω στὴν ἄλλη καὶ ποὺ γιὰ τὸν λόγο αὐτὸ εἶχε ὀνομασθῆ «Ἑκατομβαιών».

Ἴσως γιὰ ν' ἀποφύγωμε αὐτὸ τὸ μακελιό, μὰ ἴσως καὶ ἐπειδὴ μᾶς ἄρεσαν τὰ ταξίδια τραβήξαμε ἀπ' τὴν Ἑλλάδα πιὸ ψηλά, πρὸς τὸν Βορρᾶ τῆς Εὐρώπης. Οἱ ἄνθρωποι ποὺ κατοικοῦσαν τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἐκεῖ, κάθε ἄλλο ἦταν παρὰ Εὐρωπαῖοι. Ἦταν διάφοροι βάρβαροι λαοὶ ποὺ ἔκαναν ἀδιάκοπα πολέμους καὶ ληστρικὲς ἐπιδρομὲς καὶ ποὺ δὲν εἶχαν καιρὸ γιὰ νὰ δουλεύουν. Μόλις μᾶς εἶδαν μᾶς ἔβαλαν νὰ κάνωμε τὶς πιὸ βαρειὲς ἀγγαρεῖες καὶ νὰ μᾶς ἐκμεταλλεύονται μὲ ὁποιο τρόπο μποροῦσαν. Ἔτρωγαν τὸ κρέας μας, ἔπιναν τὸ γάλα μας, μὲ τὰ τομάρια μας σκέπαζαν τὴ γύμνιά τους, χρησιμοποιοῦσαν τὰ νύχια μας, τὸ μαλλί μας,

ἀκόμη καὶ αὐτὰ τὸ κόκκαλά μας. Ἔτσι ξεπέσαμε ἀπὸ ζῶα ἱερὰ ποὺ ἤμασταν, σὲ πραγματικὰ κτήνη ποὺ δὲν μᾶς λογάριαζε κανένας καὶ ποὺ μοναδικός μας προορισμὸς ἦταν νὰ σᾶς δουλεύωμε σὰν σκλάβοι καὶ νὰ μᾶς σφάζετε σεῖς οἱ ἄνθρωποι.

Στὸ σημεῖο αὐτὸ σταμάτησε τὸ βόδι γιὰ λίγο τὴν ἀφήγησή του καὶ μὲ κοίταξε μὲ τὰ μεγάλα θλιμμένα μάτια του. Ὕστερα συνέχισε:

— Νομίσαμε τότε ἐμεῖς τὰ βόδια πὼς εἴχαμε φθάσει πιὰ στὴν πιὸ μεγάλη μας κατάπτωση καὶ πὼς δὲν μπορούσαμε νὰ πάθωμε χειρότερα. Ἀλλὰ πόσο εἴχαμε γελαστῆ. Μερικοὶ ἄνθρωποι ἀπὸ ἐκείνους ποὺ ἄφηναν τὶς πατρίδες τους γιὰ νὰ ἐγκατασταθοῦν σὲ καινούργια μέρη, πῆραν μαζί τους μερικὰ βόδια καὶ μερικὲς ἀγελάδες καὶ τὰ μετέφεραν σὲ διάφορες περιοχὲς τῆς Ἀμερικῆς. Οἱ τετράποδοι πρόγονοί μας ποὺ ἔφθασαν ἐκεῖ, νόμισαν πὼς εἶχαν φθάσει ζωντανοὶ στὸν παράδεισο. Μπροστά τους ἁπλώνονταν ἀπέραντα λιβάδια μὲ ὡραῖο παχὺ χορτάρι. Ἐκεῖ ἔκαναν, στ' ἀληθινά, παραδεισένια ζωή. Ἔβοσκαν ἀπ' τὸ πρωὶ ὣς τὸ βράδυ καὶ ζοῦσαν μὲ τόση ἐλευθερία, ποὺ σιγά-σιγὰ ξέχασαν τὴ σκλαβιά τους καὶ ξαναγύρισαν στὴν ἄγρια κατάσταση ποὺ βρίσκονταν χιλιάδες χρόνια πρίν. Ἀπέραντες χῶρες στὴν Βόρειο καὶ στὴ Νότιο Ἀμερική, γέμισαν ἀπὸ μισοάγρια βόδια κι ἀγελάδες ποὺ ζοῦσαν τὴν πιὸ ὄμορφη ζωὴ ποὺ θὰ μποροῦσαν νὰ φαντασθοῦν καὶ πλήθαιναν μὲ γρήγορο ρυθμό. Πίστεψαν τότε, πὼς εἶχε φθάσει ὁ «χρυσοῦς αἰών» τῶν βοδιῶν καὶ ρίχτηκαν στὸ φαγητὸ καὶ στὶς ἀπολαύσεις. Μὰ ἀλοίμονο. Ἡ χαρά τους δὲν κράτησε πολύ. Μαζὶ μὲ τὰ βόδια καὶ μὲ τὶς ἀγελάδες πλήθαιναν καὶ οἱ ἄνθρωποι καὶ χρειάζουνταν ὅλο καὶ περισσότερο κρέας γιὰ τὴν τροφή τους. Ἄρχισαν τότε ἕνα ἀληθινὸ ἀγῶνα ἐξοντώσεώς μας. Καὶ σὰ νὰ μὴν ἔφτανε τὸ κρέας ποὺ ἔτρωγαν οἱ ἴδιοι οἱ κάτοικοι τῆς Ἀμερικῆς, ἄρχισαν νὰ μᾶς σφάζουν καὶ νὰ στέλνουν τὸ κρέας μας καὶ σὲ ἄλλους τόπους. Στὶς Ἡνωμένες Πολιτεῖες, στὸ Μεξικό, στὴν Ἀργεντινή, στὴν Βραζιλία καὶ σὲ πολλὲς ἄλλες χῶρες, ὑπάρχουν τεράστια σφαγεῖα μέσα στὰ ὁποῖα σφάζονται καθημερινὰ ἑκατομμύρια ἀπὸ βόδια. Τὸ κατεψυγμένο κρέας ποὺ φτάνει ὄχι μονάχα στὴν Ἑλλάδα μὰ καὶ σ' ὅλο τὸν κόσμο, ἔρχεται ἀπὸ ἐκεῖ ὅπως ἔρχονται ἀπὸ ἐκεῖ καὶ οἱ περίφημες κονσέρβες ποὺ μ' αὐτὲς τράφηκαν τὸν καιρὸ τοῦ πολέμου ἑκατοντάδες ἑκατομμύρια ἄνθρωποι. Οἱ ἑκατόμβες τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων ἦταν ἀληθινὰ παιχνιδάκια μπροστὰ στὰ ἑκατομμύρια βόδια ποὺ σφάζονται σήμερα καθημερινά.

Καὶ σὰ νὰ μὴ φτάνουν ὅλες οἱ ὑπηρεσίες ποὺ σᾶς προσφέρομε, σὰ νὰ μὴ φτάνει ποὺ σέρνομε τὰ ἀροτρά σας καὶ τ' ἀμάξια σας, ποὺ σᾶς δίνομε τὸ κρέας μας, τὸ γάλα μας, τὸ δέρμα μας, τὰ κέρατά μας, τὰ κόκκαλά μας, μᾶς δείχνετε ἐσεῖς οἱ ἄνθρωποι, τὴν πιὸ μεγάλη περιφρόνηση καὶ ὅταν θυμώνετε μὲ κανένα ὁμοιό σας βγάζετε τὸ ἄχτι σας λέγοντάς τον «βόδι». Ἀλλὰ δὲν φταῖτε σεῖς. Φταῖνε οἱ πρόγονοί μας ποὺ ἀντὶ νὰ μείνουν στὶς Ἰνδίες καὶ στὶς ἄλλες χῶρες τῆς Ἀσίας, σκόρπισαν σ' ὅλο τὸν κόσμο σὰν περιηγητές».

Θέλησα νὰ τοῦ πῶ μερικὰ λόγια γιὰ νὰ τὸ παρηγορήσω. Ἀλλὰ τὸ βόδι μοῦ γύρισε τὴν πλάτη κι ἀπομακρύνθηκε χωρὶς οὔτε καὶ νὰ γυρίση νὰ μὲ ξανακοιτάξῃ. Πήγαινε νὰ ξαπλώση νὰ κοιμηθῆ γιὰ νὰ ἔχη κουράγιο νὰ τραβάη τὸ ἄροτρο μέχρι τὴν ἡμέρα ποὺ θὰ ἔρθη ἡ σειρά του νὰ περάση κι ἐκεῖνο ἀπὸ κάποιο σφαγεῖο γιὰ νὰ φαγωθῆ ἀπ' τοὺς ἀχόρταγους ἀνθρώπους.

Φ. Κ.

ΑΠΟ ΤΗΝ ΚΙΝΗΣΗ ΤΩΝ "ΣΠΙΤΙΩΝ„ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

ΜΕΓΑΠΛΑΤΑΝΟΣ ΑΡΔΑΙΑΣ: Τὰ παιδιὰ τοῦ παραρτήματος τοῦ «Σπιτιοῦ» Μεγαπλατάνου φύτεψαν 45 πεῦκα γύρω στὸ σχολεῖο, 25 γύρω στὸ παράρτημα. Ἔκαναν περίφραξη μὲ σύρμα στὶς αὐλὲς τοῦ σχολείου καὶ τοῦ παραρτήματος. Στὴν πλατεία τοῦ χωρίου ἔκαναν πάρκο καὶ στὴ μέση ἔστησαν τὸ Ἡρῷο. Ἔστησαν ἀκόμη, τρεῖς μεγάλους κοντοὺς στὸ «Σπίτι», στὸ σχολεῖο καὶ στὸ κοινοτικὸ κατάστημα γιὰ τὴ Σημαία. Στὸν σχολικὸ κῆπο φύτεψαν 120 δέντρα ποὺ τὰ περισσότερα τὰ μπόλιασαν μὲ τὴ βοήθεια τοῦ γεωργοτεχνίτη. Μάζεψαν ἀπ' τὸν κῆπο καὶ 700 ὀκάδες κουκιά... Οἱ κάτοικοι τοῦ χωριοῦ μας, εὐγνωμονοῦν τὴ Βασίλισσα γιὰ τὸ τόσο χρήσιμο ἵδρυμα ποὺ ἔστησε στὸ ἀκριτικὸ χωριό μας.

ΕΝΑΡΞΙΣ ΛΕΙΤΟΥΡΓΙΑΣ ΝΕΟΥ «ΣΠΙΤΙΟΥ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ» ΕΙΣ ΘΕΣΠΡΩΤΙΑΝ

ΓΑΡΔΙΚΙ: Τὴν Κυριακὴ 11-4-54 ἔγιναν τὰ ἐγκαίνια τῆς λειτουργίας τοῦ «Σπιτιοῦ τοῦ Παιδιοῦ» στὸ χωριὸ Γαρδίκι τῆς Παραμυθιᾶς.

Εἶναι τὸ ὄγδοο «Σπίτι» τῆς Μονάδος Θεσπρωτίας.

Ἀπὸ τὴν προηγουμένη τὸ χωριὸ εἶχε πανηγυρικὴν ὄψη. Τὰ κορίτσια τοῦ χωριοῦ διακόσμησαν τὸ «Σπίτι», ἐνῷ οἱ νέοι διαρρύθμισαν κατάλληλα τὸ προαύλιό του.

Στὴν τελετὴ τῶν ἐγκαινίων, παρέστησαν ὁ Σεβασμιώτατος Μητροπολίτης Παραμυθίας κ. Δωρόθεος, ὁ Νομάρχης Θεσπρωτίας κ. Κόπανος, ὁ Δ)τὴς Χωροφυλακῆς Παραμυθίας καὶ πολλοὶ ἄλλοι ἐπίσημοι.

Ὁ Δ)τὴς τῆς Μονάδος κ. Πέρκας σὲ ὁμιλία του ἐξήγησε τὸ σκοπὸ τοῦ «Σπιτιοῦ» καὶ τὴ δράση τῶν «Σπιτιῶν τοῦ Παιδιοῦ» Θεσπρωτίας.

Ἡ Ἀρχηγὸς τοῦ «Σ.Τ.Π.» Γαρδικίου δὶς Αἰμιλία Ρόζου ἀνέπτυξε τὸ πρόγραμμα λειτουργίας τοῦ Σπιτιοῦ καὶ ἐκάλεσε τοὺς χωρικοὺς νὰ τὴν βοηθήσουν, ὥστε τὸ «Σπίτι» νὰ φερῃ σύντομα τὸ ἀναμενόμενον ἀποτέλεσμα.

Ὁ Σεβαμιώτατος, ὁ κ. Νομάρχης καὶ ὁ Πρόεδρος τοῦ χωριοῦ ἐξῆραν τὸ ἐκπολιτιστικὸ ἔργο τοῦ Ἐράνου καὶ τὴν εὐεργετικὴ ἐπίδραση τοῦ «Σπιτιοῦ» στὴν ἀνάπτυξη τῆς Ἑλληνικῆς Νεολαίας.

Ἐκ μέρους τῆς Κοινότητος παρετέθη γεῦμα στοὺς ἐπισήμους καὶ ἡ τελετὴ ἔληξε μὲ χοροὺς καὶ τραγούδια.

ΜΕΣΟΒΟΥΝΟΝ: Εἶναι μεγάλες καὶ πολλὲς οἱ ὑπηρεσίες ποὺ μᾶς προσφέρει τὸ «Σπίτι τοῦ Παιδιοῦ» Μεσοβούνου. Εἶναι μιὰ κυψέλη ποὺ ἀκατάπαυστα ἐργάζεται καὶ δημιουργεῖ. Ὁ ἀκούραστος γεωργοτεχνίτης, μᾶς ἔμαθε νὰ κλαδεύωμε, νὰ μπολιάζωμε, νὰ ὀργανώνωμε καὶ νὰ περιποιούμεθα πτηνοτροφεῖο. Μάθαμε ὅλοι πῶς ζοῦν οἱ μέλισσες καὶ πῶς νὰ διατηροῦμε κυψέλες καὶ νὰ μαζεύωμε τὸ μέλι.

Ἐκτὸς ὅμως ἀπὸ τὰ γεωπονικά, μάθαμε ὅλοι νὰ χειριζώμαστε τἀργαλεῖα τοῦ μαραγκοῦ. Ἔτσι μποροῦμε ὅλοι νὰ φτιάσωμε γεωργικὰ ἐργαλεῖα, ξύλινες τσουγκράνες, χειρολαβές, τσάπες καὶ πρὸ παντὸς ἔπιπλα γιὰ τὸ σπίτι μας. Γιὰ ὅλα αὐτὰ εὐγνωμονοῦμε ὅλοι μας τὴ μεγάλη Μάνα μας Βασίλισσα.

Γ. Τ.

ΧΟΥΜΝΙΚΟ: Στὶς 28 Μαρτίου, κορίτσια κι ἀγόρια τοῦ «Σπιτιοῦ» Χουμνικοῦ μὲ τὴν ἔφορο δεσποινίδα Β. Παπαδάτου καὶ τὴν Ἀρχηγὸ δεσποινίδα Μ. Χασιώτου ἐπεσκέφθησαν τὸν Λόχο τοῦ ὑψώματος «Τάσολουκ».

Κατέθεσαν στεφάνι στὸ Ἡρῷον καὶ ὕστερα ἔδωσαν θεατρικὴ παράσταση μὲ τὸ ἔργο «Ὁ χορὸς τοῦ Ζαλόγγου».

Ἀπάνω: Κορίτσια τοῦ «Σπιτιοῦ» Χουμνικοῦ μὲ τοπικὲς ἐνδυμασίες κατὰ τὴν παρέλαση τῆς 25ης Μαρτίου.

Κάτω: Τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» τοῦ παραρτήματος Μεγαλοπλατάνου, στὴν ἐξόρμησή τους γιὰ τὸ φύτευμα πεύκων.

Ποιήματα, σκέτς, τραγούδια, καὶ χοροὶ μὲ τοπικὲς ἐνδυμασίες συμπλήρωσαν τὸ ὡραῖο πρόγραμμα, ποὺ εἶχε ἑτοιμαστῆ γιὰ τὴν ψυχαγωγία τῶν ἀκριτῶν μας.

Ἐπίσης τὰ παιδιὰ τοῦ «Σπιτιοῦ» μοίρασαν δῶρα εἰς τοὺς στρατιῶτες, τσιγάρα, κουλούρια, περιοδικά.

Τὴν παράσταση παρηκολούθησε καὶ ὁ διοικητὴς τοῦ 13ου τάγματος

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΑ: Ἀκούραστος καὶ πρόθυμος ὁ γεωργοτεχνίτης τοῦ «Σπιτιοῦ» μας Ἀναστ. Οἰκονομίδης. Τὴν ἡμέρα τρέχει στὰ χωράφια τῶν χωριανῶν μας γιὰ νὰ μπολιάση δένδρα καὶ νὰ δώση ὁδηγίες στους κτηματίες. Καὶ τὸ βράδυ εἶναι πάντα πρόθυμος νὰ μᾶς ψυχαγωγήση μὲ ἕνα ὡραῖο ἀνέκδοτο μὲ κανένα τραγουδάκι ἀπὸ τὰ τόσα ποὺ μᾶς ἔμαθε καὶ νὰ μᾶς ἀπαντᾷ στὶς ἀπορίες ποὺ ἔχουμε. Γι' αὐτὸ τὸν εὐχαριστοῦμε πάρα πολύ, καὶ δὲν ξέρομε τὸν τρόπο πῶς νὰ τοῦ τὸ ἀνταποδώσωμε.

Ἀνδρέας Παπαλαζάρου
(καὶ ἄλλα μέλη τοῦ «Σπιτιοῦ»)

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'απαντᾶ:

—Δὲ βρίσκω, φίλε Θεόδωρε Σιδηρόπουλε πῶς ἀξίζει τίποτα αὐτό σου τὸ ποίημα γιὰ τὴν Κωνσταντινούπολη. Βρὲ ἀδελφέ, ἕνα ταξίδι στὴν Κωνσταντινούπολη σοῦ προξένησε τέτοια συναισθήματα; «Μάνες ἀπαρηγόρητες—π' οὔκλεαν τὰ παιδιά τους—σὰν βάρβαρος τὰ ἔσφαξε—μπροστὰ στὰ μάτια τους.» Γιὰ τὸ ἄλλο ποὺ γράφεις ἔχεις δίκιο.

—Θὰ μποροῦσες Γιῶργο Σαουλίδη νὰ γράψης κάτι καλλίτερο ἂν ἤθελες ἀποφύγη μερικὲς ἀταίριαστες λέξεις γιὰ νὰ ὑμνήσης τὴν ἄνοιξη: «Ροδομιλήματα νεανικὰ—γλυκοπετάγματα πουλερικὰ—ὅλη ἡ φύση ἀσημανθῆ—χλωρὰ ντυμένη εἶν' ὅλη ἡ Γῆ».

—Καὶ τὰ τρία ποιήματα ποὺ πῆρα σ' ἕνα χαρτὶ ἀπὸ τὸν Χρῖστο Μπέκο καὶ Δημήτρη Ράππο εἶναι πολὺ καλὰ καὶ θὰ προσπαθήσω νὰ τὰ δημοσιεύσω.

—Καλὰ καὶ τὰ δικά σου ποιήματα Γιάννη Ἀγναντόπουλε. Θέλουν ὅμως κάποιο δούλεμα προσεκτικότερο.

—Καλὸ τὸ πεζό σου Νῖκο Καλέ:

—Δὲν εἶναι καὶ πολὺ εὔκολο νὰ σοῦ ἀπαντήσω σ' ὅλες αὐτὲς τὶς ἀπορίες σου ἀγαπητὴ Μαρία Ἀποστολάκη. Πάντως μάζευε πρὸς τὸ παρὸν γραμματόσημα. Φρόντιζε μεταξὺ δύο νὰ κρατᾶς τὸ πιὸ καθαρὸ καὶ μὲ τὴ λιγότερη καὶ ὄχι βαρειὰ σφραγίδα. Κράτα καὶ ὅλες τὶς ἀποχρώσεις τοῦ ἴδιου γραμματοσήμου. Καὶ σὰν μαζέψης πολλὰ μόνη σου θὰ ἀντιληφθῆς τὶς διαφορές.

Ο ΕΚΔΙΚΗΤΗΣ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴ σελ. 216)

στεριά. Καὶ τότε σὲ ὅλη τὴν Ἑλληνικὴ γῆ ἀπ' ἄκρη σ' ἄκρη, ἀπὸ νότο καὶ βοριά, χαρούμενος ἥλιος θὰ πυρώση τοὺς δούλους καὶ τότε πάλε ἡ χρυσόπορτα θὰ στολίση τρόπαια.

»Τὰ πλούτη μας, τὶς δόξες καὶ τὰ ἱερά μας. Θὰ πάρουμε τὸ σπαθὶ τοῦ Κωνσταντίνου καὶ τὸ σπαθὶ τοῦ Πορφυρογέννητου, τὶς πόρτες τοῦ ναοῦ μας, τὸ ρολόγι τῶν μάγων, τὰ ἄλογα τὰ ἀράθυμα. Καὶ θὰ μείνη πάλι καύχημα καὶ στύλος τῆς Οἰκουμένης, ὅπως ἦταν πρὶν τὴν μαράνει τοῦ Βενετσάνου τὸ ἀγκάλιασμα καὶ τὸ βαρὺ ποδάρι τοῦ Τούρκου.

»Ναί, θὰ ζήσουμε καὶ θὰ θεριέψουμε καὶ θὰ δοξαστοῦμε πάλι. Εἴμαστε ἄντρες ἐμεῖς, μωρ' εἴμαστε Ἕλληνες!!».

Καὶ ὀρθὸς τώρα ἔρριξε τὰ μάτια φλογερὰ στὶς σκοτεινὲς στεριές, σὰν προφήτης τοῦ Ἰσραήλ, ὑμνώντας τὴ γῆ τῆς ἐπαγγελίας, ὁ ὑποναύκληρος. Καὶ δὲν ἦταν, ὄχι ὁ ναύτης ὁ ταπεινός. Ἦταν ὁ Ἑλληνισμὸς ὁλόκληρος, μὲ τὴν ἀκλόνητη πίστη στὶς παραδόσεις καὶ στοὺς θρύλους του.

ΑΝΔΡΕΑΣ ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ

Η ΑΙΤΙΑ ΤΩΝ ΣΕΙΣΜΩΝ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελ. 224)

300 ἰσχυρές. Τὸ κέντρο τοῦ σεισμοῦ βρίσκεται συνήθως 45 χιλιόμετρα βαθειὰ στὴ γῆ. Φτάνει, ὅμως, καμμιὰ φορὰ καὶ τὰ 200 χιλιόμετρα.

Ἕνας ἀπὸ τοὺς πιὸ καταστρεπτικοὺς σεισμοὺς ἦταν αὐτὸς ποὺ γίνηκε στὶς 28 Δεκεμβρίου 1908 στὴ Μεσσήνη τῆς Σικελίας. Φαντασθῆτε πῶς σὲ πληθυσμὸ 150.000 κατοίκων τὰ θύματα ἦταν 83.000, δηλαδὴ ἔφτασαν τὰ 55,33 ο)ο.

Στὰ 1923 (1 Σεπτεμβρίου) στὸ Τόκιο ἔγινε μεγάλος σεισμός. Τὰ θύματα ξεπέρασαν τὶς 100.000. Μὰ τὸ ποσοστὸ δὲν εἶναι μεγάλο σὰν τῆς Μεσσήνης γιατὶ τὸ Τόκιο εἶχε τότε πληθυσμὸ ποὺ ξεπερνοῦσε τὰ δύο ἑκατομμύρια.

Οἱ πιὸ καταστρεπτικοὶ σεισμοὶ στὰ 300 τελευταία χρόνια σ' ὅλο τὸν κόσμο εἶναι

1688 στὴ Σμύρνη
1703 στὴν Ἰαπωνία
1737 στὰς Ἰνδίας.
1746 στὸ Περοῦ.
1755 στὴν Λισσαβώνα
1778 στὴ Σμύρνη
1783 στὴν Καλαβρία
1797 στὸν Ἰσημερινὸ
1812 στὴ Βεννεζουέλα (Καράκας)
1822 στὸ Βαλποραΐζο τῆς Χιλῆς
1843 στὴν Γουαδελούπη
1853 στὴν Βενεζουέλα (Κουμανὰ)
1755 στὴν Προύσα
1859 στὸν Ἰσημερινό.
1868 στὸ Περοῦ
1868 στὴν Καλλιφόρνια
1883 στὴν Ἰσχία
1887 στὴν Ριβιέρα
1894 στὴν Ἰαπωνία
1895 στὸ Λάϊμπαχ
1896 στὴ Χιλὴ
1896 στὴν Ἰαπωνία
1898 στὴν Καλλιφορνία
1906 » »
1908 στὴ Μεσσήνη τῆς Ἰταλίας
1923 στὸ Τόκιο.

Στὴν Ἑλλάδα οἱ κυριώτεροι σεισμοὶ ἔγιναν:

1820 στὴ Ζάκυνθο
1837 στὴν Ὕδρα
1840 στὴ Ζάκυνθο
1846 στὴ Μεσσηνία
1873 στὸ Αἴγιο
1848 στὴ Μεσσηνία
1853 Αὔγουστος στὰς Θήβας ποὺ κατέστρεψε ὅλη τὴν πόλη
1858 Φεβρουάριος στὴν Κόρινθο
1861 Δεκέμβριος στὸ Αἴγιο καὶ Γαλαξείδι
1867 Ἰανουάριος στὴ Κεφαλληνία
1871 Ἰούλιος στὴ Φωκίδα
1881 στὴ Χίο
1886 στὴ Μεσσηνία
1888 στὸ Αἴγιο
1889 στὰς Πάτρας
1893 στὴ Ζάκυνθο
1893 στὰς Θήβας ποὺ κατέστρεψε καὶ αὐτὸς τὴν πόλη
1894 στὴ Λοκρίδα
1926 στὸ Ἡράκλειο τῆς Κρήτης
1928 στὴν Κόρινθο
1932 στὴ Χαλκιδικὴ
1948 στὴ Λευκάδα
1953 Αὔγουστος. Στὰ νησιὰ τοῦ Ἰονίου
1954 στὴ Θεσσαλία

Η ΤΕΛΕΥΤΑΙΑ ΝΙΚΗ

(Συνέχεια ἀπὸ τὴν σελίδα 222)

—Καὶ τώρα, τί γίνεται γιόκα μου, γιατὶ κάνει ἔτσι τὸ πλῆθος; Πές μου νὰ ζῆς!

—Ὁ Φλαντανελλᾶς νίκησε, κυρούλα. Πέρασε κιόλας τὴν ἀλυσσίδα. Μπῆκε στὸν Κεράτιο!

Κι' ἡ γρηὰ κλονίζεται, κάνει νὰ πέση. Ὁ Βασιλέας προφτάνει καὶ τὴ στηρίζει. Ὅταν συνέρχεται τὴν ρωτᾶ μὲ συμπάθεια:

—Ἔχεις στὰ καράβια κανένα δικό σου, κυρούλα;

—Ναί, ἔχω...

—Μητέρα!

Δυὸ μπράτσα τὴ σφίγγουν, τὴν ἀγκαλιάζουν, χαϊδεύουν τὰ μάτια της τὰ τυφλά.

—Βασιλιά μου, σ' εὐχαριστῶ, στήριξες τὴ μάνα μου.

—Ὅπως ἐσύ, μὲ τὴ νίκη σου, στήριξες γιὰ λίγο τὴν Πόλη, γενναῖε Φλαντανελλᾶ!

Σὲ μιὰν ἄλλη ἔπαλξη, ὁ Λουκᾶς Νοταρᾶς ἀγκαλιάζει τὸ γιό του κι ἀκούει περήφανος νὰ παινεύουν τὴ δράση του.

—Πᾶμε στὴ μητέρα σου, Ἰσαάκιε Εἶναι καιρὸς νὰ στεγνώσουν τὰ μάτια της.

Καὶ τὰ πλήθη σηκώνουν στὰ χέρια τοὺς ναῦτες:

—Μὲ τέτοιους λεβέντες ἡ Πόλη δὲν πέφτει!

Τὴν ἴδια στιγμὴ ὁ Σουλτάνος προστάζει νὰ δώσουν στὸ ναύαρχο ποὺ τὸν ντρόπιασε, ἑκατὸ ραβδισμούς...

* * *

Σὲ κάθε ἐπέτειο τοῦ χαμοῦ τῆς Βυζαντινῆς αὐτοκρατορίας, ἀνάμεσα στὶς τόσο τραγικὲς θύμησες, ἂς μὴν παραλείπωμε νὰ χαροποιοῦμε τὴ μνήμη μας καὶ μὲ τὴ στερνὴ καταθληπτικὴ αὐτὴ νίκη. Εἶναι ἡ ἀπόδειξη πῶς τὸ Γένος μας, κι' ἂν στὸ τέλος δαμάστηκε ἀπὸ τὸ πλῆθος τῶν ἀντιπάλων, δὲν εἶχε χάσει τὸ ψυχικό του μεγαλεῖο. Γι' αὐτὸ ἀναστήθηκε μέσα ἀπὸ τὸν τάφο του, ὅπως ὁ Χριστός.

Εἰρήνη Φωτεινοῦ

Περνάτε ευχάριστα τὴν ὥρα σας

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

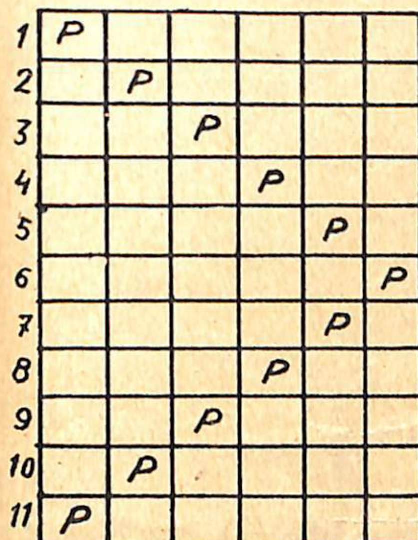
—Πές μου, Γιαννάκη, μερικὲς πόλεις τῆς Ἱσπανίας.

—Μαδρίτη, Σεβίλλη, Βαλένθια, Βαρκελώνη.

—Σωστά. Μὰ μέσα σ' αὐτὲς μοῦ εἶπες καὶ ἕνα ἐξωτικὸ νησί.

Ἰωάν. Δ. Καρύγιαννης
Σπάρτη

ΚΛΙΜΑΚΟΛΕΞΟ

Μόνον ὁριζόντια: 1) Ἐπαγγελματίας. 2) Ζῶον τῶν χωρῶν τοῦ Βορρᾶ. 3) Θεσσαλικὴ πόλις. 4) Θαλασσοποῦλι. 5) Εἶθε. 6) Μονὰς βάρους. 7) Τῆς μητέρας πιάνει. 8) Θὰ γίνῃ ὁπωσδήποτε ἑλληνική. 9) Εὐαγγελιστής. 10) Φθάνουν. 11) Ἡ γυναῖκα τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

Γρηγ. Λούκας, Θέρμον

ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Μὲ τ' ἀρχικὰ γράμματα τῶν παρακάτω ζητουμένων λέξεων σχηματίζεται τὸ ὄνομα καὶ τὸ ἐπίθετον γνωστοτάτου Γάλλου μυθιστοριογράφου :

1) Ἕνα ἑλληνικὸν πέλαγος.
2) Ὁ ποιητὴς τῶν αἰώνων.
3) Βουνὸ κοντὰ στὴν Ἀθήνα.
4) Μουσικὸν ὄργανον.
5) Ἐθυσιάσθη ἀπὸ τὸν Ἀγαμέμνονα.
6) Βασιλιᾶς τῆς Ἑλλάδος.
7) Μυθικὸν τέρας.
8) Ἕνας ἐκ τῶν Τριῶν Ἱεραρχῶν.
9) Μακεδονικὴ πόλις.
10) Βαλκανικὸν Κράτος.
11) Μεγάλος διώκτης τῶν Χριστιανῶν.

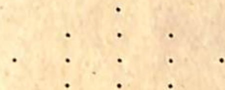
Γ. Κουρέλης, Καρδίτσα

ΑΠΡΟΣΔΟΚΗΤΟ

Ποιός ἴσιος δρόμος εἶναι... ἀρχαῖος ποιητής ;

Ἰωάν. Δ. Καρύγιαννης, Σπάρτη

ΡΟΜΒΟΣ

1) Σύμφωνον. 2) Ἀντάρα, θόρυβος. 3) Ἀρχαῖος σοφός. 4) Ἡ αὐγή. 5) Σύμφωνον.

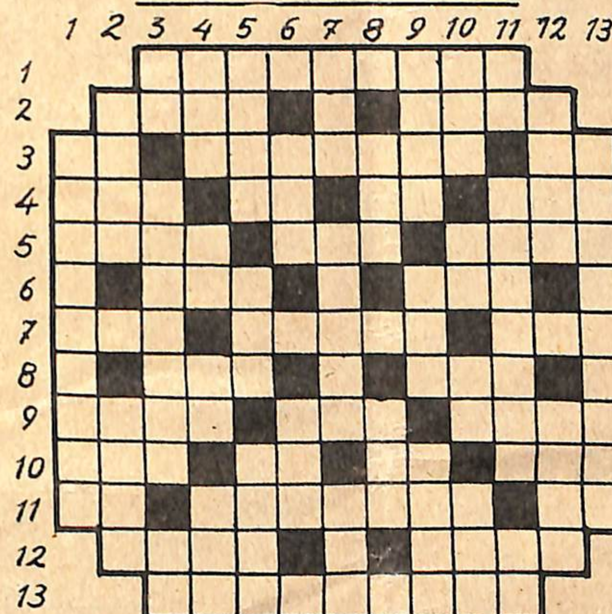
Διον. Μαρκόπουλος, Μεσσήνη

ΜΕΤΑΓΡΑΜΜΑΤΙΣΜΟΣ

Εἶμαι ἔνδοξο χωριό,
μ' ἂν ὁ τόνος κατεβῇ
κι' ἕνα γράμμα προστεθῇ
θὲ νὰ γίνω στὸ λεπτὸ
πόλις βορειοελληνική

Ἀλ. Μακρυλάκης
Φυλακτὸ—Σουφλίου

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ ΑΡΙΘ. 106

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ : 1) Μιὰ ἀριθμητικὴ πρᾶξις. 2) Εἶναι γλυκύτατον. Περίφημος Ἄγγλος θαλασσοπόρος. 3) Ἄρθρον. Αὐτὸς δὲν παίρνει τίποτα γιὰ τὴ δουλειά του. Δὲν λείπουν ἀπὸ τὰ σταυρόλεξα. 4) Σύνδεσμος. Τὸ μόριον τῶν συγκαταβατικῶν. Γράμμα τοῦ γαλλικοῦ ἀλφαβήτου. 5) Χρονικὸ διάστημα στὴν αἰτιατική. Εὐθύς. Ἡ Ρεβέκκα ἦταν μητέρα του. 6) Τὴν ἁμαρτία της πληρώνουμε. Δὲν εἶναι πολλά. 7) Συνηθισμένο ἀμερικανικὸ ὄνομα. Καὶ ἕνα ἑλληνικὸ ὄνομα ὄχι πολὺ συνηθισμένο. Γίνεται στ' αὐλάκια. 8) Τὴν σκοτώνουν οἱ ἀργόσχολοι. Γνωστὴ ἀθλητικὴ ὀργάνωσις. 9) Ἀσιατικὸ Κράτος. Σύνδεσμος ποὺ ἔχει τὴν ἔννοια τοῦ : καθόλου. Σὲ καμμιὰ περίπτωσιν. 10) Τῆς Ἑλλάδος δὲν εἶναι πολὺ ψηλά. Μόριον. Δυὸ ὅμοια φωνήεντα. Ἡ καταγωγὴ (δημ.). 11) Δικά σου. Αὐτὴ ἐβοήθησε τὸν Θησέα νὰ φονεύσῃ τὸν Μινώταυρο. Εἶναι πολὺ λεπτή. 12) Γυναικεῖο χαϊδευτικὸ ὄνομα. Αἰσθητήριο ὄργανο στὴ γενική. 13) Στρατιωτικὸς βαθμός.

ΚΑΘΕΤΑ : 1) Τέτοιος εἶναι ὁ τίτλος τῶν εὐγενῶν. 2) Τόπος ἡσυχίας. Κράτος τῆς Ἀσίας. 3) Ἀντιθετικὸς σύνδεσμος. Ἔτσι λέγεται ἡ ἀγριοπαπαρούνα. Κάτι (ἀνάποδα). 4) Στρατιωτικὴ μονάδα τῶν ἀρχαίων Σπαρτιατῶν. Δίφθογγος. Ἐταιρεύετο στὴν Αἴγυπτο. Πρόθεσις 5) Πολύτιμο ρευστό. Συμπεραίνει. Κατάγεται ἀπὸ μιὰ μεγάλη ἑλληνικὴ περιφέρεια. 6) Ἔχουν τὶς ἴδιες διαστάσεις. Σύνδεσμος. 7) Αἰσθητήριον ὄργανο. Εὔοσμον φυτὸ ποὺ χρησιμοποιεῖται στὴ φαρμακευτική. Τὸ ἴδιο μὲ τὸ β' τοῦ 5 καθέτως. 8) Οἱ ἀρχαῖοι εἶχαν πολλές. Ἀνάποδο ἀρνητικόν. 9) Πραγματοποιεῖται στοὺς ἀθλητικοὺς ἀγῶνες. Ἐπίλεκτο στρατιωτικὸ σῶμα (ἀρχικά). Γυιὸς τοῦ Κάϊν. 10) Νησάκι τῶν Κυκλάδων. Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία στὴν αἰτιατική. Πρόθεσις μὲ ἀπόστροφον Δὲν εἶναι τώρα. 11) Προσωπικὴ ἀντωνυμία. Εἶναι ὁ ξερακιανός. Ἀναφορικὴ ἀντωνυμία. 12) Μονάδα βάρους στὸν πληθυντικό. Ἄρθρο στὴ δοτική. 13) Ἐξαιρετικοί, σπάνιοι.

ΛΥΣΕΙΣ 105ου ΤΕΥΧΟΥΣ

ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

1) ΔεΚέμβριος, 2) ἈθΑνας, 3) ΒεΝζίνη, 4) ἈμΑλία, 5) ΚέΔρος, 6) ἩρΑκλῆς, 7) ΣυΣτολή.

ΔΑΒΑΚΗΣ—ΚΑΝΑΔΑΣ

ΔΙΚΤΥΩΤΟ

1) Στρατός, 2) Κάλαντα, 3) Κουτάλι.

ΑΣΤΕΡΙ

Φ Τ Π
Α Α Α
Α Ν Ρ
Σ Α Λ Α Μ Ι Σ
Λ Γ Ι
Ι Ρ Ν
Α Α Α

ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Π
Σ Ο Σ
Φ Α Ρ Ο Σ
Δ Ο Μ Ο Κ Ο Σ
Δ Α Μ Α Σ Κ Η Ν Α

ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

Καὶ σὺ τέκνον Βροῦτε;

ΜΑΓΙΚΗ ΕΙΚΟΝΑ ΧΩΡΙΣ ΕΙΚΟΝΑ

Ἑλληνικὸ (ΕΛΛΗ, ΝΙΚΟ κλπ.).

ΑΠΡΟΟΠΤΟ

ΝΑΥΠΛΙΟΝ (Ναυ-πλοιον).

ΓΡΙΦΟΣ

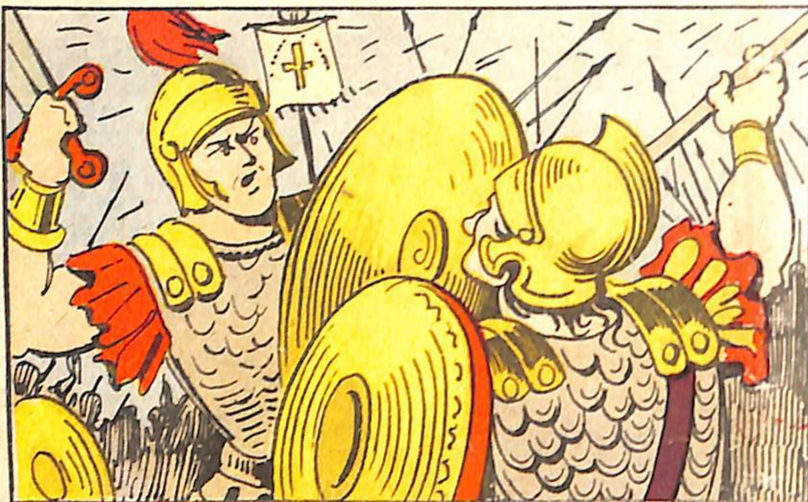
Ἰωάννης ὁ Χρυσόστομος.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡΙΘ. 105.

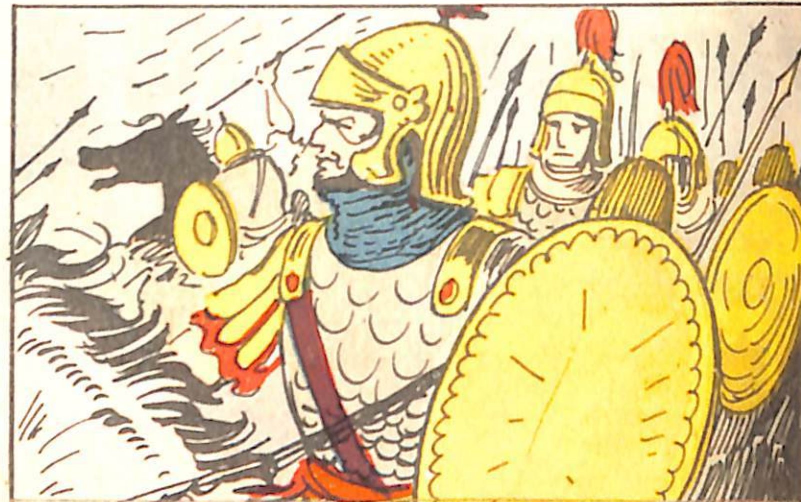
ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ : 1) Λέρος — Κίμων, 2) Κῶς—Σία, 3) Ἐκ—Στεῖρος— Βά(ζο), 4) Νέα—ΑΠ—ΗΣ—Δάς, 5) Ναῦς—Ὀκᾶ—Μάτι, 6) Σκὶ—Γάρ, 7) ΣΤ—Κορέα—ΕΛ, 8) Ρέα—Δεῖ, 9) Ἔρις—ΕΣΑ—Ρολά. 10) Μία—Νὰ—Τὰ—ΣΟΣ, 11) ΙΣ — Παρτίδα — Κό(ρη), 12) Μὰτ—Ἥρα, 13) Νάσος—Τσάνα.

ΚΑΘΕΤΑ : 1) Πέννα—Θέμις, 2) Κέα—Ρίς, 3) Ἐκ—Αὐστρία—Μά, 4) Ρῶς—ΣΚ—ΕΣ—Πᾶς, 5) Ὀστᾶ—ΙΚΑ—ΝΑΤΟ, 6) ΕΠΟ —Ἔαρ, 7) Μὶ — Κόρος — Τί, 8) Ἀὴρ—Ἄτι, 9) Ἴσος—Γὰδ—Ἅδης, 10) Μὶς—Μὰ—Ἔρ Ἄρα, 11) Ὠὰ—Δαρεῖος—Ἄν, 12) ΒΑΤ—ΛΟΚ, 13) Ὄασις—Θάσος.

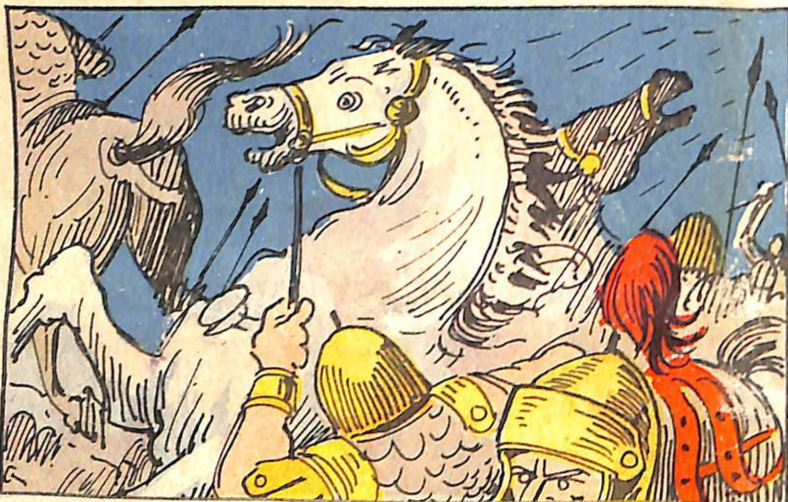
ΕΝ ΤΟΥΤΩ ΝΙΚΑ

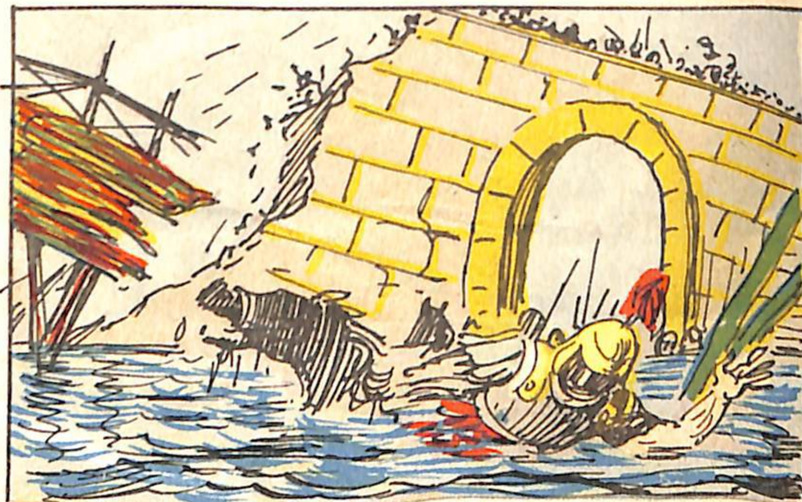
49.—Ἡ μάχη εἶχε φτάσει στὸ κατακόρυφο. Οἱ Χριστιανοὶ γύρω ἀπὸ τὸν Κωνσταντῖνο παραληροῦσαν. Ἔβλεπαν μέσα στὸν ἐνθουσιασμό τους πλῆθος ὁράματα ποὺ τοὺς ξάναβαν τὴν ὁρμή:
Οὐράνια πλάσματα φτερωτὰ ἔσκιζαν τὰ σύννεφα μὲ χρυσὲς ρομφαῖες.
—Ἄκου πῶς χτυποῦν οἱ φτεροῦγες τους, ἔλεγαν, εἶναι ἄγγελοι. Πολεμοῦν τοὺς ἐχθροὺς τοῦ Σταυροῦ μαζί μας.
Ἄλλοι πάλι ἄκουγαν τὶς φωνές τους:
—Τὸν Κωνσταντῖνο ζητοῦμε! Τὸν Κωνσταντῖνο ἔχουμε σύμμαχο. Στὸν Κωνσταντῖνο φέρνομε τὴ Νίκη. Ἐν τούτῳ Νίκα! Κι' ἔδειχναν τὸ λάβαρο μὲ τὸν Τίμιο Σταυρό.

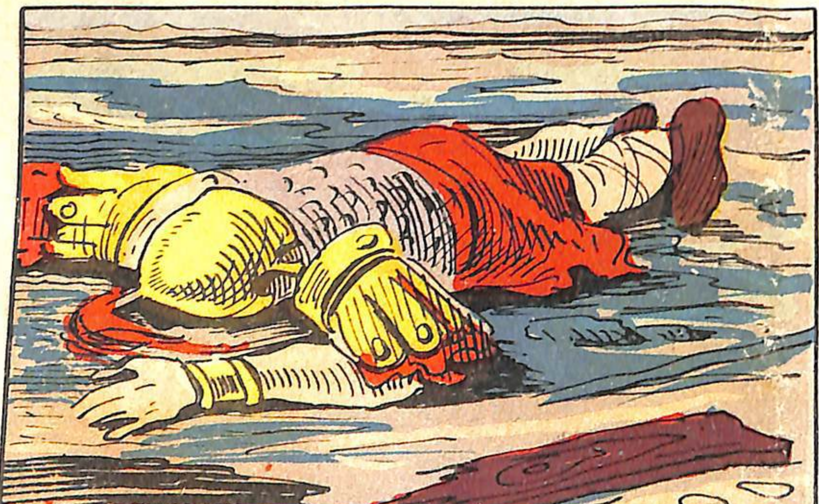
50.—Ἄξαφνα ὁ Μαξέντιος ξεχώρισε μέσα ἀπὸ τὸ στρατό του κι' ὥρμησε πρὸς τὸ μέρος τοῦ Κωνσταντίνου. Εἶχε παρασυρθῆ ἀπὸ τοὺς πραιτωριανούς, εἶχε μεθύσει κι' αὐτὸς ἀπὸ τὴ μάχη. Ἦταν σιδερόφρακτος, κυκλωμένος ἀπὸ φρουρὰ μεγαλόπρεπη. Οἱ Ρωμαῖοι του πυκνωμένοι ἀσπίδα μ' ἀσπίδα, κράνος μὲ κράνος, λόγχη μὲ λόγχη, ἔπεσαν σὰν κινητὸς πύργος στὴν ἀριστερὴ πτέρυγα τοῦ Κωνσταντίνου. Γιὰ μιὰ στιγμὴ πῆγαν νὰ κλονίσουν τοὺς πρόμαχους τοῦ Σταυροῦ. Μὰ οἱ πραιτωριανοὶ δὲν πρόλαβαν ν' ἀλαλάξουν.

51.—Οἱ ἄνδρες τοῦ Κωνσταντίνου ἔπεσαν στὰ πλευρὰ τῶν Ρωμαίων σὰ σφήνα. Ἡ βοὴ τοῦ θριάμβου σκέπασε τὴν κλαγγὴ τῶν ὅπλων. Οἱ Ἰταλικὲς λεγεῶνες εἶχαν λυγίσει. Ἡ ὑποχώρηση ἔγινε σὲ λίγο ἄτακτη φυγή.
Ὁ Μαξέντιος ἔχασε τότε κάθε ἐλπίδα γιὰ νίκη κι' ἀπόμεινε μόνος σκοπός του ἡ σωτηρία. Κοίταξε τὸν Τίβερη. Ἔπρεπε νὰ προφτάση νὰ τὸν περάση προτοῦ χαλάσουν τὶς γέφυρες οἱ ἐχθροί. Νὰ κλειστῆ στὴν πρωτεύουσά του. Ὥρμησε κατὰ τὴ Μαλβία γέφυρα, ὅπου ἀλληλοσπρώχνονταν οἱ ἡττημένοι. Ἦταν τόσος ὁ συνωστισμός, ποὺ πολλοὶ γκρεμίζονταν στὸ ποτάμι.

52.—Ὁ Μαξέντιος κέντρισε τ' ἄλογό του νὰ περάση ἀνάμεσα ἀπὸ τὰ ἀσφυκτικὰ πλήθη. Ξωπίσω ἐρχόταν ὁ θάνατος. Ὁ νικητὴς μὲ τοὺς ἔξαλλους Χριστιανοὺς ἔσκιζε τὰ κύματα τῶν Ρωμαίων.
—Τόπο στὸν αὐτοκράτορα, φώναζαν λίγοι πιστοὶ πραιτωριανοί, ποὖχαν μείνει κοντὰ στὸ Μαξέντιο.
Μὰ ποιὸς νὰ σκεφτῆ τέτοιες ὧρες τὸν ἄλλο; Μπροστὰ στὸ χαμὸ ὅλοι γίνονται ἴσοι.
Ἕνα κῦμα παράσυρε τὸ ἄλογο τοῦ Μαξέντιου πρὸς τὸ χεῖλος. Ἄλογο κι' ἀναβάτης γλύστρησαν στὸ ποτάμι. Ὁ δρόμος ἦταν ἐλεύθερος πιὰ γιὰ τὴν πόλη τῶν Καισάρων.

53.—Τὸ ἴδιο βράδυ οἱ στρατιῶτες τοῦ Κωνσταντίνου βρῆκαν τὸ νεκρὸ τοῦ Μαξέντιου μέσα στὴ λάσπη τοῦ Τίβερη. Ὁ Κωνσταντῖνος πρόσταξε νὰ τὸ πλύνουν καὶ νὰ τὸ ντύσουν βασιλικὰ πρὶν τὸ παραδώσουν στὴν οἰκογένειά του.
Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Κωνσταντῖνος μπῆκε θριαμβευτικὰ στὴν Αἰώνια Πόλη. Ὁ λαὸς ποὺ τὸν ἔβλεπε σὰ θεόσταλτο βγῆκε σύσσωμος νὰ ὑποδεχτῆ τὸν ἐλευθερωτή του. Εἶχε πολὺ ὑποφέρει ἀπὸ τὴν τυραννία τῶν πραιτωριανῶν καὶ δεχόταν τὴν ἀλλαγὴ σὰν Ἀνάσταση.

54.—Τὰ παράθυρα, οἱ ἐξῶστες, οἱ στέγες λαμποκοποῦσαν ἀπὸ τὰ μεταξωτά, τοὺς πολύχρωμους τάπητες καὶ τὰ χρυσοποίκιλτα ὑφαντά. Ἁψῖδες εἶχαν στηθῆ στοὺς μεγάλους δρόμους.
Ἀρρενωπός, μεγαλόπρεπος, μὲ παράστημα θεῖο καὶ πρόσωπο ὅλο φῶς, προχωροῦσε ὁ νικητὴς πάνω στὸ ἄσπρο του ἄτι. Μπροστά του κρατοῦσαν τὸ Λάβαρο, ποὺ τὸ κοίταζαν ξαφνιασμένα τὰ πλήθη. Κι' ὅσοι σέβονταν μυστικὰ τὸ ἅγιο ἐκεῖνο σύμβολο, ἔνιωθαν κείνη τὴ μέρα διπλῆ τὴ νίκη.
Ὁ Σταυρὸς τοῦ Κυρίου ἔμπαινε ἐπίσημα στὴν Αἰώνια Ρώμη, ποὺ τόσο τὸν [illegible]νε διώξει.

(Συνεχίζεται)